

Al treilea *SPUTNIK*

1327

Kg!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

*Silnicea - Centru
Râmnic
Iancușan-Dova*

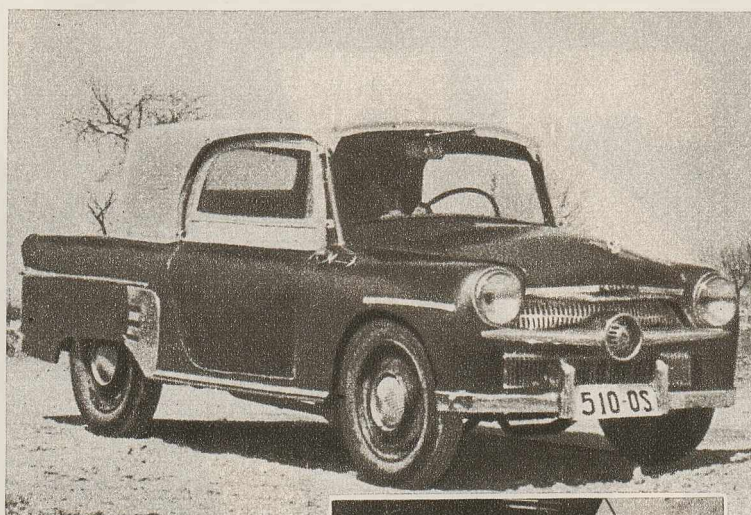
FLACĂRA

Nr. 20 (156) — 17 mai 1958

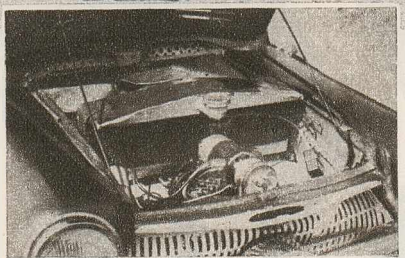
În acest număr:

PRIVITI CU NOI!

g. 4 — Salut, Bucureștii
 g. 5-6 — Vă rugăm: o singură propunere (IV) — anchetă de Gh. Florescu.
 Avionul — poezie de Horváth Imre; În ciuda morții — poezie de Ion Brad; Moartea lui Ion — poezie de Mihail Cosma.
 g. 7-8 — Iubire, răpire, dezmeticire — pamflet de Sergiu Fărcașan.
 Cap de afiș — de Bogdan Varvara.
 g. 9 — Logodna — schiță de Anton Alexe.
 g. 10-11 — Marea familie — de Maria Arsenie.
 g. 12 — Din nou la Cannes! — de M. Marinescu-Sandu.
 g. 13 — O sticlă de Vichy la gheață — de I. Ludo.
 g. 14-15 — Buenos Aires — note de drum — de N. Moraru.
 g. 16 — Al. Cazaban în al nouălea deceniu — de I. Peltz.
 Artă și studiu: De vorbă cu Barbu Stăttineanu — de Viorica Filipoiu.
 g. 17-18-19-20 — Oceanul în flăcări — povestire științifico-fantastică de Radu Nor.
 Farul 4 — roman de Maria Roman (Capitolul II).
 g. 20-21 — Tutun — de Camil Baciu.
 g. 22 — Palpitantele aventuri ale lui Ficko, Pletyka și Nimrod — de Katona Istvan, ziarist din R.P.U.
 Vizitând expozițiile — de Șt. Banu.
 Opinii... pe scurt: „Baron & Comp.” la Galați — de C. Coman.
 g. 23 — Cuvinte încrucșate, șah, sfaturi practice.
 g. 25 — Sport.
 g. 26. — Fotocronica Flacării.
 g. 27 — În jurul globului.
 g. 28 — Cîntecul păpușilor — poezie de Veronica Porumbacu.

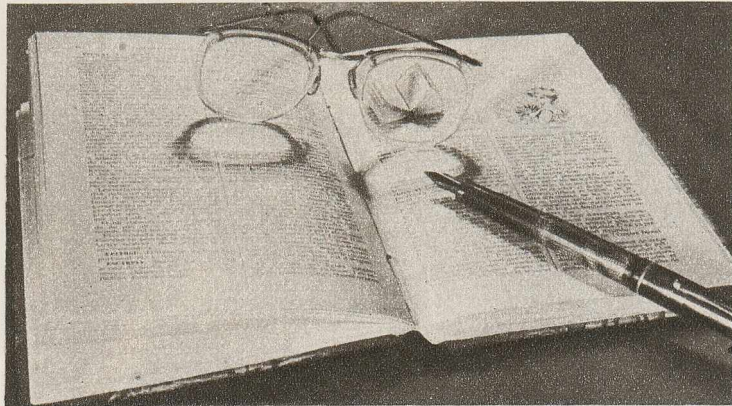
„RODICA” este un automobil construit — de la șasiu pînă la tapiterie — de inginerul Nicolae Lucaei din Orasul Stalin.
 Dotată cu un motor de 13 C.P. (în dreapta) — conceput de asemenea de ing. N. Lucaei — „RODICA” poate alerga cu viteză pînă la 100 km pe oră. Automobilul a parcurs pînă acum peste 15.000 km dînd bune rezultate.

LOCUL ȘI DATA NAȘTERII: Tg. Mureș, 14 martie 1958.
SEXUL: masculin.
GREUTĂTEA: 70 kg.
 Tată datele de... stare civilă a puiului de cămilă care a văzut lumina zilei pe meleagurile noastre. Mama face parte din lotul de cămile primite în dar din partea R.P. Mongole, pentru grădinazooloică ce urmează a fi organizată în București.
 Fotografie de Szász KÁROLY

„OMUL DE PIATRĂ”, cum o numesc — de trei generații — locuitorii cartierului, este o statuie a lui Neptun comandată în Italia de către domnitorul Gheorghe Bibescu (1812 — 1848), dar care a ajuns pe meleagurile noastre după răsturnarea acestuia de către revoluția de la 1848... Și de atunci statuia „bătrînului zeu al mărilor” se odihnește într-o curticică năpădită de viță sălbatică din str. Ștefan Furtună nr. 47, unde a locuit acum o sută și ceva de ani italianul ce fusese însărcinat cu aducerea în țară a statuii.
 Fotografie de R. RODA

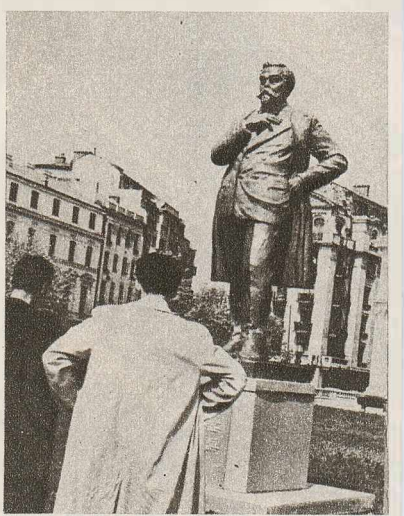

↑ **OCHELARIII NU VĂ AJUTĂ** să citiți textul unei pagini din... cartea ce o vedeți prin lentila din dreapta. Este vorba de un dicționar englez-englez care numără 384 de pagini și se consideră a fi cel mai mic dicționar din lume. Textul poate fi citit numai cu ajutorul unei lupe. Dicționarul face parte din colecția de cărți liliputane a Bibliotecii din Cluj.
 Fotografie de Al. FLORESCU

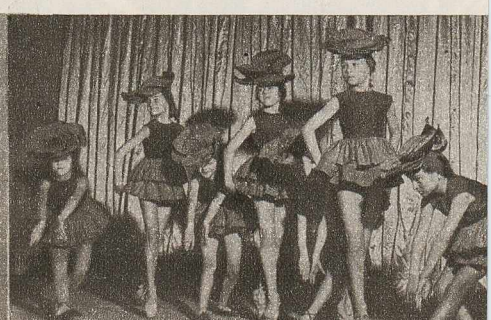

„AVARUL” de Capidian Pericle. Lucrarea a figurat în expoziția retrospectivă care a avut loc la Cluj, în Palatul Culturii.

LA 24 MAI, statuia aceasta, care se află în București, în fața Ateneului R.P.R., va putea fi văzută în portul Constanța. Ea reprezintă un omagiu adus marelui inginer Anghel Saligny, care și-a dat prețioasa contribuție la construirea portului Constanța, de la a cărui inaugurare se împlinește 50 de ani.
 Opera a fost realizată de sculptorul O. Han.
 Fotografie de Dan BÎRLĂDEANU

BRAVO, COPIL! — pentru dansul... florilor și al... marinarilor ca și pentru întreg spectacolul muzical dat de „Casa pionierilor” din Constanța, care s-a bucurat de un deosebit succes.
 Fotografii de M. MAYER

La sosirea delegației de partid și guvernamentale a R.P. Polone pe aeroportul Băneasa din Capitală. De la stînga la dreapta: tovarășii Chivu Stoica, Josef Cyrankiewicz, Wladyslaw Gomulka și Gheorghe Gheorghiu-Dej

↓
O micuță bucureșteană care ține re-apărat să ofere și ea flori oaspeților dragi.

PENTRU MAREA CAUZĂ CE NE UNEȘTE

Am venit în frumoasa Dos țară ca să strîngem și mai mult relațiile de prietenie și frăție polono-romîne — a spus tovarășul Wladyslaw Gomulka, prim-secretar al C. C. al P. M. U. P., în clipa cînd punea piciorul pe pămîntul romînesc.

Intreaga desfășurare a vizitei în țara noastră a delegației Partidului Muncitoresc Unit Polonez și a guvernului Republicii Populare Polone a confirmat pe deplin cuvintele rostite de tovarășul Gomulka.

În cursul scurtei lor vizite în țara noastră, înalții oaspeți polonezi au avut prilejul să ia nemijlocit cunoștință de înfăptuirile poporului nostru, de însuflețirea cu care luptă el pentru marea cauză comună a țărilor care — în frunte cu marea Uniune Sovietică — constituie lagărul socializmului. Convorbirile dintre delegațiile celor două țări desfășurate într-o atmosferă cordială și de deplină unanimitate ca și Declarația comună romîno-polonă semnată cu acest prilej au adîncit tradiționalele legături frățești dintre popoarele celor două țări, astăzi unite mai puternic decît oricînd prin marile lor țeluri comune: socialismul și pacea.

Vizita în țara noastră a oaspeților scumpi din Polonia populară, vizită ce va rămîne neștearsă în amintirea poporului nostru, reprezintă încă o puternică verigă în lanțul ofensivei larg desfășurate de lagărul socialismului, pentru pace și prietenie între popoare.

În mijlocul muncitorilor de la uzinele „23 August” din București →

Fotografii de A. LOVINESCU

Salut București!

UN ZIARIST SOVIETIC NE SCRIE CU PRILEJUL CONGRESULUI O. I. Z.

Joi 15 mai a. c. au început lucrările Congresului Organizației Internaționale a Ziaristilor, care a fost precedat de Reuniunea Internațională a Reporterilor, organizată de Uniunea Ziaristilor din R.P.R. Cu acest prilej am stat de vorbă cu câțiva delegați la Congresul O.I.Z. și ziaristi participanți la Reuniunea Internațională a Reporterilor. Redăm mai jos câteva spicaturi din discuțiile avute cu ei, precum și saluturile pe care unii dintre aceștia le-au adresat cititorilor români, prin „Flacăra”.

Ciu-hua, vicepreședintele Uniunii Ziaristilor din întreaga Chină și director al ziarului „Ven Hui-dao”, ne-a declarat: — Sper că acest Congres se va bucura de un mare succes și, la fel ca în trecut, va îngădui O.I.Z. să-și continue munca în bune condițiuni. De asemenea cred că acest Congres va avea un mare aport în cunoașterea popoarelor și întărirea păcii. Pentru a întări cele spuse, Ciu-hua ne-a dat în scris câteva cuvinte — bineînțeles în chinezește — ceea ce înseamnă:

努力!
社會主義建設的共同繁榮而
為北平中國兩國人民的兄弟
友誼而努力。為構建中國兩國
社會主義建設的共同繁榮而
努力!
王仲軒
五月十五日

chinez, să ne străduim pentru creșterea prosperității și construcției comune a socialismului în R.P. Română și R.P. Chineză. Ciu-hua”

Jocelyn Luiz Dos Santos, delegat din partea ziaristilor din Brazilia, secretar general al sindicatului ziaristilor din Rio de Janeiro, un vechi prieten al țării noastre, ne-a spus:

— Sînt pentru a treia oară în România; înfi am venit din pură curiozitate de reporter, apoi am dat de gust. De aceea am și scris un volum in-

Helene Charlotte Gagnon, colaboratoare la radioteleviziunea canadiană și redactoare la ziarul „La Reforme”, ne-a făcut cunoscut că intenționează să facă o mică excursie prin țara noastră și ne-a înmănat aceste rînduri, pentru a fi publicate în revistă:

„Fără îndoială că puțini canadieni au avut prilejul să cunoască România și poporul ei simpatice. Sînt fericită să aduc un mesaj

de prietenie din partea compatrioților mei, care ar fi fericiti să fie în locul meu.”
Helene Charlotte Gagnon”

de prietenie din partea compatrioților mei, care ar fi fericiti să fie în locul meu.”
Helene Charlotte Gagnon”

-Ce impresia v-a făcut primul contact cu românii? — I-am întrebat pe cunoscutul ziarist mexican Renato Leduc.

— Într-un timp așa de scurt este foarte greu să te pronunți. Însă mulțumită experienței ziaristice pe care o am și dat fiind originea latină a românilor, am impresia că cunosc acest popor și această țară de multă vreme. Și firește, sînt copleșit de sentimente și impresii.

— Ce părere aveți despre lucrările Congresului? — În ceea ce ne privește pe noi, ziaristii din America Latină, vedem în această întâlnire singura nădejde de a stringe legăturile cu ziaristii din lumea întreagă. Chiar în

acest an, sindicatul ziaristilor din Mexico, cu ocazia aniversării a 35 de ani de la întemeierea sa, a invitat un grup de ziaristi sudamericani. Cu acest prilej toate delegațiile care au fost prezente au publicat o declarație comună, bazată pe principiile adoptate la Helsinki.

— Dat fiind aceste antecedente sînt îndreptățit să cred că și Congresul care a început joi o să ne ajute

să întărim solidaritatea și prietenia între popoare. Pentru revista „Flacăra” Renato Leduc ne-a scris:

„Mulțumesc Republicii Populare Romine pentru generoasa primire pe care a făcut-o participanților la Congresul O.I.Z., care fără îndoială va contribui la înfrățirea unei și mai strînse solidarități profesionale a ziaristilor din lume și la apărarea păcii între oameni.”
Renato Leduc”

de prietenie din partea compatrioților mei, care ar fi fericiti să fie în locul meu.”
Helene Charlotte Gagnon”

La reuniunea internațională a reporterilor, ziarista cehoslovacă Maria Sedlakova a expus coreferența „Ideile umanitare și oamenii în reportaj”. Fotoreporterul nostru a surprins-o în timpul unei pauze.

D. ZASLAVSKI

despr

PAMFLETE,
ARTICOLE,
REPORTAJE.

Ziaristul sovietic David Zaslavski, comentat de politica externă al ziarului „Pravda”, membru în Comitetul Sovietic pentru pace, răspunzînd la întrebarea pe care „Flacăra” i-a pus-o cu prilejul Congresului O.I.Z., ne-a scris acest scurt articol cu privire la planurile sale de creație.

Primul loc, în planurile mele de ziarist îl ocupă pamfletele și articolele pe temă de politică curentă. Tematica acestor articole îmi este sugerată de evenimentele zilei, dar, în fond, toate sînt axate pe problema centrală — problema păcii și războiului. Mă preocupă îndeosebi problemele coexistenței pașnice a celor două sisteme sociale, problemele luptei ideologice, polemica dusă cu acei ce văd cauză încordării internaționale în „comunismu mondial”.

Întrucît m-a atras dintotdeauna istoria publicisticii mondiale și sovietice, mi-am propus să sistematizez și să adun laolalt toate lucrările, articolele și conferințele mele cu privire la foiletonul rus și străin ca și cele cu privire la unul dintre cei mai de seamă satirici ruși, Saltikov-Șcedrin. Recent am publicat un articol asupra talentatului foiletonist sovietic Mihai Kolțov și intenționez să scriu un ciclu de articole despre creația acestui remarcabil ziarist sovietic.

Călătoriile pe care le întreprind an de an pe Volga sau pe alte fluvii din țara noastră mi-au oferit material bogat pentru mai multe reportaje. La propunerea Studioului de filme documentare, am scris un scenariu despre marea fluviu ru: Volga, leagănul puternicelor răscoale fără nești și al revoluțiilor proletare, pe al cărei maluri s-au născut și au crescut cei mai mari oameni ai epocii noastre revoluționare, Lenin și Gorki.

În prezent, continui să lucrez la acest scenariu.

REUNIUNEA INTERNAȚIONALĂ A REPORTERILOR

În zilele de 11—13 mai 1958, a avut loc la Casa de Cultură a Sindicatelor din Capitală, Reuniunea Internațională a Reporterilor organizată de Uniunea Ziaristilor din R.P.R.

La lucrările reuniunii au participat reporteri din numeroase țări, printre care Franța, R.P. Chineză, Suedia, R.D. Germană, Canada, U.R.S.S., R.P. Polonă, S.U.A., Republica Arabă Unită, R.F. Germană, R.D. Vietnam, Mexic, R.P. Bulgaria, Brazilia, R.P. Ungară, Grecia, R.P. Mongolă, R. Cehoslovacă, Finlanda, R.P.D. Coreeană, R.P. Albania, R.P. Română.

În fotografie: un aspect al sălii în timpul Reuniunii Internaționale a Reporterilor.

ING. PETRE LECA: „O grijă deosebită pentru „veterane“ (vezi textul).

Se întâmplă în agricultură o ciudătenie cu o mie și una de explicații: mașini și unelte agricole de același tip, de aceeași fabricație, lucrând pe aceeași soluri, dau randamente diferite, unele întrecând cu sută la sută normele planificate, altele abia ajungând, cu suflul la gură, cifra de plan. La Consfătuirea pe țară a țăranilor și lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat ca o mare deficiență în S.M.T.-uri, disproporția aceasta în ce privește randamentul mașinilor și uneltelor agricole, arătând totodată și câteva căi pentru îndreptarea situației existente.

Fiind problema numărul 1 din S.M.T.-uri, am socotit-o cea mai potrivită pentru ancheta noastră făcută la Stațiunea Costești, raionul Costești, regiunea Pitești. În ce privește S.M.T.-ul, l-am ales pe acesta, deoarece el deservește și raioane deluroase, și raioane de șes, mașinile sale fiind deci supuse unui serios examen de rezistență și de capacitate de lucru.

VĂ RUGĂM: O SINGURĂ PROPUNERE!^(IV)

MECANICUL AGRICOL IONIȚĂ MIHALACHE: „N-am nici o propunere. Dar dacă vreți, puteți scrie despre inovația mea pentru recondiționarea tuburilor la semănătorile 511 I.A.R.”

Grijă deosebită „veteranelor” agriculturii

Cu gulerul paltonului ridicat, inginerul Petre Leca, mecanic șef al stațiunii, scruta zarea și făcea măr-unfel din buze. Se vede că înjura stăpinit, dar cu năduf, primăvara această ploioasă care-i împiedica munca.

— ... O anchetă redacțională... — îl iau repede. Dați-ne o propunere pentru folosirea la maximum a mașinilor... Ar fi bine dacă v-ați rezuma la problema cea mai arzătoare...

— Pentru mine?
— Da. Ca mecanic-șef, trebuie să vă loviți de o sumedenie de greutateți.

— Să vă vorbesc despre întreținerea mașinilor în câmp?

— Nu. Mi-am rezervat întrebarea asta pentru un șef de brigadă.

— Atunci, despre verificarea amănunțită a solurilor înaintea oricărei lucrări?

— Intrați în patrimoniul inginerului agronom-șef...

— E băiat bun! Atunci să vă vorbesc despre tipurile vechi de mașini. La Consfătuire, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a insistat asupra acestei chestiuni și ne-a cam zis-o. Cu mașini noi, oricine poate scoate randament mare...

— Exact. Ce propunere aveți? Probabil nu trecerea la reformă a mașinilor vechi...

— Nu! Dimpotrivă. O grijă deosebită pentru veteranele transformării socialiste a agriculturii. Cred că mecanicul șef al unui S.M.T. trebuie să cunoască amănunțit (să subliniezi: amănunțit) toate părțile slabe, mai uzate,

Anchetă de GH. FLORESCU

Fotografii de M. IVANCIU

Subtitlu: RANDAMENTUL MAXIM AL MAȘINILOR.

ale mașinilor vechi, Lanz-uri, I.A.R.-uri, chiar dacă aceste mașini sînt în câmp și lucrează. La fiecare drum al atelierului mobil, mecanicii să verifice, în special, piesele supuse mai grabnic stricăciunilor. Pe mașinile vechi să lucreze cei mai buni tractoriști. (Ar fi bine chiar aceiași oameni în toate campaniile. Așa ajung să se cunoască, mașina cu omul și omul cu mașina...) Noi avem în funcțiune astăzi, alături de U.T.O.S.-uri, (cele mai noi tipuri de tractoare — n.a.), 9 Lanz Bulldog-uri (fabricație antebelică — n.a.) și 7 I.A.R.-uri, dintre primele mașini fabricate în țara noastră. Lucrează strașnic. Dar sînt conduse de aceiași oameni, de cînd s-a înființat stațiunea. Ei și le repară, ei le opresc cînd gem, ei le alimentează... Am chiar mai puține griji cu vechiturile astea decît cu unele din cele noi, date pe mina unor oameni mai puțin pricepuți...

În loc de 23, numai 3 lei!

Ioniță Mihalache, mecanic agricol, verifica forja atelierului mobil. Trecut de 50 de ani, este încă un om voinic, foarte activ.

Ascultă încrunțat ce treburi m-au adus la el.

— N-am nici o propunere. Dacă vreți, scrieți însă că am făcut o inovație pentru recondiționarea tuburilor la semănătorile 511 I.A.R. Zilele trecute mă gindeam chiar cum aș face să-mi împărtășesc inovația tuturor mecanicilor din S.M.T.-uri, care vor să recondiționeze aceste tuburi...

Îmi arată apoi un aparat alcătuit din două scîndurele, un ax, o manivelă... Trebuie să-mi recunosc ignoranța în materie.

— Cum să-l descriu?

Cer ajutor inginerului Dumitru Marinescu, agronomul șef, care privește scena cu un zîmbet îngăduitor.

— Oamenii de specialitate vor înțelege despre ce este vorba dacă scrieți așa: un dispozitiv simplu, compus dintr-un ax metalic, cu o manivelă, dispus între două scînduri cu o degajare pentru centrare.

Mă execut roșind.

— Inovația este pe linia anchetei noastre, nu?... Folosirea la maximum a mașinilor...

— Și a utilajului agricol. Povestea asta a tuburilor de la semănători ne-a scos destui peri albi.

Cu răbdare, inginerul Marinescu m-a inițiat în chestiune. Fiind fabricate dintr-un oțel prea puțin elastic, la orice izbîtură mai puternică a tuburilor în brazdă, oțelul se rupe ori se descentrează, iar tubul întreg trebuie schimbat.

Prin inovația sa, Ioniță Mihalache aduce economii mari S.M.T.-ului, pentru că recon-

diționarea unui tub cu ajutorul dispozitivului realizat costă doar 3 lei, în vreme ce un tub nou costă 23 lei.

O propunere și... încă una neoficială

Pe drum pînă în comuna Pădureț, unde își are „cartierul general” brigada I a lui Oprea Ciocan, inginerul Dumitru Marinescu, agronom șef, ține cu tot dinadinsul să-mi demonstreze că sol mai păcătos decît cel pe care trebuie să-l lucreze S.M.T.-ul Costești nu se află în toată țara romînească.

S-a plîns de plugurile P.T. 3-30S care, deși fabricate anume pentru tipul de sol

CONSTANTIN RADU, DIRECTORUL STAȚIUNII: „Întreg personalul de conducere tehnico-administrativ să fie solidar materialmente la îndeplinirea sau neîndeplinirea planului”.

Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deve

al regiunii, nu dau randament maxim din cauza unor defecțiuni în execuție.

— Ehe! Dacă le-ar trece prin minte celor care le construiesc să îmbunătățească calitatea anumitor piese, n-am mai fi nevoiți să întrerupem mereu lucrul...

Și-a rostit acest gând cu un ton care mă făcea să cred că povestea plugului P.T. 3-30 S. este suprema lui dorință în viață și — ca o palidă consolare — i-am trecut cu vederea că, de fapt, își consumase dreptul la propunere.

Inginerul s-a arătat mulțumit de îngăduință. Mai ales că dorea să facă o propunere din specialitatea sa, adică din agronomie.

— Ne preocupă foarte mult chestiunea îmbunătățirii fertilității solurilor și există o modalitate ca în răstimp de câțiva ani să nu ne mai plingem că lucrăm în soluri grele și foarte grele — podzol-uri cum sînt denumite în agrotehnică. Propunerea pe care o fac e cu atât mai ușor de realizat, cu cît mijloacele materiale se află la îndemîna tuturor tractoriștilor. Lucrarea pe care o propun eu se numește *subsolare* și constă din aplicarea la pluguri a unei piese denumită *subsolier*, existentă de altfel în inventarul fiecărei brigăzi, dar, din păcate, tratată cu indiferență...

Subsolierul are menirea să scormonească agrofondul; aplicîndu-se subsolarea câțiva ani în șir pe aceleași porțiuni de teren, se poate ajunge ca solurile foarte grele să devină soluri grele, iar cele grele, soluri mijlocii, adică de o structură mai bună, mai ușor de lucrat. De altfel, din această primăvară, noi am impus fiecărui tractorist să aplice subsolarea... Iată-ne și în Pădureț!...

★

Oprea Ciocan este un om cu experiență: a intrat în al doilea an de cînd conduce brigada permanentă de opt tractoare, pe pămînturile gospodăriilor colective și întovărășirilor din comunele Pădureț și Filfani. 8 tractoare, 8 tractoriști și 1.200 hectare.

— Merge, merge? — îl întreb stupid.

— Nu... că plouă. Ar fi grozav să avem unde adăposti mașinile. Îmi bat gura de cîteva luni cu președinții gospodăriilor colective — dar eu spun, eu aud. Dacă cele două gospodării, din Pădureț și din Filfani, ar investi brațe de muncă și ar procura material de construcție s-ar putea face foarte lesne niște remize pentru mașini. S-ar ajuta pe ei înșiși și ar crește și fondul de bază al gospodăriilor. Ne doare inima să ținem mașinile sub cerul liber. Nici nu bagi de seamă cînd ți-a ruginit vreun pinion și pe urmă te întrebă cine pierde dacă tractorul stă degeaba două-trei zile pe brazdă...

AGRONOMUL ȘEF, ING. DUMITRU MARINESCU:
„Construcții plugurilor P.T. 3-30S să studieze îmbunătățirea calității pieselor plugului”

ȘEFUL DE BRIGADĂ OPREA CIOCAN: „Neapărat, adăposturi pentru mașini!”

„Asta nu e birocrație!”

Încă tânăr, în ciuda smocului de păr alb ce-i iese de sub bască, contabilul șef Gheorghe Dănescu pare indispus că l-am întrerupt din studierea unei lungi coloane de cifre.

— O singură propunere? Îmi stă cam de mult pe suflet, așa că v-o spun acum, s-o scrieți în revistă. Regulamentul nostru de funcționare prevede imputarea stricăciunilor aduse mașinilor. Se poate imputa chiar și mașina întreagă. Dar șefii de brigadă, mecanicii de sector și chiar mecanicul șef trec cu vederea stricăciunile mici... „Mare lucru acolo 5—10 lei! Birocrație, să faci proces-verbal de imputație pentru orice fleac!” — zic ei. Părerea mea este însă că mai bine faci imputații mici, pentru orice stricăciune, decît să ajungi să impuți un bloc de motor sau o cutie de viteză, stricate din neglijența celor care trebuiau să repare din timp defecțiunile mici. Dacă tractoriștii ar ști că nu

CONTABILUL ȘEF GH. DĂNESCU: „Orice stricăciune, cît de mică la mașini, să fie imputată...”

li se trece cu vederea nici o neglijență, ar deveni mai grijulii, și-ar verifica mașinile în fiecare seară, iar contabilitatea ar putea înregistra o scădere simțitoare a consumului de piese de schimb și de combustibil...

Să răspundă „material” întregul colectiv

Directorul stațiunii, Constantin Radu, este foarte prompt în răspuns:

— Întreg personalul de conducere să fie solidar la îndeplinirea sau neîndeplinirea planului. Pînă acum doar tractoriștii se resimt materialicește dacă nu îndeplinesc planul. Directorul stațiunii, contabilul șef, inginerul agronom de sector, într-un cuvînt întreaga conducere, primește salariul cu regularitate și neștirbit, chiar dacă în luna respectivă planul n-a fost realizat nici în proporție de 50%...

— Ce propuneți practic?

— Simplu de tot: în lunile în care planul nu a fost îndeplinit, să se rețină automat un anumit procent din salariul personalului de conducere. Măsura respectivă va face ca acesta să urmărească, să se frămînte, să se îngrijească de îndeplinirea ritmică a planului...

— Să spunem că această propunere va fi luată în considerație. Ce se întîmplă în cazul îndeplinirii, totuși, a planului anual?

— Nimic mai lesne decît să se înapoieze oamenilor, reținerile făcute în timpul anului respectiv.

— Vă mulțumesc!

AVIONUL

de HORVÁTH Imre

*Tară, avionul
sue-n ceruri line,
dar n-am fost preodată
mai legat de tine.
Nu privesc deasupra-mi,
nu mă uit spre soare,
dar flămînzii dor ochii
sîhla cu răcoare.
De cîmpii de nouri,
dorul nu mă lasă;
tot privesc pămîntul:
ce-o fi jos, acasă?
Prînde aripi omul?
Depărtări îl cheamă?
Și-ntr-un nori, țărîna
încă-o simte mamă!
Nu doar trupul, țeiul,
de pămînt ne leagă.
Dor ni-i și-n oăzduhuri,
dor ni-i viața-ntr-oagă!*

În romînește de Veronica FORUMBACU

In ciuda morții

de Ion BRAD

*Cad peste fruntea nopții
Și-asa destule stele:
De ce să joace moartea
Și-n cîntecele mele?
O bănuiesc pe-aproape.
Mă fac că nici nu știu,
Cînd rîde, plec și seara,
Din cîmp mă-nțorc tîrziu.
La miezul nopții-naltul
Hyperion mă-mbie
Să duc frumoasei sale
O ultimă solie.
Spre zori, grădina voastră,
Ciudate Hesperide,
Larg visurilor mele
De aur se deschide.
Același, glasul morții
L-aud: „Subite domn,
Te prind în dimineața
Cînd vei pica de somn!”
Am cerul tot în față,
Nu pot privi-ndărăt.
Din amfora lumînii
Beau mierea și mă-mbăt.*

MOARTEA LUI ION

de Mihail COSMA

MOTTO:

„Se închină de spaimă, dar:
se apropie de gard și, printre
nuiele, văzu pe Ion, plin de
sînge...”

(L. Rebreanu — „Ion”)

*Sub un gard se stînsse trist Ion,
Izgonit de vremi, fără speranță
Și sub cerul sur și monoton
Îi păru cîmpia ca o zdreanță.*

*Năclăit de glod și scorburos,
Sub un nuc bătrîn, printre nuele,
Se topi în beznă os cu os,
Ca un pumn de piatră printre stele...*

*Alt Ion, mezin sau poate fiu,
Trece-n zori pe ulița tăcută
Și-i surd de cerul străveziu
Și-l îmbe cîmpul ca o ciută.*

*Ziuă-n zări aprins-a policandru...
Prin dumbrăvi miroase-a păpădie.
Va sădi și meri și conindru;
Va sorbi din lanuri — apă vie!*

*Și pe apa asta, ca o barcă,
Alte gînduri noi, într-aripate,
I-or veni — sădi-oa și piparcă
Și smochini de aur, poate!...*

*Și sărutul lui de altădată
Nu l-o da de-acum, lîngă-o ulucă,
Unui pumn de humă-nșingherată!...
Și Florica-n zare l-o nălucă...*

IUBIRE, RĂPIRE, DEZMETICIRE...

Pamflet de Sergiu FĂRCĂȘAN

„Cind am plecat din Como și am sosit la Londra — povestește Giulio Comparini — nu aveam nici cea mai mică intenție de a mă căsători.”

A fost însă răpit de la aeroport, cu o mașină care gonea cu 120 pe oră, sechestrat într-o odaie și... — dar nu! povestea e mult prea succintă ca să-i dați așa, dintr-o dată, crezare. Trebuie mai întâi să vă spun numai două cuvinte despre o anumită presă din Anglia.

În mai fiecare zi poți găsi în marile cotidiane fotografia și istoria completă a unui cline căruia i-au murit stăpînii. Puritanele fecioare bătrîne, ba chiar și măcelarii a căror antipatie față de vizitatorii cline bine cunoscută, trimit apoi cîțiva gologani la colecta organizată de ziar în favoarea orfanului sirmos. Obiceiul e, intrucîtva, frumos, și sint convins că fiecare om care iubește clinei nu poate decît să aprecieze pozitiv această tradiție. Răul stă însă în altceva. Pricăpută, de

Generale NATO, soldatul Giulio Comparini.

sute de ani, să facă viața „interesantă”, să satisfacă toate preocupările — de la acelea ale fetei bătrîne și puritane care iubește pisicile siameze, pînă la cele ale fetei de șantan, care poartă noilor toalete un interes profesional — presa de acest tip mințe, poleiește, creînd o impresie de belșug, lux și fericire, acolo unde există greutatea, suferințe și... dar putem reveni la povestea noastră.

Așadar, nenorocirea a făcut ca în mîna unor astfel de ziare — „Daily Sketch” și „Daily Express” — să încapă scrisorile amical-sentimentale pe care și le trimiteau doi tineri. Ea, bolnavă de inimă, fusese într-un concediu medical în Italia, unde l-a cunoscut pe el, de meserie valet, aflat în armată. S-au cunoscut, apoi ea s-a întors în umeda Anglie, și și-au scris mai departe. Nădejdi de căsătorie nu existau: Giulio Comparini, concentrat în armată, nu cîștiga, iar Shirley Holmes, primind o pensie pentru incapacitate de muncă, la care se adăugau cîștigurile de mică croitoreasă, abia putea să-și asigure din cînd în cînd o odihnă necesară bolii ei de inimă.

Asta era situația. Așa e viața.

Aici a intervenit însă presa engleză, cu mirajele ei. Ce frumos ar fi să arăți croitoreasa engleză și soldatul italian — amîndoi copii ai NATO-ului — pășind împreună, scâlțați în lumini, în fața altarului, luxos îmbrăcați, încît fiecare fată nemăritată și fiecare soldat aflat sub arme să aibă iluzia că sint în această situație, că totul e posibil, și să ofteze de plăcere!

Așadar, birourile italienești de cazarmă au început să se umple cu adresele sentimentale ale celor două ziare, furierii de regiment și majurii au devenit dintr-o dată melancolici și înțelegători, colonelii care citeau corespondența au început să clipească în lacrimi, birocrații și conțopiștii au devenit dintr-o dată operativi, iar Giulio, fără să fi cerut, s-a pomenit peste noapte cu un concediu de o lună, cu un bilet de avion gratuit pînă la Londra și întors, pașaport și 50.000 lire italiene (adică echivalentul pensiei pe care o primea în trei luni croitoreasa engleză).

Intervenise în favoarea sa ziarul „Daily Sketch”. „Nu puteam,

Fina presei britanice, mireasa Shirley Holmes

desigur, să mă gîndesc la căsătorie — spune Giulio despre starea sa de spirit în ajunul plecării la Londra — deoarece trebuia să-mi termin serviciul militar și nu am o muncă pe care să pot conta.”

„...De-abia sosisem la Londra, cînd Sheila Walsh, corespondenta lui „Daily Sketch” la Roma, mă vîrî într-un automobil și, cu mare viteză, mă conduse la redacția ziarului. A fost o adevărată sara-bandă pe străzile Londrei, cu 120 km pe oră, deoarece vreo 40 de mașini ne urmăreau, iar ziarista voia să facă astfel, încît să ni se piardă urma.”

„... Am fost condus într-o cameră unde se aflau alte persoane. Cînd îmi dădui seamă că lucrurile se prelungeau cam prea mult, și că nu eram, nici mai mult nici mai puțin, decît sechestrat pentru scopurile lor personale, am cerut să fie chemată Walsh și...”

Omul n-avea de unde să știe că e ținut, la secret” din cauză că gazeta rivală, „Daily Express”, a pus mîna pe prietena lui, pe Shirley Holmes.

După ce descrieseră în cel mai lacrimogen stil boala de inimă a „micuței croitorese”, faptul că cea mai mică emoție îi putea fi fatală — chiar cei de la ziar, fără să se sinchisească prea mult de emoțiile fetei, o luaseră brusc de acasă, promițîndu-i că o vor duce la Giulio. Acum Shirley stătea în rochia de organdi alb, o rochie pe care și-o cususe singură, stătea cu părul tuns ca în vara în care îl cunoscutese pe el, și era fotografiată stînd așa și rostind, să zicem, următoarea cugetare romantică: „Armata italiană este un lucru minunat!”

În timp ce îndrăgostiții așteptau, fiecare închis într-un loc secret — „Daily Express” și „Daily Sketch” duceau „tratative la ni-

vel înalt”, se tocmeau pentru schimbul în natură: „dă-mi soldatul și îți dau croitoreasa. Îți dau două fotografii, dă-mi trei declarații — îi punem la un loc, dar atunci apărem la aceeași oră” etc. etc.

Tocmeala se prelungea, și atunci fostul valet și actual soldat, presimțind ceva, a chemat-o pe ziarista Sheila Walsh „... și i-am spus limpede că dacă vor să-și facă pe seama noastră interesele lor, n-au decît, dar că atunci înțeleg să cîștig și eu ceva din afacerea asta, ca să fac față cheltuielilor pe care le am de susținut...”

Căci ziarele hotărîseră — simplu! — că cel mai interesant lucru ar fi să-i căsătorească pe cei doi... „Luați-vă iute, cît timp mai sînteți o știre interesantă” — le spuneau, fiecăruia în parte, emisarii celor două tabere.

„Nu doream să mă căsătorească înainte ca Giulio să-și fi terminat serviciul militar — povestește Shirley — dar cele două cotidiane care ne luaseră sub „protecția” lor ne-au spus, lui Giulio și mie, să nu ne facem griji, pentru că se ocupă ei de tot ce ne este necesar, înainte și după nuntă... Văzînd că oameni atît de generoși rezolvă pentru noi problemele financiare, firește — zice ea, deși lucrul nu e chiar atît de firesc — firește că am acceptat căsătoria, cu inima plină de nădejdi”.

O SENZAȚIONALĂ
ISPRAVĂ A PRESEI
ENGLEZE DIN
SECOLUL XX

Pe aeroportul din Milano, cu mănăși în mână, petrecut de părinții săi, cu bilet gratuit, 50.000 lire italiene și pașaport, soldatul în civil se duce să execute amabilul ordin: se căsătorește.

Așa se face că, după îndelungate tocmeli, într-o seară romantică, îmbrăcat în civil cu o haină elegantă, Giulio o îmbrățișa pe Shirley; ea, învăluită în rochia ei albă, își lăsa capul pe umărul lui, ascultând murmurele lui de dragoste, în vreme ce, transpirați de dogoarea reflectoarelor, cu minicile suflecate, zeci de flăcăi vinjoși minuiiau proiectoarele, strigau „contact!”, iar fotografiile exclamau: „așa! Încă o dată! Țineți-o de mână! Mingiiați-i părul cu fața mai spre noi! Spuneți-i c-o iubiți!” Cîțiva reporteri plini de experiență, cu ochii muiați de această romanță sentimentală — nu ca noi, ziaristii comunisti, care scriem mereu despre Bombă, despre carne și unt și care nu fremătăm în fața amоруlui și nu știm nici măcar să ne

strecurăm cu aparatul de fotografiat într-un dormitor! — cîțiva reporteri, așadar, scriau pe rupte marea istorie sentimentală a veacului XX, care ar putea fi rezumată cam în genul acesta:

— Oh, iubitele Giulio, zise ea, armata e splendidă, dar nu ți-e greu fără mine?

— Sîntem liberi, răspuse el mîngîindu-i brațul diafan (vezi în exclusivitate clișeu nr. 2 care apare doar în ziarul nostru „Daily Sketch“!), vom merge în pădurea noastră, bătrînii mei îți trimit complimente, colonelul meu e un tip nostim, datorită înainte de toate, ești tunsă admirabil. „Daily Sketch“ mi-a dat 50.000 de lire.

Au urmat reportaj, nuntă, poze, verighete, electrizarea opiniei publice etc. etc., iar la urmă, epilogul:

Shirley a rămas datoare pentru nuntă 21 lire sterline (circa 40.000 lire italiene, adică aproape suma pe care o primise soțul ei, pentru hotel și alte cheltuieli, la plecarea din Italia). Avînd în vedere că Shirley s-a măritat, statul i-a retras pensia de incapacitate de muncă. Ea a rămas în Anglia, pentru că soțul, aflat la armată, nu are cum s-o întrețină; dar lipsită de pensie, n-are din ce trăi. Giulio Comparini, mulțumită admirabilului bilet dus-întors, a putut să se reîntoarcă la unitatea sa militară, să învețe mai departe la instrucție cum poți fugi de o bombă scăpată din greșeală. Cele două ziare, desigur, i-au lăsat pe însăruței înglodăți în datorii, după ce prezentaseră lumii romantica iubire a soldatului italian NATO cu bolnava croitoreasă britanică.

Dar nu-i nimic, nu contează! Cele două ziare își făcuseră treaba, iar toată întîmplarea s-a dovedit folositoare pînă la urmă: un alt ziar, „Sunday Pictorial“, a putut să scrie un articol de răsunet, intitulat frumos: „Tragica soție fără bani“.

Și totul a reintrat în normal: Giulio, la cazarmă, „apără“ modul de viață occidental, Shirley aleargă după ajutoare, iar ziarele, după alte subiecte.

Cu această poză a nunții s-a sfîrșit existența strălucitoare — în paginile ziarului — a fericitei perechi.

Reclamă à la „DAILY SKETCH“

„Lui Marilyn cu dragoste din partea lui „Daily Sketch“ — așa sună dedicația ce însoțește bicicleta pe care ziarul englez i-a oferit-o actriței Marilyn Monroe, după ce aceasta și-a exprimat într-o conferință de presă intenția de a întreprinde o excursie ciclistă la țară.

De fapt nu-l vorba nici de dragoste și nici de ciclism, ci doar de o cvadruplă afacere publicitară. Marilyn face astfel reclamă: a) pictoarelor sale; b) casei de modă care lansează modelul respectiv; c) fabricii de biciclete și d) ziarului „Daily Sketch“, care a avut ideea acestei reclame — ieftină nu numai ca preț de cost... — reclamă care nu e singura în acest gen, după cum reiese și din reportajul alăturat.

Cum s-ar zice, la așa ziare — așa reclamă...

CAP DE AFIȘ

În momentul de față Charles Lee Guy, un tînăr ce numără abia nouăsprezece primăveri, se află întemnițat la Santa Monica, în California. Deși faptul nu ar trebui să fie senzațional pentru S.U.A., unde, precum se știe, ultima statistică a poliției criminale arată că, la fiecare 23 de cetățeni sub vîrsta de 21 de ani, cel puțin unul este delicvent, cazul Charles L. Guys-a bucurat totuși de o largă publicitate în presa americană.

Tînărul întemnițat la Santa Monica e făptașul unui foarte banal asasinat: a culcat la pămînt, cu un singur foc de armă, un om suficient de bogat ca să-i fi inspirat furtunoase sentimente adulterine mamei sale, care de-altminte se afla la a șasea căsătorie. Faptul divers a ieșit din comun pentru că în cursul procesului — pe care ziarele au avut grija să-l relateze cu lux de amănunte — însăși mama, prin cererea sa, ținea morțiș să contribuie la con-

damnarea la moarte a fiului ei, asasinul ultimului ales al polivalentei sale inimi.

Mama și-ar fi atins nobilul ei țel — acela de a-și trimite fiul pe scaunul electric — dacă tînărul asasin nu ar fi fost salvat de elocința tatălui său — primul soț al duioasei mame — și de prezența oportună, printre martorii apărării, a soțului nr. 2 și a soțului nr. 3, ceilalți doi lipsind din instanță, scribiți deopotrivă și de mamă și de fiu. În ce privește soțul nr. 6, el se numără, alături de mamă, printre martorii acuzării.

Iată tabloul unei familii din așa-zisa lume bună a Americii.

E, și acesta, un „mod de viață“, în jurul căruia presa americană nu se sfiește să facă tapaj și în fața căruia Figaro al lui Beaumarchais s-ar grăbi să ridă, de teamă să nu-l podidească plînsul.

Bogdan VARVARA

Logodna

Deunăzi, un vechi prieten, filnit la o stație de tramvai, i-a spus vesel:

— Am primit o scrisoare de Drupka. Din Varșovia. Fata i s-a logodit cu un medic. Știrea m-a tulburat. Am năunțat la tramvai. M-am desțirțit de amic și am pornit-o jos spre casă. Și pentru că o seară și eram singur, am deschis lădița cu amintiri. erau intacte și de loc prăfuite.

★

1942. Într-un orașel de pe malul Oltului, plin cu polonezi și giți din fața urgiei naziste. Drupka fusese soldat, proaspăt arolat într-un regiment de fanterie. Se retrăsese cu unitatea în România și, după cîteva ani, ajunsese în urbea mică de lângă rîul cu rezonanță latină.

Își lăsase în capitala Poloniei familia. Soția, mama și copilul — o fetiță, Hanna, în vîrstă de cinci ani. Nu mai trimisese de doi ani nici o veste; despre ele nu mai știa nimic. Și, totuși, de două ori pe săptămînă, luna și vinerea, Drupka trimitea cîte o lungă scrisoare recomandată, „acasă“, la numărul opt, din străduța aflată în cartierul periferic din estul marelui oraș.

Între timp, din 1939 și pînă în '42, Polonia fusese înghițită cu repetiție de ocupanți și singera din toate răile ei adînci și deschise. Cețiteni pașnici erau prinși cu ricanul și trimiși la muncă forțată. Lagăre numeroase de exterminare, presărate pe întregul cuprins al țării, își înjeau colții sirmelor ghimate. Grăbit și neputînd face față „comenzilor“, Gestapo-activa pe la colțuri de stradă, prin magazine, prin curțile colilor și prin lăcașurile de rugăciune, executînd patrioți, copii din leagăn, bătrîni din zil, pe oricine căruia îi strălucea în ochi flacăra urii și a libertății.

Tirziu, se aflase aceasta și-n răsulul de lângă Olt.

— Drupka, e inutil să mai scrii. De aproape trei ani nu-ți mai răspund.

Se-nerunta ca în fața unui lășman:

— Ai mei trăiesc. Nu se poate să fi... (niciodată nu pronunța cuvîntul teribil și reparabil). Nu. Nu. Niciodată.

Veștile soseau însă tot mai negre. Auschwitz-ul, Maidanek-ul și Treblinka primeau zilnic marfă vie și proaspătă. Materie primă pentru industria de război hitleristă. Fumul cuptoarelor innegrise întregul cer al Europei.

— Drupka, nu mai trimite scrisori... Te chinuiești și tu și cei care te văd și care de nult au renunțat să mai creadă, să mai sperie în existența familiilor lor...

Își astupa urechile cu palmele.

— Nu! Nu! De zece mii de ori nu! Ai mei trăiesc. Poate că nu pot să-mi răspundă... Poate că au fost ridicai, iar

cînd li se va da drumul vor găsi maldărul de scrisori... Poate...

★

În 1943 Drupka a obținut permisiunea să se angajeze în București, ca specialist într-o fabrică de conserve. Acum, pe lângă recomandatele de luni și vineri, trimitea în fiecare sfîrșit de lună și cîte un mic colet cu alimente. Cînd primul colet i-a venit retur cu mențiunea: „Adresantul părăsit orașul“, a urlat, a răcnit, și-a smuls părul din cap, s-a tăvălit pe jos. Dar a continuat să trimeată. Opt scrisori recomandate și un pachet cu alimente. În fiecare lună.

— Drupka, e în zadar... Te sinucizi cu picătura...

A sărit ca un turbat.

AGENDĂ PERSONALĂ

— Nu pot! Înțelegi? Nu pot să bag un colț de pîine în gură fără să nu știu că pentru ai mei călătoresc un pachet, o scrisoare...

★

1945. Eliberarea de către gloarioasele armate sovietice. Varșovia, rasă pînă la pămînt de gurile de foc hitleriste, se transformase într-un uriaș șantier.

Printre ruine și ziduri prăbușite, pe lângă subsoluri și pivnițe infundate, alergînd năuc pe străzile lărgite sau infundate de dărâmături, Drupka își căuta înnebunit familia. Copilul, mama, soția. Cine-i putea însă da o indicație despre o femeie bolnavă, o bătrînă paralizată și-o fetiță cu năsul în vînt însemnat de trei pistrii?

Un măcelar a aflat de la un contabil că...

Drupka aleargă, întrebă, cercetează.

Postul frizer din colțul străzii s-a întîlnit cu un vecin care...

Drupka notează, se informează, insistă, reinsistă și supracercețează.

Cumnata vecinei lui știe ceva precis, însă nu e încă convinsă dacă e păcat ori nu...

Drupka aleargă, asudă, transpiră, gîfite, sughite, plînge și noaptea, frînt de durere și oboseală, mîncîncă cel mai indigest aliment: perna.

În sfîrșit, cumnata vecinei lui de pe vremuri, cuprinsă de căință, i-a mărturisit:

— Familia Drupka, compusă din două persoane...

— Din trei, doamne!

— Ai răbdare. Familia Drupka, compusă din două persoane, a fost trimisă în lotul cel mare de milioane la fabrica de săpun din Auschwitz. Iar fetița...

— Hanna...

— A fost ascunsă, pe rînd, de aproape toți vecinii de pe stradă. Nu i se dădea voie să ridă și nici să vorbească.

— Și...?

— Asculta din pivnițe gălăgia din stradă a copiilor în joacă; privea, pe furiș, prin geamliturile prăfuite din poduri, cîte un crîmpei de cer indiferent și-un fragment de șotron părăsit...

— Și...? — a mai putut întreba doar din ochi tatăl.

— În 1942 ajunsese și pe la mine. Dar ne era frică de hitleriști. Naziștii urmăreau lichidarea completă a familiilor patrioților. Într-o noapte am fugit cu ea pe ascuns din oraș. Am dus-o la mănăstire. S-o apere și s-o pregătească pentru logodna cu Christ.

★

Episcopul are părul alb, fața senină și privirea calmă.

— Excluz. Am cercetat. Nu există nici o fată Hanna în vreo mănăstire de-a noastră.

— Nu se poate. Este. Trebuie să fie!

— Atunci, ca să te poți liniști, îți dau permisiunea s-o cauți. Iar dacă, totuși...

★

Mănăstirea are ziduri groase de cetate. Se ajunge la ea străbătînd pe jos sau cu trăsura 10 kilometri în afara orașului aflat lângă frontieră.

Sub fluturele alb care-i acoperă capul, stăreței i se văd doar ochii, nasul și buzele.

— Vi s-a făcut o mare favoare... Așteptați în sala trapezului, după coloană...

Cînd vor trece logodnicele și cele care se pregătesc pentru marea logodnă, să nu scoateți nici o șoptă... Priviți doar. Și-apoi, cînd vă veți da seama că fata pe care o căutați nu-i și nu poate fi aci, plecați imediat. Astă-seară în rugăciunile noastre vom cere Domnului și liniștea voastră. E tot ce vă putem face.

★

În sala trapezului e liniște. Liniște și răcoare. De pe un perete îl privește o mamă care de două mii de ani își ține cu grijă pruncul în brațe...

Clopotul începe rar și grav cîntecul. Un fișit prelung. I s-a oprit inima ori a încetat să mai bată clopotul?

Șirul lung al călugărițelor i se perindă prin față. Își înfînge privirea adînc pe fiecare chip... Mai sint zece... Opt... Șase...

— Hannaaa...!

Un nas cîrn cu trei pistrii a întors capul. Dintr-un salt, Drupka și-a prins fata în brațe și s-a repezit spre ușă.

Stupoare. Țipete. Stăreța și cîteva maici aleargă după el. Îl inconjoară, îl amenință, îl roagă, îl blestemă. Paznicul de la poarta din afară e înalt și voinic, dar nu are curajul să-i oprească...

Cu fata în brațe, Drupka merge gîfînd, prin praful șoselei, alături de trăsura care-l urmează, la pas, pînă ce, la îndemnul birjarului, gîtit de lacrimi, se urcă, cu fata tot în brațe, pe scara trăsurii, și se prăbușește pe perini.

★

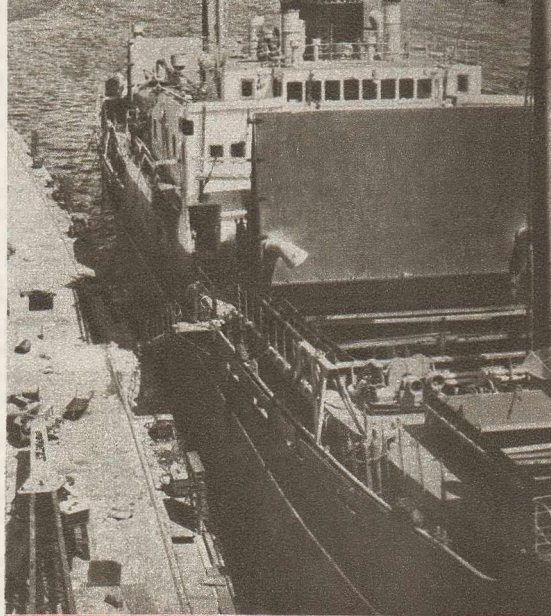
S-a logodit fata lui Drupka, polonezul refugiat din Varșovia.

★

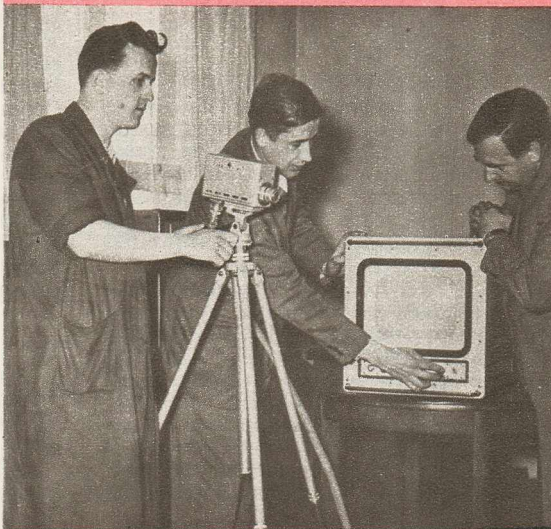
Acasă, am ajuns tirziu.

Anton ALEXE

ALBUM POLONEZ

Recent, R. P. Polonă a sărbătorit 15 ani de la reunirea teritoriilor din vest. Fotografia înfățișează un aspect din portul polonez Stettin, una dintre cele mai importante localități din vestul Poloniei.

La firgul de la Poznan din vara acestui an va fi expus și prototipul noului aparat „Alfa“ (în fotografie). Cu ajutorul acestui aparat, realizat la fabrica de televizoare din Varșovia, se poate urmări în întreprinderi, de la distanță, procesul de producție.

Se implinesc în curînd 15 ani de la crearea armatei populare poloneze. Iată, în fotografie, o unitate a grănicerilor de munte polonezi, în pitoreștile și tradiționalele lor uniforme.

Unul dintre copii a fost cercetat de miliție pentru vagabondaj. S-a aflat că tatăl, părăsindu-și familia, mama se dedase la băutura și prostituție, alungindu-și fiul în vîrstă de numai 7 ani. Băiețelul după cîteva luni de hoinăreală a fost cules și trimis la Casa de copii din Miercurea Nirajului (Reg. Autonomă Maghiară).

Altul — un puști vioi și talentat la desen — a fost găsit cu un ghiozdănel — mort de plîns și nesomn, pe un maidan. Orfan de tată, maică-sa s-a remăritat. Noul soț i-a spus-o de la început: „Te iau, dar fără copil!“ În lupta care s-a dat — cred totuși că s-a dat — în sufletul femeii, sentimentul de mamă a fost sfărîmat. Cei doi soți s-au mutat într-o dimineață, fără adresă, fără un semn. Poate că părăsiseră orașul. Cînd copilul (8 ani) s-a despărțit de colegii lui și s-a întors acasă, n-a mai găsit decît pe noii chiriași și pe vecinii mirați.

Un băiețuș — are acum 11 ani — a fost abandonat de două ori într-o gară din Ardeal de către o familie de corturari vagabonzi. Se dovedise că fărîma de om, în vîrstă de 6 ani, nu avea nici un fel de aptitudine care ar fi putut determina pe tatăl, învechit în rele, să-l rețină. Nu știa să fure, nu se pricepea să cerșească. Și colac peste pupăză, într-o sece-toasă zi de vară o paparudă i-a însămintat în oase, turîndu-i pe spinare căldări pline cu apă rece, reumatismul. Miliția și sfatul popular l-au încredințat Căminului unde se află și azi; e sănătos și se numără printre cei mai buni elevi la învățătură.

★

Copiii provin din medii diferite: familii cu membri numeroși, orfani de război și cei cu mame care, remăritîndu-se, și-au abandonat primul născut (la dorința noului soț), cu părinți hoți, recidiviști, care periclitau educația odraslelor... Ori copii din familii de alcoolici, demenți etc.

Dacă familiile i-au abandonat și șters din memorie, copiii nu și-au uitat părinții. Într-una din zile pedagogul de serviciu anunță dispariția a doi pensionari. Unul de șapte, celălalt de zece ani. S-a dat alarma, formîndu-se cîteva grupe de cercetare, cerîndu-se, în același timp, concursul Miliției. Copiii fugari au fost descoperiți abia a treia zi, noaptea, tremurînd de frică și frig într-o pădurice, la douăzeci de kilometri depărtare.

Am stat de vorbă cu cel mai

mare. L-am găsit pe coridorul etajului întîi, pedepsit de colectivul clasei cu 3 zile interzicere de a coborî și de a se juca în curte. Era la prima tentativă. Avea fața de ciocolată și ochii, doi stropi de cerneală, jucăuși, ceea ce-i dădea o privire isteată, iscoditoare.

— Cum a fost cu fuga ?

La-nceput n-a vrut să-mi răspundă. Strîngea în pumni trei pietricele colorate cu care se jucase de unul singur și privea peste capul meu. În cele din urmă am reușit să-l conving.

— Mi-a spus (ăl mic) că are o mamă în București... Poate să ne țină pe amîndoi... Că acolo intri în prăvălie și poți lua orice fel de bomboane fără bani, că fabricile sînt tot de-acolo... Și grădini mari cu jucării, pe care ai voie să pui mîna și să te joci, numai să nu le strici...

Nu mi-a fost greu să-l lămuresc că în parte avea dreptate, dar că mai sînt și sute și sute de „lucruri“ minunate, pe care el nu le știe și nu le-a aflat. Nu numai în București, ci în toată țara. Și că printre cele mai minunate lucruri sînt și căminele speciale, care primesc copii necăjiți și-i adăpostesc, îi hrănesc, îi îmbracă și-i trimite la învățătură. Ca să ajungă oameni în stare să muncească și să cîștige atîția bani încît să poată cumpăra din prăvălii, și bomboane, și biciclete, deoarece astea deocamdată nu se dau fără bani...

Direcțiunea Casei copiilor se străduiește să înghebeze și să întretină cît de cît o legătură cu familiile. Cere relații, amănunte, căci una din regulile instituției este și păstrarea acestor contacte, odată cu creșterea, întreținerea și educarea tinerilor elevi. Însă multe familii nu răspund la scrisori decît foarte rar și cu mari întîrzieri. Și nu o dată plicurile Casei de copii se întorc cu mențiunea în colț și din plaivaz a factorului: „Adresantul necunoscut“. Și ce-i mai trist: „Adresantul refuză primirea“. Materialul de față se adresează printre altele și acestor „adresanți“, ei neputînd de astă dată să-i mai refuze primirea.

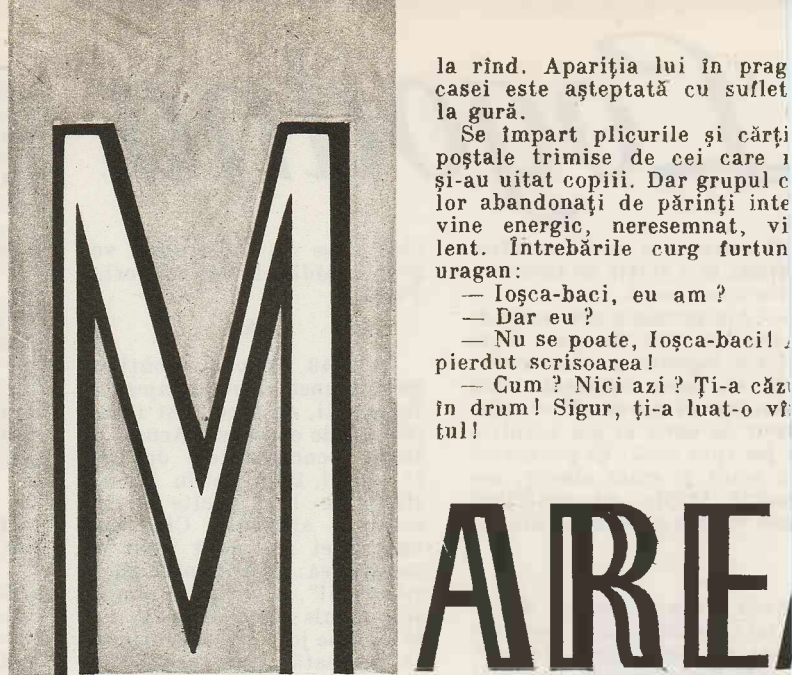
★

Z. are 17 ani. A absolvit ciclul doi și a fost trimis la o școală agricolă. Nu i-a plăcut. Lucrează acum la un șantier de construcții.

— Mi s-a spus că părinții mi-au murit pe cînd aveam 3 ani. Nu mai am nici o rudă pe lume. Totuși...

Se freacă pe frunte vrînd parcă să-și strîngă gîndurile în căușul palmei.

„Casa de copii“ din Miercurea Nirajului (raionul Tg. Mureș).

la rînd. Apariția lui în pragul casei este așteptată cu suflet la gură.

Se împart plicurile și cărți poștale trimise de cei care i și-au uitat copiii. Dar grupul celor abandonți de părinți întrevine energie, neresemnat, vîlent. Intrebările curg furtun uragan:

— Ioșca-baci, eu am ?

— Dar eu ?

— Nu se poate, Ioșca-baci! Pierdut scrisoarea!

— Cum ? Nici azi ? Ți-a căzu în drum! Sigur, ți-a luat-o vîntul!

— ...totuși — reia el cu glasul moale și fraza tărăgănată — cîteodată vād parcă aplecat deasupra mea chipul unui tînr care mă privește cu drag... Cred că era fratele meu. Poate că mă caută și se gîndește la mine... Poate că ne-am întîlnit pe stradă fără să ne cunoaștem.

Nu mai pot să-nsemnez cu sti-

Ioșca-baci tace. Tace și privește la copii. Privește la copiii și oftează. N-a pierdut nici scrisoare pe uliță. N-a pierdut de cînd e poștaş, nici un colț de timbru.

Rămîne, ca de obicei, mut în fața copiilor aștia cărora nu s-a sleit speranța că totuși vor primi cîndva, de undeva, de l-

Obiecte lucrate de elevi.

loul. Înregistrez mintal. Z. continuă:

— ...Odată... În primăvara aceasta. Eram la gară, în oraș. Încărcam cărămizi în vagon... Vād pe linia alăturată, la fereastra unui compartiment al acceleratului de București, un tînr care... Eram cu încă un elev. M-am uitat cu luare amînte la călător și am simțit că-i fratele meu. Am vrut să mă reped la el, să-l chem, să-l strig, să-i țip că sînt de la o mamă și-un tată cu el.

Înregistrez... Înregistrez... Și clipește din ochi...

— ...M-a cuprins un fel de moleșeală, de spaimă... Dar dacă n-o fi ? Și cum să-i spun ? Mi-am făcut repede cîteva fraze în cap: „Tovarășe, nu știu cum vă cheamă... Nu vă supărați... Dacă, cumva, căutați un frate, poate că sînt eu...“ N-am îndrăznit. A plecat trenul. Toată noaptea am plîns.

★

Ioșca factorul stîrnește entuziasm, emoții și tragedii. În fiecare zi. În toate lunile. În toți anii,

cineva, o scrisoare, o carte poștală, un rînd, un semn, o semnătură...

V. îmi mărturisește, la sfîrșitul unei discuții, despre literatură:

— Dacă tovarășii scriitorii ar fi atît de buni și ne-ar scrie o dată pe an, acceptînd să le răspundem chiar în fiecare lună...

Transmit această rugămînte confrăților întru ale scrisului și-i rog, în numele celor 150 de copii, să considere o dată în 365 de zile pe cîte unul dintre ei frate sau fiu și să-i scrie. Numele și adresa elevilor le pot afla prin Uniunea Scriitorilor.

★

Pe Rogozan Dumitru, Z. Leibovici și Ardeleanu Dumitru i-am găsit în curtea casei. Pedagogul Fabian îmi spune că aceștia, ca și alți colegi de-ai lor, au absolvit ciclul doi și sînt în producție ori la școli în Tg. Mureș.

— Și ce caută aci ? — întreb.

— Sînt în vacanță.

— ?!

— Au venit acasă. Aci. Ia noi...

Copiii mai au și alte rugăminți. Unele emoționante, dar implimit de irealizabile. De pildă: ființarea unui azil pentru cîini vagabonzi...

Dragostea pentru cățelușii, căii, cîinii și dulăii vagabonzi din mună este extraordinară. Nu e în care să nu se aducă în curtea oliei, pentru hrană și adăpost, te un exemplar sau două înconrate de dragostea întregului activ de elevi.

Că directorul are altă părere și v. Jenei Eszter, bucătăreasa, i-i întrutotul și permanent de ord, sînt motive destul de se-

de către un unchi îndepărtat, un văr, o mătușă de-a cincea spiță sau chiar de vreun fost vecin al părinților.

Pentru copii, invitația, chiar și pentru o săptămîină, în sînul unei familii adevărate, autentice, echivalează cu o comoară descoperită în drum.

Dacă li s-ar acorda foi de drum pe care Direcțiunea Casei de copii să le justifice prin cotor și numai pentru călătoriile elevilor — care, cum propune tovarășa pedagogă Cioba, ar fi însoțiți în grupuri, de pedagogi — dacă li s-ar acorda, repet, acest

FAMILIILE

oase pentru ca existența acestor atrupede între zidurile și porle Casei să se desfășoare în... egalitate...

Altă doleanță ar fi în legătură cu epoleții uniformelor. Elevii ținese tunică și pantaloni bleuarin de stofă, model Rezervele de muncă, cu nasturi lucitori și vroleți. Numai că epoleții se dau s, ceea ce stîrnește proteste, gămînți și speranțe...

Dacă cele două peticuțe de ofă așezate peste umeri fi pot cura și stimula — cum de-altinteri nu ne contrazice nici Maarenko — cred că nu trebuie i-i privăm de ele.

★

Ridic o problemă: De ce nu ai directorul Casei de copii și pedagogii să se ocupe de condiile de viață ale elevilor? Forile conducătoare din marile întreprinderi și instituții nu pot labora cu directorul și pedagogii?

Acestora, autorul rîndurilor de ță le supune 3 propuneri, în dinea importanței lor:

Către tov. din conducerea Ministerului Transporturilor:

În vacanțele de iarnă, de priăvară, dar mai cu seamă în vacanța cea mare din vară, mulți copii fără familii ar fi primiți

lucru, n-ar fi un sacrificiu prea mare?

Către tovarășii președinți de comitete sindicale din ministere, instituții și mari întreprinderi:

Invitați-i în vilele, în camerele oficiale, pe cîțiva dintre acești copii, pentru cîteva zile sau o săptămîină din vacanță. Vor minca la cantina voastră, vor vizita întreprinderea, orașul și le veți procura poate un bilet de teatru și altul la un meci. Un an întreg, la înapoiere, vor povesti ce-au văzut și nu li se vor stînge bucuria și recunoștința.

Și către tovarășul profesor Nicolae Saftu, comandantul veselilor drumeți:

Ce-ar fi să vă abateți și pe la Casa de Copii din Miercurea Nirăului?

Veți găsi acolo: elevi talentați, gata să ia cîte „25 de puncte“ în serie, orchestra lor de mandoline și chitare care a luat premiul I (premiu care nici pînă azi nu li s-a înmînat) la un mare concurs. Pentru 100 puncte ați putea acorda — mai mult decît o minge de volei, un rucsac sau chiar o bicicletă — o invitație pentru o săptămîină în sînul unei familii.

★

Sînt înconjurat de un grup nu-

meros de copii, grup care se mărește vîzînd cu ochii. Mi se pun întrebări — cu repetiție — mi se cer — ploaie — răspunsuri și sînt asaltat în iureș cu cereri, rugăminți, propuneri și contra-propuneri.

Notez în plină viteză numele solicitanților, propunătorilor și inovatorilor în stil și formulări:

Ungureanu Ion din București are 8 ani și a stat pe strada Traian 111. Fără tată, mama — spălătoreasă. Am întîlnit-o cumva pe maică-sa pe stradă? Nu? Cum se poate? N-am spus eu mai adineauri că sînt din București? Atunci?

Drăgan Marin. Are 7 ani și a stat în București, pe strada Bihor 32. Cum mai e în București? Se mai joacă în bile băieții? Mai înalță cioace și turcalețe? Dar poșta — îi tremură buzișoara de sus — de ce nu cere și ălor de-acasă cîte o scrisoare, ca să i-o aducă loșca-baci? Loșcabaci care nu vrea să se repeadă într-o duminică pînă în strada Bihor și să-i roage pentru cîteva rînduri...

Drăgan Sever — 10 ani, clasa a IV-a, mama — vitregă, tata — șofer. A primit în urmă cu cîteva luni un pachet cu ouă și cozonac.

I le-a trimis taică-său (pe „șest“) din drum...

Zigu Leibovici, 17 ani, din Bîrlad. Tatăl mort în timpul războiului, mama la fel. Își reaminteste că are doi frați mari. Unde sînt? Trăiesc? De ce nu-i scriu? De ce l-au abandonat?

Căldăraru Marin, 17 ani, urmează la liceul din Tg. Mureș. Este din Vlădeni, regiunea Suceava. Fără părinți. Are un frate. De ce nu-i scrie? La fel, Deak Traian, din clasa a VII-a, care nu primește decît foarte rar scrisori. Ardeleanu Dumitru ar vrea și el ca cineva dintre rude să-l „omenească“ cu vreo scrisoare.

Și alții, și-atîți, și mulți... Se caută mame și tați aflați în viață, se încearcă descoperirea de unchi, veri și mătușe.

Promit, făgăduiesc... Dacă voi întîlni o mamă, un frate, o soră, un unchi, ori chiar vreun fost vecin, le voi pune — și cu sila — tocul și hîrtia în mînă, reamintindu-le că statul — oricîte sacrificii ar face pentru copiii aceștia — nu le poate înlocui părinții, familia.

Marla ARSENE

Fotografii de S. STEINER

În pauză, un joc amuzant: „De-a cocoșul“.

Casa părintească din Liveni Enescu (în medallion)

Cannes... Al XI-lea Festival internațional cinematografic.

Sintem din nou prezenți, am înscris culorile românești pe lista competiției. Trei titluri în concurs: filmul artistic „Ciulinii Bărdăganului”, documentarul „Livenii lui Enescu” și desenul animat „7 arte”. Ultimele sînt noulăți chiar și pentru publicul românesc, deoarece și-au făcut debutul pe ecranul marelui palat al cinematografului de la Cannes. Deci, o premieră internațională înainte de a fi avut loc cea națională! De aceea să vorbim tocmai despre cele două necunoscuturi.

„Livenii lui Enescu”

Regizorul Ion Bostan a încercat — cu mijloacele documentarului — să reinvie în ochii noștri Livenii lui Enescu, satul care s-a întipărit atât de puternic în mintea și sufletul unui copil precoce, inspirindu-l mai tirziu melodii unice, cunoscute azi în toată lumea.

Ceea ce pare că a constituit întrebarea de bază a filmului este geneza celebrei Rapsodii Române. Cum s-a zămislit, ce a făcut-o să răsună atât de vibrant, de duios, de învaluitor și tumultuos? Regizorul ne propune o incursiune, o expediție în trecutul lui Enescu, făcînd cercetările într-un ton simplu și modest. De aci și sentimentul convingător ce emană din film. Îl vedem pe Enescu vegheat de mic copil de două ursitoare bune și credincioase: natura și folclorului românesc. Documente: cîntecul mamei ce-și leagăna pruncul, concertul tainic de noapte al privighetorilor, un lăutar pribeag poposind pe ușa satului... Documente ce au început a se materializa de timpuriu, înții șoptite unei micii și modeste viori de ținc, apoi caligrafiate pe hîrtie, cu o mină care la cinci ani știa să scrie Compoziție de Gheorghe Enescu, omîțindu-l pe „r” din Gheorghe...

Plecînd de la izvoarele universului sonor al celebrului muzician român, documentarul lui Ion Bostan ne conduce către celălalt capăt al existenței lui Enescu. Copilăria se înălțăuie cu deplina maturitate, „Rapsodia” cu „Oedip”. Talazurile mării elocotind dramatic răbunesc în frazele din Oedip; seninătatea copilăriei se refrage în depărtări, pentru a face loc universului sonor al unui om frămîntat de marile și eternele întrebări ale umanității. Un ma-

terial de o valoare unică, filmat în 1945 de regizorul Jean Mihail și operatorul Ion Cosma, ni-l readuce printre noi pe marele dispărut. În casa sa din București, dăruit cu totul muzicii, Enescu compune sub ochii noștri...

În cîmîtirul Père Lachaise din Paris, sub o lespede albă, odihnește de trei ani omul care a pornit din Livenii Dorohoiului și pe care contemporanii l-au numit geniu. Cu filmul „Livenii lui Enescu” studioul „Alexandru Sahia” a dorit să evocoe o frîntură din această titanică apariție.

„7 arte”

Gopo e un laconic, un veritabil reprezentant al secolului vitezei. De aceea recurge la desenul animat, e zgîrcit cu sine și cu spectatorii în materie de peliculă și și-a intitulat filmul „7 arte”, cu șapte scris cifric, mare și citet, fără a prinde mult spațiu.

— De ce „7 arte”, Gopo?
— Dom'le, uite ce (Gopo vorbește cu „dom'le”, indiferent de sexul interlocutorului): în „Scurtă istorie” am încercat să spun care-i rostul omului — după părerea mea — în această lume. Unde și cum trebuie să ajungă. În „7 arte” mi-am pus întrebarea: cum a izbutit omul să-și „amezajeze” universul în care trăiește și cum ar putea face ca să trăiască și mai bine? Artele mi-au apărut imediat o soluție.

— Amănunte despre „7 arte”?
— Mai bine îți povestesc ceva despre alt film. Deocamdată numai un proiect. Uite ce se întîmplă: „omul” meu — care după „Scurtă istorie” și „7 arte” a început să aibă personalitate — stă în ploaie și strănută. Și de-aci o serie de descoperiri în legătură cu medicina...

— Iartă-mă că te întrerup. Are însă vreo legătură, ceea ce mi povestești, cu „7 arte”?

— Desigur! Eroul meu este același. Filmul va continua ciclul și va...

— Te întrerup din noul E foarte interesant ceea ce-mi spui. însă cititorii noștri sînt acum foarte curioși să știe ce e cu filmul pe care-l prezentăm la Cannes. Cît despre viitorul film, să le promitem că vom mai sta de vorbă în unul din numerele următoare ale revistei. De acord?

— N-am încotro! Inșă nu-i nevoie să povestesc filmul; desenele alăturate lasă să se înțeleagă despre ce e vorba...

— Atunci ceva despre felul în care l-ai realizat.

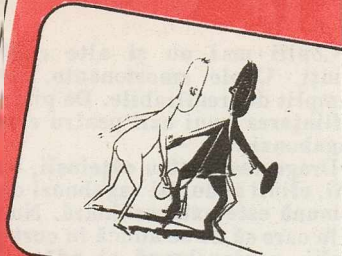
— Bine. Să luăm, de pildă, arhitectura. I-am întrebat pe specialiști ce este această artă, care este definiția și originea ei? Răspuns: arhitectura este muzică înghețată, arhitectura este ritm etc! Ei, fă film cu această indicație! Mi-am căutat singur soluția și am ajuns la coloana ionică pe o cale mai simplă și mai la îndemina omului.

— Cum?
— Am spus că nu vreau să povestesc filmul. Pot să-ți spun cum a ajuns Omul meu la literatură. O artă pe care voiam s-o exprim fără cuvinte. Totuși literatură fără alfabet nu se poate concepe. Am apelat la hieroglife.

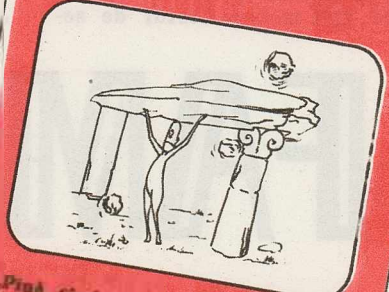
Nu m-am împăcat însă cu ele. Poate fiindcă nu prea cunosc cheile lui Champollion... Ce-i de făcut? Consult cu criticii. Nu l-am crutat nici pe Crohmălniceanu. Dezbateri, discuții și, într-o bună zi, evrika! Am găsit ideea ce o vedeți în film: după mine, literatura se sintetizează foarte bine în două măști — risul și plînsul. Cu ele se poate exprima totul.

— ... !!!
— Ce-ți înșir eu aici e valabil numai pentru „7 arte”. Nu uita că

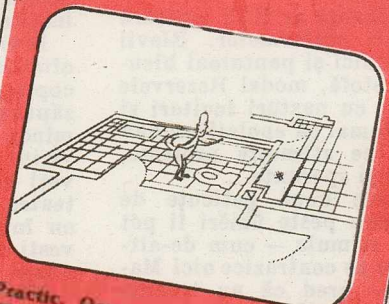
Din nou LA CANNES!

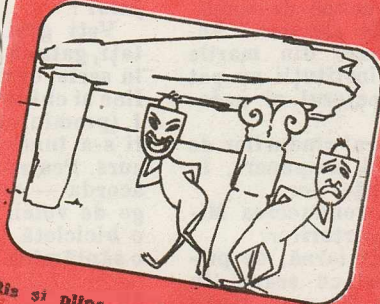
Il recunoașteți? Eroii din „Scurtă istorie”. Omul. De astă dată face cunoștință cu propria-i umbră. Și se naște pictura...

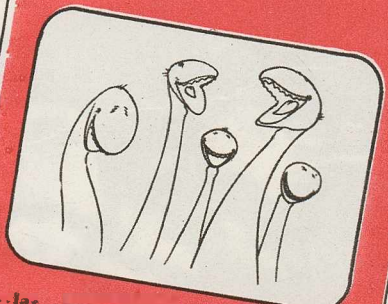
„Pînă cînd să sufăr vicisitudinile naturii?” Și s-au pus bazele arhitecturii...

Practic. Omul și-a asortat repede un proiect de locuință la coloana ionică. A nu se uita: cu tot confortul!

Ris și plîns — cele două fețe ale Thaliei.

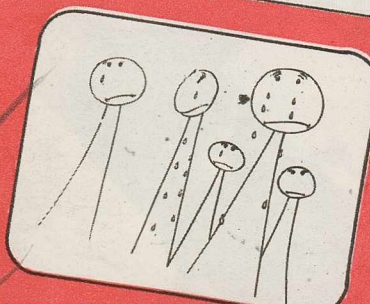
...Iar spectatorii — fioroșii brutoșauri — se prăpădesc de ris

tot ce se înplă în caricatură n-am nici o pretenție a da sen Vreau do spectatorii s amuze bine gîndească c poftă.

— Fîndcă vorba, am o merire: am n rat cu multă ție cele șapte din film și am statat că „cei 1 evangheliști sînt Nu sînt decît șase c

— Cu bună - și am vorbit numai spre șase arte. Aș ară — cinematog — face încă obi controverselor. Ca să într-un fel capăt dis ilor, mi-am perm glumă: am rezervat șapte filmului „7 art

M. MARINESCU-SAI

„San tid cu lacrimi de... brutoșauri.”

Prima luare de contact cu literatura...

O lighioană nepoliticoasă l-a călcat pe picior. Și s-a născut dansul...

Descoperirea muzicii: primul ceri simfon...

Zi de sărbătoare — așa cum a poruncit Dumnezeu încă de la crearea lumii să fie trecută ziua Sfintu-Ilie în calendar — și totuși, muncea! Acum, că muncea, n-ar fi fost nimica, dacă și-ar fi făcut de lucru cel puțin acasă la el, la răcoare. Dar omul și-a găsit să muncească în bătaia soarelui — și unde? Pe Bărăgan.

De Sfintu-Ilie, în arșiță, pe Bărăgan! Era, se vede, nebun, bietul om!

De loc! În primul rând, bietul „om“ nu era un om oarecare, ci un „domn“. Și apoi, nu era aici măcar un domn oarecare, ci un domn ministru! Unul dintre cei mai importanți membri ai cabinetului conservator, care dija cu eroism nava țării în furuna tot mai impetuoasă a agitației opoziționiste. Era domnul ministru al agriculturii Ion Lahovary! Și un Lahovary, un ministru, de mult ce iubea țara și neamul, uita că-i un Lahovary, uita că-i ministru, uita că-i zi de Sfintu-Ilie — și muncea pe Bărăgan, printre puieții de salim nu de mult plantați acolo în grija guvernului, fără să se gândească de caznele la care-l supunea cerul cu dușurile lui de plumb topit. Un geamăt să scoasă! Un suspin!... Prea era prins domnul ministru de tot ce făcea, a să-i pese că părăsiase de suoare, care-și fac drum dinspre ea, înspresă git, îi moaie ca o irpă gulerul alb și scrobite. Părea cu bărbăție înainte și mereu se prea în fața cite unui copăcel, a să spună cu însuflețire însoitorilor săi:

— Bravo!... Frumos!... Foarte cumos!... Felicitările mele!... Vedeti, domnilor!... Când pui rogate în munca ta, nu poți coate decît lucru bun!... Țara... neamul...

Și vorbi domnul ministru, printre salcîmi, atîta despre țară și neam, pînă i se întimplă ceea ce se întimplase, inevitabil, tuturor marilor săi precursori sau onfrați, care vorbiseră sau care orbeau cu prea multă dragoste țara și neam: i se uscă gîtul.

— Mi-e sete! făcu el, deodată. Și bea ceva! Apă aveți pe aici?

— Cum să nu, excelență, cum să nu! Ii răspunse cu grabă prefectul. Casa pădurarului e la doi pași de aici!

Și făcu din ochi subprefectului să-l ia înainte.

La casa pădurarului, ministrul uită pentru cîteva clipe de te, ca să cadă în extaz în fața elor ce-i era dat să vadă. Două dăi încăpătoare, răcoroase, lunoase — simplu, dar cu gust nobilate. Lahovary, cit era el e Lahovary, om care a văzut tîtea lucruri frumoase în viață, ărea tulburat.

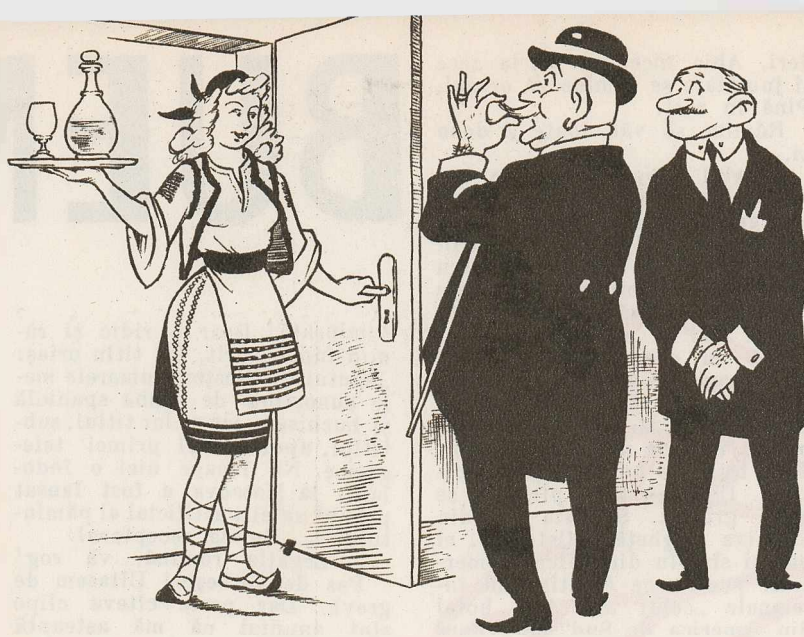
— Cine ziceai că locuiește aici? întrebă el pe prefect.

— Pădurarul, excelență!

— Nemaipomenit! strigă, exaltat, ministrul agriculturii. Tezi, în case de felul ăsta am visat odată viața să-i văd locuind pe ărani noștri. Și acuma, uite... isul a fost împlinit. Dar de cine a fost împlinit, domnule prefect? Te-ai gîndit la asta? De cine?

— M-am gîndit, excelență!... De către noi, conservatorii! Și întîmndu-mă, excelență!

— Să fii, domnule prefect! Ii ise energic ministrul. Să fii! Pentru că ceea ce tot făgăduiesc liberalii de cincizeci de ani, noi

O STICLĂ DE VICHY LA GHEAȚĂ

de I. LUDO

Ilustrație de Rik AUERBACH

am realizat numai în anul ăsta de cînd sîntem la putere.

Se opri, își plimbă iar ochii împrejur, dar, brusc, făcu o strîmbătură critică:

— Totuși, ceva nu-mi place aici, domnule prefect. De ce n-are casa pridvor?

Prefectul acceptă observația cu o privire umilă.

— Este adevărat, excelență! făcu el, cu glasul stîns. Cu pridvor ar fi fost mult mai bine.

— Mai e vorbă? Vara, pădurarul n-ar fi silit să se culce noaptea în casă, și ar putea să doarmă afară, în aer liber!

Apoi se întoarse către restul anturajului:

— Nici nu vă inchipuiți, domnilor, cît de mult bine ar face poporului nostru, dacă ar dormi vara, afară, în aerul proaspăt al nopții!... Casa este excelentă... Extraordinară!... Dar țaranul nostru ar fi și mai fericit, dacă i s-ar da și un pridvor!

Prefectul se aplecă către deputatul local și-i șopti:

— Ce crezi, coane Titi? Domnul ministru al nostru e așa de timpit?

— Ei așa! Ii răspunse deputatul, din colțul gurii. Știe ca și noi că asta nu-i casă de pădurar, ci de arătat la musafiri și că pădurarul nici nu șade aici, ci în bordeiul de alături!... Dar așa-i place domnului ministru: să facă pe timpitu'!

— Nu asta cred, frate!... Pe mine nu mă supără că face pe timpitu'!... Mă supără numai că exagerează. Și cînd exagerează, am impresia că ne crede pe noi mai timpiti decît el.

Deputatul îl privi cu un zîmbet șiret.

— Hehei, Nicule! oftă el. Se cunoaște că ești încă prea tînar spre a fi un conservator desăvirșit. Adică de unde știi tu că dacă domnul ministru exagerează, nu o face tocmai de teamă ca noi să nu ne credem mai deștepti decît el?

Între timp, domnul ministru își aduse aminte că-i este sete.

— V-aș ruga, domnilor! un pahar cu apă!

Nu mai trebui să continue, pentru că în aceeași clipă se arată în ușă o făptură care-l

făcu pe domnul Ion Lahovary să-și ducă repede mina la ochi ca în fața unei lumini orbitoare. Domnului ministru Ion Lahovary fata din prag nu i se păru o ființă reală, ci o făptură de vis: păr bălai ca spicul, ochi mari, albaștri și adînci ca fundul lacului, obrăjiori pictați cu zeama de trandafir pe un fond de lapte, guriță ca fraga, un zîmbet nevinovat de prunc nou-născut etc. etc. Pînă acum Ion Lahovary nu mai întîlnise asemenea fete, dar citise multe cărți de basme cu zîne și zmei și citeva din poeziile lui Vasile Alecsandri, așa că știa cum trebuie să fie confecționată o fată rurală care să-ți ia vîzul și auzul, indiferent de vîrsta pe care o ai și de partidul politic căruia-i aparții. O scurtă privire — și ministrului agriculturii îi fu mai mult decît destul ca să-și dea seama că în fața lui stătea o Ileană Cosînzeană, sau o Rodică. Rodica din cap pînă-n picioare, numai cu o mică modificare în tablou: fata din ușă, în loc să poarte, ca modelul ei, „o coifiță cu apă rece, pe ai săi umeri albi, rotunjiori“, prezenta înaltului oaspete, cu brațele ei albe și rotunjioare, o tavă pe care se afla un pahar de cristal și o sticlă.

Cînd își regăsi glasul, domnul Lahovary strigă celor din prejur, cu o emoție nespuse de patriotică:

— Țărancele noastre! Mindrele noastre țărance!

Unul dintre inspectorii silvici îl întrebă discret pe prefect:

— Coane Nicule, asta nu-i fata generalului Fluture?

— Păi, ce mai întrebă? E domnișoara Nini Fluture!

Inspectorul silvic rise cu aceeași discreție:

— Noroc că nu știe domnul ministru!

— Cum să nu știe! Ii replică prefectul care părea plictisit. Dacă-i nepoată-sa!

Ministrul agriculturii, după ce-și împărțise toate gîndurile și sentimentele bune ce le nutrea pentru „mindrele“ lui „țărance“, întrebă cu interes pe subprefect:

— Dragă, a cui e fata asta?

— Excelență! răspunse sub-

prefectul. E fata pădurarului! — Ooo! exclamă cu satisfacție ministrul. Așa pădurar zic și eu!... Nu ca sub liberalii!... Nu-i așa, domnilor?

Și înșfăcă sticla, care fu, pentru el, o nouă surpriză:

— Ce-i asta? Vichy-Célestin!... în plin Bărăgan, Vichy-Célestin? Și încă la gheață?... Domnilor, domnilor!... Progresăm cu pași repezi, domnilor!... Dacă ar afla liberalii că sub regimul conservator se poate bea în plin Bărăgan apă de Vichy-Célestin la gheață, s-ar spînzura de necaz!... Vichy-Célestin la gheață!... În plin Bărăgan!... Colossal!... Ia spuneți-mi, domnilor! Pădurarul are ghețarie?

Prefectul îi răspunse, cu năduf abia reținut:

— Nu, domnule ministru!

Puțin descumpănit, ministrul își reveni repede:

— Foarte rău! strigă el, supărat. Cît se poate de rău. Fiecare pădurar trebuie să aibă pe lângă casă o ghețarie. Notează, te rog!... O ghețarie!... De ce să bea omul vara apă caldă, cînd poate bea apă rece? Doresc... țin... cer... și stăruie să mi se facă în cel mai scurt timp un raport că ordinul a fost executat.

Apoi îl luă de braț pe deputat, cu care se depărtă foarte nervos de ceilalți:

— Ce e cu prefectul ăsta al vostru?

— Domnule ministru, răspunse deputatul. În ultima vreme îmi pare suspect. Tare mă tem că s-a dat cu liberalii.

— Atunci de ce ai tăcut? Să-l schimbăm!

— N-avem cu cine!

În tren spre București, Ion Lahovary, cu gîndul la prefectul care, în slujba conservatorilor are nerușinarea de a se scîlda în apele liberale, îl întrebă pe secretarul său general:

— Dar în definitiv, ce leafă are un pădurar?

— Opt lei pe lună, excelență!

— Opt lei! se minună Ion Lahovary. Numai cu opt lei pe lună... și-ți poate oferi apă de Vichy-Célestin la gheață! Atunci ce mai poate vrea țara aceasta de la guvernul conservator!

Se priviră lung în ochi și izbucniră amîndoi într-un prelung și sănătos hohot de ris.

— Așa! zise ministrul după ce-și șterse lacrimile cu colțul batistei. Ca să știi ce să spui lumii la București. Situația este excelentă! Excelentisimă!... În țara întregă!... Zic în țara întregă pentru că, dacă în plin Bărăgan, unde... cine n-o știe?... pînă acum un an și ceva, cînd am venit la putere, noi conservatorii, domneau pustietatea, praful, dezolarea... astăzi găsești presărate, peste tot, case moderne și confortabile, în care te întîmpină fete frumoase, în costume naționale elegante, cu sticle de apă de Vichy-Célestin la gheață, e ușor să-ți inchipui cum o duc milioanele de țărani din regiunile bogate în grîne, în păduri, în livezi și așa mai departe. Ai înțeles?... Așa că, să mai poștească liberalii să-și bată joc de expoziția din Parcul Carol!... Expoziția noastră nu este o fantezie din o mie și una de nopți și nici nu poate fi comparată cu satele lui Potemkin, ci se sprijină pe realitate!... Un pahar de Vichy-Célestin la gheață în mijlocul Bărăganului!... Asta-i expoziția noastră! Un pahar de Vichy la gheață în plin Bărăgan!

*) Fragment din volumul „Ilustrat N. din N. N.“, în curs de apariție la editura Tineretului.

A

vionul atinse pământul o dată cu umbrele serii. Ne îngrămădîrăm nerăbdători la uşă, apoi coborîm perind scările înguste ce duceau spre asfaltul aeroportului. Un fulger, încă unul şi altele care urnară mă orbîră. Nu pricepeam ce se întâmplă. Abia după câteva clipe m-am dezmeticit: nişte fotoreporteri zeloşi fotografiî pe fiecare pasager care cobora.

— Îşi cîştigă şi ei existenţa cum pot, mă lămurî binevoitorul nostru ghid, un regizor argentinian care mă împrîtîsenise în timpul călătoriei.

Sala de aşteptare — mică, strîmă. Aşteptarea — îndelungată şi plictisitoare. Şi, pe deasupra, spre surprinderea mea, străinii sînt lăsaţi mal la urmă, iar eu, şa pare, sînt chiar ultimul. În strîşit, aud:

— Senor Moraru.

Ajuns în faţa vameşilor zăresc însă şi alte câteva persoane. Deodată miini calde, prietenoase, mă string cu putere şi după multe săptămîni în care n-am auzit un cuvînt românesc, mă încintă urarea:

— Bine Ńi venit sănătos!

Sînt cei de la legaţia romînă, veniţi să primească şi să salute un compatriot. Iată de ce cercetarea sîcîitoare a bagajelor (n-am totuşi decît o valiză destul de mică) nu-mi pare atît de îndelungată şi abia de pridîdesc să răspund la noianul de întrebări. Nu e glumă — 15.000 km departe de patrie! Gazele secesc aici cu mare întîrziere. În radio Bucureşti se aude doar pe undă scurtă şi deseori destul de prost.

În sfîrşit, automobilul porneşte cu toată viteza. Mărturisesc că m-a impresionat aeroportul Ezeiza, cu piste sale

deri. Abia începînd de la zece şi jumătate se luminează oraşul. Pînă în zori.

Rămîne să văd toate a doua zi...

Hotelul Alvear Palace e impresionant, monumental chiar. Uşierii galonaţi se reped spre portierele maşinii ca nişte ulii. (Mai tîrziu am aflat că pentru asemenea servicii se obişnuieşte să oferî o „mică atenţie“ de 10 pesos. Nu e chiar mult, dar „dacă nu curge, pică“). Scări late, mari, acoperite de covoraie. Funcţionarii sînt îndatoritori, atenţi, gata să dea orice informaţii. Vorbesc mai multe limbi. Însă totul te oostă. Aşa e obiceiul. Doar hîrtia şi plicurile se oferă gratuit. Şi asta nu din niskaiva largheţei sufletească, ci pur şi simplu din calcul comercial: pranză pe frontispiciu înseamnă „celui mai bun hotel din America de Sud“. Serviciul e însă cu adevărat ireproşabil.

Holu mare e luminat a ziua. Pasagerii, o lume cosmopolită, vorbind unele mai diferite limbi, intră şi ies, discută despre afaceri sau artă, flirtează sau se ceartă, sorb linuştiţu cafea sau, dimpotrivă, apostrofează nerăbdători oamenii de serviciu. Îndepinirea formelor nu durează cîne ştie cît; bagajele sînt preluate cît ai clipi, cheile ti se înmînează o dată cu urarea de a petrece vremea cu folos. Şi iată-mă la etajul patru. Camera — ca toate camerele de hotel. Scumpă — şapte dolari pe zi. Cum un dolar este echivalent — la cursul zilei — cu 40 pesos, rezultă că plătesc 280 pesos, cam a cincea parte din salariul mediu al unui muncitor.

...E început de primăvară la Buenos Aires. Dar e destul de cald, aşa că pot dormi cu ferestra deschisă. Obosit, nu-mi arde nici de mîncare. Cît ai clipi din ochi adorm şi visez că

BUENOS

— note de drum —
de N. MORARU

dimineaţa! Doar o ridic şi rămîn înmărmurit. Un titlu uriaş: „Sputnik“. Blestem sumarele mele cunoştinţe de limbă spaniolă şi buchisesc iar şi iar titlul, subtitlul, apoi textul primei telegrame. Nu începe nici o îndoiială: la Moscova a fost lansat primul satelit artificial al pămîntului!... Smulg receptorul:

— Legaţia romînă, vă rog!

Pas de vorbeşte! Uitasem de grevă. Dar peste câteva clipe sînt anunţat că mă aşteaptă cineva jos, în hol.

— Cu maşina, precizează funcţionarul.

Zboară maşina, zboară gîndurile, cîntă inima! Şoferul, romîn, nu vorbeşte nici el altceva decît despre „sputnik“. Şi-mi cere mie amănunte, ca şi cum eu aş fi constructorul. Aşa e acolo, la 15.000 km: dacă vîi din ţară trebuie să ştii totul.

La legaţie nu-l las în pace pe ataşatul de presă pînă nu-mi traduce cuvînt cu cuvînt comunicatele şi comentariile apărute. Şi apoi pornim la drum.

Încotro? Vizităm oraşul. E într-adevăr un drum de făcut. Sînti Buenos Aires-ul e mare. Mare şi ca număr de locuitori — 3.500.000 de suflete (fără suburbii), mare şi ca suprafaţă — 192 km², mare şi ca număr de străzi — 1.912, şi ca lungime a acestora — unele ating 23-30 de kilometri. Dintre ele, artera cea mai importantă este Avenida Rivadavia, care stră-

— Ba bine că nu! — suride şoferul. Au la accidente într-o lună cîte avem în ţară într-un cîincinal.

Se pare că aici totul e să cîştigi timp. De aceea şoferii sînt şi înjură atît, încercînd fiecare să scape din celestele mereu fîmîşcare al celorlalte vehicule. Pînă şi păstrarea regulii: Ńin dreapta! este foarte aproximativă.

— Şi cum vă descurcaţi?
— Ne dăm şi noi după ei. Te salvează doar numărul corpului diplomatic. Impune puţi respect. Altfel, ia priviţi!

În mijlocul pieţei de Mayo în plin centru, desluşim ceva ce pare a fi fost cîndva o maşină. Acum seamănă mai mult cu armonică. A fost lovită simul tan şi din faţă şi din spate.

— Şi maşina cine o plăteşte?
— Dumnezeu din cer.

— Dar pe vinovaţi cine i trage la răspundere?

Şoferul dă din umeri semnificativ. Nu insist. Decît că... a prefera să mergem mai încet.

Buenos Aires este azeza pe malul La Platei. Apele e line şi scaldă dinspre sud-est hotărnicindu-l cam pe a trei parte a centurii care-l încorjoară. Graniţa nord-estică e nord-vestică e marcată de prelunga Avenida General Paz, largă, frumoasă, bogată în grădini şi parcuri; această cale-bulevar asigură scurgerea sutelor de mî de vehicule dinspre oraş către provincie, şi totodată urează circulaţia dîntro parte în alt a oraşului.

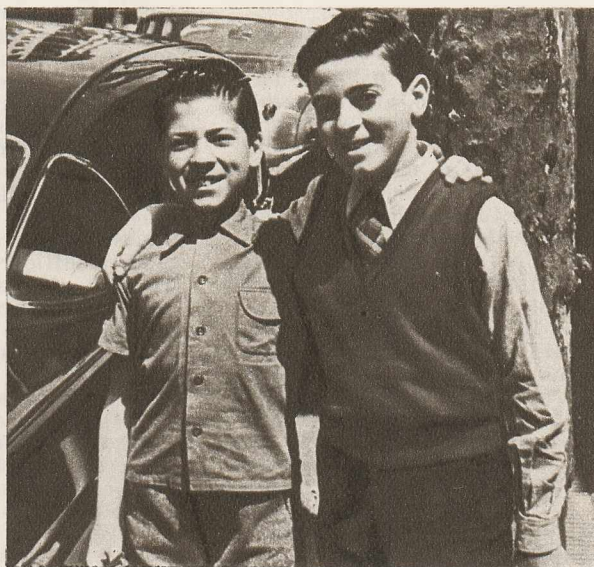
Izbitoare e în oraş şi numărătoarea caselor de pe străzi; n e mare minune să întîlneşti cas cu numărul 6.000 sau 7.000.

Străzile se succed una după alta. Şirurile de imobile înalt de zeci de etaje se succed şele, pieţele şi grădinile se fugăresc de asemenea. Hotărît lucru aşa nu poţi înţelege nimic! Ar şi ameiit. Aici totul trebui vizitat sistematic, pe raioane după importanţă, după frumuseţe, după pitoresc. Şi aşa, treptat, cunosc cartierul Belgrano de pe malul La Platei, relativ mai liniştit şi unde te întîmpîn liniile tradiţionale ale arhite-

Una di

Un colţ mai liniştit al oraşului. Dar aici nu locuiesc muncitorii sau funcţionarii, ci oamenii avuţi.

Ca orlunde, şi aci copiii... cască gura. Nu atît la maşini însă, cît la oameni.

uriae de aproape 3.000 m, special amenajate pentru aterizarea cvadrimotoarelor. Chiar şî după ce am lăsat mult în urmă aeroportul, am mereu impresia că mă aflu în afara oraşului; nu se văd decît asfaltul şi pomii marginali; atît. E de vină şi întunericul. Obişnuit cu luminile multicolore, feerice, din Rio de Janeiro, întreb contrariat:

— Aici nu există lumină pe străzi?

— Nu, e altceva. Se face economie de curent. Pînă la zece seara lucrează marile întreprin-

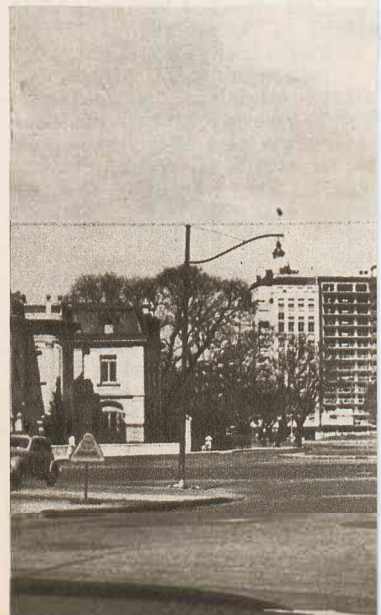
mă aflu la Bucureşti şi că, nu ştiu de ce, mă plimb prin Parcul Libertăţii. Este atîta timp de cînd n-am mai fost pe acolo!...

Dimineaţa deschid ochii buimac şi de-abia mă dumiresc unde mă aflu. Treptat, toate se aşază la locurile lor. Trag perdeaua şi mă ascund de razele soarelui, care se înverşunează să-mi amintească că este tîrziu. Inciudat, sînt gata să mă culc din nou. Dar ochii mi se opresc deasupra unui ziar strecurat pe sub uşă şi zăbovesc asupra titlului: „La Nacion“. Gazeta de

bate oraşul de la răsărit spre apus, măsurînd 65 km.

Sîntem siliţi să ne încadrăm în cursa nebună a vehiculelor care, aici ca şi la Rio de Janeiro, parcă ar fi minate de nişte şoferi isterizaţi. Şi, pe deasupra, nu vezi nici poliţişti care să reglementeze circulaţia, şi doar în două locuri am observat semnalizatoare. Încolo ca lava dezlăntită de o erupţie vulcanică, aşa se scurge fluviul nestăpînit al autovehiculelor de toate formele, de toate culorile.

— Şi nu se întîmplă nimic?

RES

Fotografiile autorului

turii argentiniene. În centrul oraşului se află raionul Flores, care te primeşte cu iureşul maşinilor, cu mişcarea vie, caracteristică locurilor unde se află magazine multe şi unde totul e numai comerţ şi iar comerţ. Nu te trage nimeni de minică aici, dar vânzătorii şi-ar putea schimba cu uşurinţă indeletnicirea lor cu profesiunea de avocat. Vorbesc incontinuu, îşi laudă marfa în tot felul şi nu se lasă pînă nu te fac să cumperi ceva, fie cît de puţin. Înspre extremitatea sudică a oraşului se întinde cartierul San Telmo, unul din cele mai vechi; aici fiecare stradă e legată de evenimente însemnate din istoria oraşului şi aproape fiecare locuitor îţi poate povesti despre luptele din trecut, ascultătorului rămîndu-i să deosebească cu greu faptele autentice de completările fanteziei bogate care dau celor narate aspecte de legendă. În centrul oraşului se mai află şi raionul Docta care seamănă mult cu cartierele limitrofe Boca şi Barracas; aici se află şi întreprinderile industriale cele mai mari şi tot aici locuiesc şi mare parte dintre muncitori şi funcţionari.

Oraşul poartă amprenta unei vieţi „cu sufletul la gură“. E un du-te-vino continuu, de parcă oamenii ar fi mereu goişi de la spate de cineva. Feţele sînt preocupate. Zîmbetele destul de rare. În faţa vitrinelor se opresc indeobşte numai femeile elegante. Şi nici ele nu zăbovesc multă vreme. Peste tot înfilneşti nenumărate cafenele, restaurante, baruri. Masivele clădiri nu par a fi prea vechi. Consult un mic ghid cumpărat chiar aici, în stradă. Buenos Aires a fost întemeiat... de două ori. Prima dată, în 1536, de către Pedro de Mendoza. Distrus şi ars pînă în temelii, oraşul a fost întemeiat pentru a doua oară în 1580 de către Juan de Garay. De data aceasta definitiv, cu toate că Buenos Aires avea să mai treacă, împreună cu întreaga ţară, prin împrejurări istorice complicate, să cunoască lupte grele, să parcurgă un drum dificil.

Argentinianul este indeobşte brun, cu ochi negri, mari, cu

s Aires-ului.

În faţa noastră apare conturul înalt al obeliscului, centrul Capitalei.

faţa ovală şi nasul proeminent. Dar să nu-l cauţi pe argentinianul tipic pe bulevardele largi ale Buenos Aires-ului. Capitala nu e ţara, iar dintre locuitorii ei, mulţi nu reprezintă poporul argentinian propriu-zis. Statistica oficială arată că cel puţin 20% din populaţia oraşului este formată din străini, adică oameni veniţi relativ recent din alte ţări, străini care, chiar dacă au primit cetăţenia argentiniană, nu pot fi consideraţi ca argentinieni. Pe de altă parte, diferitele materiale de propagandă turistică subliniază mereu, cu oarecare snobism chiar, caracterul cosmopolit al oraşului şi populaţiei sale, vrînd parcă să te liniştească: „n-ai grijă, domnule, la Buenos Aires nu eşti chiar în mijlocul argentinienilor get-beget!“ În mare parte acest lucru e adevărat. Dar numai în parte. Căci, aşa cum aci locuieşte şi o „veche şi tradiţională“ aristocraţie creolă, tot aici vieţuiesc şi muncesc, din generaţie în generaţie, şi sute de mii de muncitori legaţi de pămîntul ţării, de fiecare pietricică a Capitalei. Această capitală care, deşi a fost deseori vitregă cu soarta lor, purtîndu-se cu ei după bunul plac al celor avuţi, le-a fost totuşi scumpă inimii lor, le este şi le va rămîne. Căci aceşti oameni nu se duc să-şi petreacă la Paris, la Londra sau la Roma cea mai mare parte a anului. N-au nici cu ce, n-au nici cum. Şi, de fapt, nici nu vor. Înţelegători şi prietenoşi faţă de străinii care vin aci în căutare de lucru, argentinienii privesc cu neîncredere şi duşmănie neprefăcută pe oamenii de afaceri care se adună în ţara lor ca păsările de pradă: doar, doar vor mai putea jumuli şi de-aci ceva. Şi cît i-a fost dat poporului argentinian să fie jumulit în trecut,

prin cîte încercări a trecut şi mai trece, am aflat treptat şi, desigur, numai în parte, în puţinele zile petrecute în mijlocul oamenilor care ştiu să muncească în tăcere şi să vorbească din inimă numai prin cîntecele lor triste, răscolitoare.

Oraşul îmi descoperă mereu cîte ceva nou, mereu un colţ sau o stradă cu un specific al său, propriu. Iată Avenida de Mayo, de pildă. De ambele-i părţi se întind nenumărate cafenele primind ospitalier o lume anume. Aci se înfilnesc cu precădere ziarişti, scriitori, oameni de teatru, artişti plastici, muzicieni. Avenida Corrientes, cu barurile şi cofetăriile ei, cu desele-i restaurante, trăieşte zi şi noapte, o viaţă intensă ca şi Avenida Santa Fe. În schimb Avenida Florida cunoaşte un trafic comercial intens, atît de intens, încît circulaţia vehiculelor este interzisă aci. Mi-a adus aminte de Lipsanii noştri. La intersecţia străzilor Avenida 9 de Julio, Avenida Roque Saenz Pena şi Avenida Corrientes, ne-am oprit în faţa unui monument cu totul deosebit: este obeliscul Buenos Aires-ului, centrul oraşului şi punctul său cel mai atractiv. De aci se răsfrîă nenumărate străzi; spre obelisc converg majoritatea drumurilor care brăzdează oraşul. Construcţia este şi ea interesantă, arhitectura sobră şi originală — obiect de mîndrie al localnicilor.

După atîta alergătură se simte nevoia unui popas. Mai admirăm masiva clădire a teatrului Colon (care adăposteşte opera argentiniană) şi edificiul tribunalelor din piaţa Lavalle, zăbovim puţin în Plaza del Congreso unde se află parlamentul şi apoi ne oprim în frumoasa grădină botanică din preajma lui Plaza Italia. Aci continuăm discuţiile

asupra capitalei şi cu acest prilej aflăm noi şi interesante date.

Buenos Aires este cel mai mare oraş al Americii de Sud şi, totodată, cea mai mare metropolă din ţările în care se vorbeşte limba spaniolă. Portul este foarte mare şi poate adăposti dintr-o dată vase cu un tonaj total de peste 17 milioane tone. Spre oraş converg toate liniile ferate care brăzdează ţara (proprietate a monopolurilor engleze în trecut, ele au fost răscumpărate de guvernul argentinian după cel de al doilea război mondial, la un preţ foarte piperat). În oraş circulaţia e deservită de tramvaie, troleibuse, omnibuse, taxiuri. Pe acestea din urmă le vezi circulînd, de prins însă nu le prinzi niciodată. În mod teoretic există şi staţii speciale. Practic însă n-am văzut nici un taxi aşteptînd în staţie. Oamenii alergînd cu limba scoasă după un taxi, am văzut însă cu sutele.

Mi-a reţinut atenţia numărul mare de teatre — patruzeci. Colonul are 3.700 de locuri. Cervantes — 1.200. De asemenea există un mare număr de cinematografe — peste două sute. Şi cîteva dintre ele cu o mare capacitate. Gran Rexul, bunăoară, are 3.300 de locuri. În capitală se mai află unsprezece stadioane, dintre care cinci pot cuprinde între o sută şi o sută cincizeci de mii de persoane.

...Iată-mă, deci, la primul contact cu Argentina. Sau, mai bine-zis, cu capitala acestei ţări. Sublinierea e necesară. Căci, aşa cum aveam să văd mai apoi, cu toate că citadela şi suburbiile sale cuprind de fapt o cincime din populaţia ţării, Buenos Aires nu e totuşi Argentina tipică, cea Argentina care-şi croieşte drumul viitorului.

AL. CAZABAN ÎN AL NOUĂLEA DECENIU

de I. PELTZ

Alexandru Cazaban a împlinit 85 de ani.

Scritor și vânător, minuiind ironia și pușca, acest contemporan al nostru și-a risipit, de-a lungul a peste șase decenii, schițele, portretizările, articolele de gazetă, în diferitele publicații ale timpului.

Literatura lui e plină de implicații. Sub aparența povestirii obișnuite, a relatării cu mijloace de expresie reduse la prea-strictul necesar, a faptului divers, a întâmplării curente, scriitorul știe să spună mult și multe. Ți se pare că a scris așa de simplu — cutezăm a spune: așa de firesc — e foarte ușor. O distracție. Un joc inofensiv. Și, totuși, a scris simplu pretinde omului de condei o deosebită măiestrie, o deplină stăpânire a tuturor uneltelor acestui atît de gingaș meșteșug care deschide cititorului ferestre spre orizonturi largi, îl obligă să reflecteze la împrejurările prin care trece, să ridă sau să suridă de lipsurile unora, de încăpăținarea altora, să iubească dreptatea și adevărul și să urască strîmbătatea și minciuna, să devină un luptător în slujba marii cauze a progresului.

Apreciat la scara timpului, Al. Cazaban a știut să vadă absurditatea unei rînduiri proaste în care biruiau necinstiții, demagogii, vicioșii — legiunea îmbulbiților, a exploataților celor mulți, de la sate și de la orașe. A știut să vadă și, înlocuind pușca de vânătoare cu condeiul, a știut să stigmatizeze, în schițe și în nuvele pline de substanță, aspectele detestabile oferite de o societate în vîdită decadentă.

Tipul moșierului rapace, fioros în egoismul lui fără hotar, a suscitât, cum e firesc, ironia și revolta scriitorului. El l-a fixat în diversele sale cărți ca pe un exemplar trist de inumanitate din vremurile pentru de-a pururi moarte. Tot așa a immortalizat — ca și alți scriitori progresiști din trecut, pe care ororile de atunci i-au îngrozit — figura, dacă figură e, a jandarmului, a șefului de post tartor și satrap al satelor, îngropate în întineric.

Cu aceeași pricepere și abilitate a fixat chipul politicienilor care, în condițiile orînduirii burghezo-moșierești, în nădejdea votului, ameteau cu vorbe umflate satele. Mediocri sau șeșeri cu totul, lipsiți de orice însușire creatoare — gălăgioși de pe vremuri au prilejuit scriitorului pagini de ascuțită critică și de amară ironie.

Alexandru Cazaban, azi, la 85 de ani, e tot atît de vioi și de pornit pe glume ca acum aproape patru decenii cînd l-am cunoscut. Mersul lui e aproape tineresc. De altfel, precum ne-a mărturisit într-o fermecătoare zi de vară la Bălcești — vîntorii nu se prea pot ține după el, pe cîmp. I se zice: „picior de drac”.

Al. Cazaban a fost un client fidel al cafenelei literare. Îi întîlneau adesea la fosta „Capșă”, unde se adunau scriitorii și pictorii, muzicienii și actorii și o legiune întreagă de pretinși boemi care își mîscinau zadarnic vremea în adăstarea unui miracol: fără talent și fără munca s-ajungă și ei scriitori, pictori, muzicieni, actori.

Al. Cazaban nu-i cruța. Despre unul dintre aceștia observă:

— Cutare pretinde că a scris și că va scrie: acum însă nu scrie! Dar cum totdeauna pretindea că a scris și că va scrie... se-nfelege...

Lui Alexandru Teodor Stamatiad, autor de poezii facile, îi arunca din cînd în cînd mă-

nușa. Acesta, pe cît era de temperamental, pe atît era de lipsit de... cum să-i zicem? darul replicii. Într-o zi Stamatiad intră vijelie în cafenea și cu o voce tunet l se adresează lui Cazaban:

— Îmi stă mîntea în loc...

— De mult! — Îl taie Cazaban, în nazul tuturor

Altădată, vîzîndu-l pe Condruș, un vîntor înalt de doi metri, totdeauna sigur de virtuțile lui cinegetice, îl abordează:

— El, ai împușcat oeva ieri?

— Nu, răspunse celălalt.

— Nu mă mir, nu mă mir de loc!

— De ce?

— Păi, am fost și eu ieri prin locurile pe care le bați dumneata. Și am dat de o mulțime de iepuri. Stăteau grămadă — nici nu le păsa de primejdie. I-am întrebât: Cum de stați așa grămadă? Nu vă e frică?

— Nicidecum, mi-au răspuns iepurii în cor. Pînă să vii dumneata n-a fost pe-aici nici un vîntor: doar Mișu Condruș!

Altădată un tînăr vorbăret,

care perora zgomotos amenințîndu-și ascultătorii, se întrerupse din „pledoarie” și se adresă lui Cazaban:

— Dta parcă n-azi bine?

— Nu! Am urechea astupată

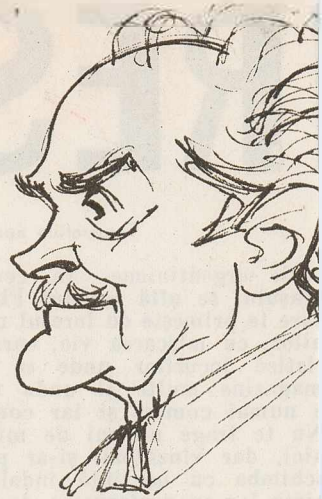
— Aaa... ai clei în ureche. De ce nu te duci să ți-l scoată?

— Mă duc: după ce termin d-ta vorba!...

Alexandru Cazaban e azi tot așa de spiritual, tot așa de activ, scrie, vinează, într-un cuvînt, e mereu prezent.

Îi spunem din toată inima:

— Nene Alecule, la mulți ani!

Al. Cazaban

Desen de Cik DAMADIAN

Muzeologul Barbu Slătineanu la biroul său de lucru.

Străbătînd într-o miercuri după-amiază străzile liniștite ale Cotrocenilor, am aflat la grilajul unei case mari din str. Dr. Obedenuro o tăbiță, pe care am citit: „Muzeul Slătineanu. Deschis pentru vizitatori miercuri și vineri 16—20”. Mai mult n-am stat să deslușesc; am intrat. Însă de cum am urnit ușa grea din lemn sculptat, cît pe ce să-mi cer iertare și să ies. În primele minute am socotit că pătrusesem din greșală într-o casă particulară, al cărei locatar ar fi fost mare iubitor de obiecte de artă. Mă aflam de fapt, într-un muzeu rînduit după un plan mai deosebit. Într-adevăr, pe cît mi-am putut da seama din primele priviri, obiectele expuse aici la vedere nu sînt așezate nici după categorii, nici în serie, nici după epocă sau școală și nici după vreun alt criteriu referitor la spațiu sau timp. Între două chipuri vechi rominești, iată o gravură originală de Van Gogh. Un Crist sculptat în lemn are drept vecin de peste drum o arbaletă și lănci africane. Un pat „empire” e strălucit de o scorbă oltenescă... Și nici un obiect (în afară de reliefele preistorice sau antice-grecești ale colecției de ceramică) nu poartă vreo inscripție, astfel încît orientarea mea ar fi fost aproape cu neputință dacă n-ar fi fost prezent și un ghid. Și a fost norocul meu să-mi fie călăuză însuși Barbu Slătineanu, directorul colecției cu același nume (deschisă publicului din 1928, dăruită Statului Popular al Capitalei în 1951). Cînd l-am întrebât: „După care criteriu a fost organizat muzeul dv?” — primul răspuns a fost scurt: „Fantezia mea!” A urmat însă și un al doilea, de astă dată serios: „Criteriul studiului comparativ”. Si maestrul Barbu Slătineanu mă conduse în fața unei vitrine, unde sînt rînduite fel de fel de faturii de ceramică rară:

— Iată, alături de o ceramică persană, o ceramică de Duiji, o fărfurie chinezească și o ceramică rominească din Hurezu. Poate sta lucrarea făraturii romîni alături de cele mai prețioase specimene universale? Poate! Se vedește așadar incontestabilul nivel al ceramicii noastre. Am așezat chipurile de-a dreapta și de-a stînga gravurii lui Van Gogh; le leagă aceeași concepție de masivitate. Rezistă chipurile noastre alături de opera marelui olandez? Rezistă! Iată, în ceea ce mă privește, adevăratul criteriu pentru aprecierea valorii opereii de artă: comparația! Și ține seama de încă ceva: olarul, meșterul sătesc sau artistul cull nu făuresc obiectul de artă ca să fie așezat în serie, în muzeu, pe specii, ca umbrelele în raft, ci ca să se compună, să se armonizeze, într-o locuință omenească. De aceea am căutat să nu răpesc colecțiilor mele valoarea estetică conferită de artist!”

Mi-am luat îndrăzneala să pun o întrebare de ordin mai puțin general: „Maestre, de unde — și ce este această pasiune a colecționarului?”

— În ceea ce mă privește, o rezultată a două linii de forță: știință-artă. E punctul de întîlnire al cercetărilor mele de istorie și arheologie și al căutărilor mele de ceramist și specialist în arte decorative. Pune la socoteală și mediul familiar în care am crescut: mama era pictoriță și tata medic, el însuși colecționar de stampe și cărți. Am avut de mic atracție spre desen și la 15 ani revelația cera-

ARTĂ ȘI STUDIU

De vorbă cu BARBU SLĂTINEANU

micei populare rominești, a cărei valoare era pe atunci puțin cunoscută. Am început să culceișer țara, adesea pe bicicletă și pe jos, ca să adun de pe la meșteri bucăți alese. Mi-am dat seama cîrînd că în vederea studiului comparativ aceste specimene izolate nu erau îndestulătoare. Și de aici, necesitatea de a colecționa „ansambluri”. Ansamblurile fac importanța, interesul și greutatea unei colecții. Nu un singur rubin — oricît de mare și strălucitor — desprins dintr-o coroană, ci însăși coroana.

După cite am aflat, cea mai frumoasă coroană a muzeului Slătineanu este colecția de ceramică, căreia, adăugîndu-i-se și cioburile găsite în săpături — „cioboteca”, după cum o numiți dv — reprezintă o epocă de 5.000 de ani. Oare celelalte ansambluri ale colecției formează și ele „coroană”?

— Da. Colecția de gravuri (cuprînzînd lucrări de la 1500 pînă astăzi) ar fi a doua „coroană”, iar colecția de icoane, a treia.

— Și cum ați adunat asemenea colecții?

— Printr-o muncă de o viață, prin neînumărate peregrinări în străinătate și mai ales prin țară.

— Cu eforturi bănești mari?

— Uneori. A deseori însă nu după prețul pe piață al obiectului, ci după valoarea pe care singure criteriile mele i-o recunoașteau. Icoana asta rominească la zugrăvirea căreia a participat poate și o concepție apuseană, am găsit-o în timpul primului război mondial într-un grajd; folosea drept despărțitoare de cai năvruși. Cu alt prieten, mă aflam la Iași în hala unei lopitории; am observat printre obiectele îndreptate într-un wagon, spre a fi duse la Iopire, statueta aceasta de bronz. Am putut verifica atunci instinctul frumosului la nunciitorii noștri, după bucuria ce au arătat-o vîzîndu-mă gata să adun bronz cumpărat undeva în oraș, pentru a salva de la foc acest Buda veritabil din dinastia Ming. După un sistem echivalent pe cît se poate de economic, încerc astăzi să fac achiziții pentru Muzeu.

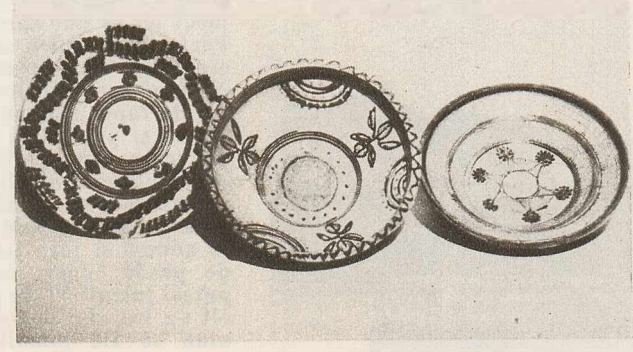
Nu-mi puteam lua ochii de la veritabilul Buda din dinastia Ming. Și m-am încumetat să pun o ultimă întrebare: „Cum capătă oare colecționarul discernămintul — parcă fără greș, atît de uimitor pentru profani — prin care un obiect este nu numai precis situat în istoria artelor, ci deosebit de propria lui copie, sau mestegulă imitație tirzie?”

— O să-ți răspund printr-un cuvînt german: „Übung (exercițiu). Nu e nici lucru înnașcut, nici învățat din cărți. Este o lungă deprindere. Te prăjești o dată, te arzi a doua oară, te păcălești a treia oară și apoi începi. Una din vechile mele dorințe este de a organiza pe lînga „Muzeul de anticități” o „sală a falsurilor”. Pundînd alături de un original copii, ba chiar iscusite invenții tirzî în același stil, marile publice va izbui să-și formeze discernămintul.

Discuția cu pasionatul colecționar și specialist a continuat pe... concret. Adică, legată de numeroase piese ale colecțiilor. Dacă sîntei curioși s-o cunoașteți, cea mai bună soluție e să vizitați Muzeul.

Viorico FILIPOIU

Ceramică oltenescă.

OCEANUL

ÎN FLĂCĂRI

— povestire științifico-fantastică —

de Radu NOR

Ilustrații de Pita RUBIN

Vestea explodă ca o bombă și făcu în mai puțin de o oră inconjurul globului. Toate posturile de radio, din Kamciatka până în Barcelona, își întrerupseră emisiunile și dădură comunicate speciale, iar toate ziarele, de la „New York Herald” până la „Journal de Tumbuktu”, publicară știrea în prima pagină.

„OCEANUL ÎN FLĂCĂRI”! „EXPLOZIE ATOMICĂ SAU CUTREMUR SUBMARIN”?

Relatăriile erau lapidare, nu dădeau amănunte din care să reiasă proporțiile catastrofei.

„La 27 februarie, ora 23,45, în Oceanul Pacific, în apropierea insulelor Mariane, pe o suprafață de câteva sute de kilometri pătrați, apele au început să clocotească și trombe uriașe s-au înălțat către cer. În cele câteva minute cât a durat neobișnuitul fenomen, au fost distruse toate navele aflate în zona respectivă”.

Dar ziarele și posturile de radio nu dădeau publicității radiograma care fusese transmisă ceva mai târziu de serviciul maritim japonez tuturor porturilor și navelor din Pacific:

„Apele din groapa Bonin puternic radioactive! Primejdie!”

„Evitați apele între Japonia și insulele Mariane. Primejdie!”

A doua zi începură să vină vești noi. Un cargobot sub pavilion porto-rican, „Silver Star”, pierise cu tot echipajul. De asemenea se scufundase vasul oceanografic japonez „Tana-maru”. Erau semnalati, cu totul, trei supra-veștitori: doi marinari și Nomo Okava, sora cunoscutului biolog, conducătorul științific al expediției de pe Tana-maru.

Salvarea celor trei persoane avuse loc în condițiuni de-a dreptul miraculoase. În momentul catastrofei, tot echipajul sărise peste bord, fără să țină seama de temperatura ridicată a apei. Numai fata și cei doi marinari, neștiind să înoate, rămăseseră pe covetă. Atunci apăruse un heliicopter cu doi tineri

americani, Leech și Porter, care îi ridicaseră de pe epavă.

Un reporter al ziarului „Morning Standard”, care zburase cu primul avion la Nagasaki pentru a lua un interviu eroilor acestei întâmplări, nu se putu lăuda cu un rezultat prea strălucit; relatăriile sale se rezumau la câteva constatări generale, destul de plicticoase pentru cititorii marelui cotidian. Iată un exemplu: „Pe Fredy Leech” l-am găsit, după lungi peregrinări, la hotelul „Palace” din Nagasaki, împreună cu tinăra japoneză pe care o salvase. După toate aparențele, doreau să rămână nestingheriți. Ca reprezentant al ziarului M. S., mereu în slujba cititorului, nu le puteam satisface această dorință. La întrebările mele cu privire la catastrofa, domnul Leech m-a sfătuit foarte amabil să mă adresez serviciului maritim japonez; cît despre fapta de eroism, domnul Leech m-a îndrumat către domnul Porter, pe care însă nu l-am găsit. În cele din urmă, ca încheiere la acest interesant interviu, răspunzînd la o întrebare asupra planurilor sale de viitor, domnul Leech a declarat textual:

„Domnișoara Okava și cu mine vom porni în curînd într-o nouă expediție!” Leech mai declarase: „Scopul acestei expediții va fi să epurăm apele gropii Bonin, radioactivizate în mod

criminal. Ne vom folosi de metoda biologică a profesorului Okava, căzut la datorie, și îi vom duce opera la bun sfîrșit”.

Aceste ultime cuvinte nu apăruseră însă în reportajul din „Morning Standard”.

★

Fredy Leech era hidrolog pe vasul oceanografic japonez Tana-maru. Șezlongul de pe covetă, pe care stătea tolănit mai toată ziua, era incomod; era cald, iar de plictiseală recitea acum pentru a patra oară numărul din „Readers Digest”. În schimb, pe Tana-maru era domnișoara Nomo Okava...

Întunericul coborise brusc. Nomo-san stătea rezemată de balustradă. Era frumoasă micuța japoneză, cu obrazul ca piersica și cu ochii negri, migdalați. Îi amintea lui Fredy de bibelourile de Sèvres pe care le văzuse cîndva într-un muzeu. Dar, în ciuda apariției încîntătoare, Nomo-san era prea puțin amuzantă. Cu firea ei voluntară și cu veșnicele ei preocupări pentru analize chimice, contoare Geiger-Müller și radiații, era departe de a fi o parteneră pe gustul lui Fredy. Sărmanul băiat era în mare încercătură: epuizase întreaga gamă de complimente, dar în zadar. Domnișoara Nomo părea să nu le audă, să nu le priceapă și schimba subiectul cu ușurință și dezinvoltura unui diplomat.

Totuși, Fredy Leech nu se dăduse bătut. Ori de cîte ori o vedea singură, iniția un nou atac. Ceea ce, de altfel, se întîmpla și acum. Sări de pe șezlong cu sprinteneala jucătorului de base-ball și se înclină adînc:

— Bună-seara, Nomo-san!

— Ah, mister Leech, aci erați? Desigur că și dumneavoastră ați ieșit să admirați frumusețea fără pereche a acestei nopți... Cerul nu vi se pare de catifea?

— Așa e, Nomo-san, iar catifeaua ar fi veșmintul cel mai potrivit pentru dumneata. La noi la Creston, la un bal mascat, o fată, Geen îi spunea, a purtat o dată așa o rochie,

cu paiete. Dar golani i-au desprins paietele cu o lamă de ras!

Fata se încruntă. Acest băiat înalt și bine făcut îi plăcea—și cu atît mai mult o supărau grosolăniile lui. Schimbă deci la repezeală subiectul și-l întrebă cu răceală:

— Spuneți, mister Leech, ce rezultate v-au dat ultimele măsurători? Pînă la ce adîncime se întinde curentul rece? Mîine dimineață am de gînd să iau cîteva probe de apă, să măsoar radioactivitatea...

— Radioactivitatea? Dar, draga mea Nomo-san, crezi că acum e momentul pentru a vorbi despre radioactivitate?

— ... Știu, nu poți pricepe și te plictisea veșnicele noastre preocupări pentru radiații. Dar înțelege, domnule Leech: Japonia este țara Hiroshimei, este țara în care mai mor și astăzi oameni atinși de necruțătoarea mîmă atomică. Ți-am arătat la Nagasaki pescari cu sîngele otrăvit de radiații și ai întors în silă capul. Noi nu putem întoarce capul. Au trecut mulți ani de la Hiroshima, dar mările din jurul insulelor noastre mai sînt radioactive, iar experiențele cu bomba atomică continuă să infecteze aerul și apa Niponului. Pentru noi, cercetările care au ca scop înlăturarea radioactivității înseamnă însăși existența noastră.

Nomo-san se înflăcărase și ochii îi străluceau... Fredy privea în jos și se simțea prost. În general, era de părere că japonezii exagerau. Așa scriau ziarele pe care le citea, așa spuneau de cîteva ori pe zi crainicii radioului și ai televiziunii. Hiroshima?... Da, cu Hiroshima lucrurile se întîmplaseră în plin război. Dar astăzi? Nu, nu era cu puțință să existe oameni atît de lipsiți de scrupule! Văzuse cu ochii lui pe cei atinși de radiații... Arătări fantomatice, personaje din Infernul lui Dante. Nu, desigur că japonezii exagerau. Trebuia s-o convingă pe domnișoara Okava, să-i demonstreze că viziunea ei era deformată. Și asta acum...

Sosirea pe neașteptate a profesorului Okava, fratele domnișoarei Nomo, îl făcu să-și amîne intenția. Okava era tînăr, însă cunoscut biolog și faima lucrărilor sale trecuse de mult granițele Japoniei. Dar avea aceleași idei ca și sora sa și, împotriva a doi adversari de această talie, Fredy Leech nu se simțea în stare să lupte. Renunță deci și rămase în așteptare. Savantul îi întinse mina cu multă efuziune și începu:

— Dragă domnule Leech, ce bine-mi pare că vă găsește aici. Vă aduc o veste colosală! Ascultă tu, Nomo...

Apoi începu să povestească, luînd-o de la începutul începutului, cum observațiile din ultimii ani dovediseră că, atunci cînd o apă este infectată de substanțe radioactive, aceste substanțe pot fi absorbite și fixate într-o mare măsură de fito și zooplancton.

— Ca să vă dau un exemplu, continuă el, acum cîtva timp, oceanograful de pe vasul Suakotsu-maru au găsit, în apropierea atolului Bikini unde... hm, se făceau experiențe cu bomba atomică, copezoi vii, care erau de o mie de ori mai puternic radioactivi decît apa în care trăiau. După cum știți, domnule Leech, eu mă ocup de specia monocelulară Afanocapsa Roordersi. Terminînd azi o nouă serie de experiențe, a 84-a, am ajuns la concluzia că Afanocapsa are o capacitate de absorbție a radioactivității înfinit mai mare decît cea a copezozilor. După ce a absorbit radiațiile, acest plancton moare și cade la fund, unde nu mai poate provoca nici un rău. Pe scurt... vreau să încerc decontaminarea pe scară largă a apei infectate de substanțe radioactive. Ce părere ai, domnule Leech?

Lui Fredy cuvintele pline de avînt ale profesorului îi dădură noi îndoieli. Nu știa dacă trebuie să-și exprime admirația pentru descoperirea lui Okava sau să afirme inutilitatea ei... Mai stătea încă pe gînduri, cînd de la prora răsună strigătul unui marinar:

— Opriți mașinile! Naufragiat la proră!
Alergară spre capătul vasului. În întuneric, la câțiva metri de Tana-maru, se zărea, li-cărind slab, un colac de salvare. Cineva aprin-se un reflector. La lumina lui văzură, albă, groaznic schimonosită, figura unui om.

★

Necunoscutul fu adus pe bord. Timp de câteva ceasuri se străduiră să-l readucă la viață. Își recăpătă pentru puțină vreme cunoștința și putu să răspundă la întrebările căpitanului. Muri la patru dimineața, ușor, fără chinuri, cu o expresie aproape fericită pe chipul său desfigurat.

Declarațiile lui fură consemnate și întărite prin semnăturile a trei martori. Iată ce declarase:

„Mă numesc Harry Taylor și sint originar din Detroit. Nu am meserie. Făceam de toate ca să nu mor de foame. În ultimii doi ani am fost șomer. Cineva mi-a povestit că, în Mexic, la Vera-Cruz, se caută lucrători și am plecat într-acolo. Am fost angajat pe cargobotul „Silver Star“, fără să mi se spună ce voi avea de făcut. Totul pe acest vas era secret. Nu se știa ce încărcătură transportă și care îi este destinația. Două săptămâni am stat degeaba, lenevind și încasând în fiecare sâmbătă douăzeci de dolari. Într-o noapte însă, am fost treziți din somn. În port sosise o coloană de autocamioane ce încărcătura noastră. Din ele am descărcat câteva sute de lăzi din metal. Nu s-au folosit macaralele și totul s-a desfășurat într-o tăcere deplină. Spre dimineață, lăzile fură depozitate în cală și vasul a pornit în larg. Cămenii de pe bord se temeau, se suspectau între ei. Am răbdat câteva zile, dar n-am putut să-mi înfrinez firea. Am întrebat într-o doară, pe un camarad, ce încărcătură transportam. M-a privit cu ochii măriți de groază și mi-a șoptit: „dacă ți-e dragă viața, ține-ți gura!“ Apoi a dispărut. Alte câteva încercări au rămas de asemenea fără rezultat. A trecut o săptămână. Într-o noapte ni s-a poruncit să scoatem toate lăzile din cală și să le aruncăm în mare. N-am mai

putut rezista. Taina lăzilor mă atrăgea cu o putere irezistibilă. Am dat pe undeva de o daltă și am coborât în fundul vasului. Într-un ungher mai ferit, m-am apucat să forțez o ladă. De-abia dădusem primele lovituri, când am fost surprins de un om din echipaj. Acesta, în loc să mă împiedice, a scos un urlet de spaimă și a fugit. Peste câteva clipe, cineva m-a strigat de sus, poruncindu-mi să ies fără zăbavă pe covertă. M-am conformat. Aci mă așteptau căpitanul, secundul și câțiva marinari. Prima întrebare a fost: „ai deschis lada?“ Când am răspuns negativ, toți au răsuflat ușurați. Apoi m-au luat la bătaie. M-au lovit cu tot ce le cădea în mână, m-au trântit pe jos și m-au călcat în picioare. Nu știu cât a durat chinul... Îmi pierdusem cunoștința. Când m-am trezit, zăceam în același loc, toată fața mi-era năclăită de sînge și trupul o singură rană. Înnebunit de durere și de frica unor noi maltratări, m-am tîrît spre babord, am desprins un colac de salvare și am sărit. Nu știu câte ore sau zile m-au mînat valurile pînă m-ați pescuit. Asta-i totul...“

★

Fredy Leech era de nerecunoscut. Îl părăsise calmul și liniștea. Se gîndea neconținut la bietul Taylor și la pățaniile lui, încerca în fel și chip să și le explice. Ce conțineau oare lăzile? De ce erau transportate în secret și scufundate în mare? De ce Harry Taylor plătise cu viața o nevinovată curiozitate? În loc să-și petreacă timpul ca de obicei, tolănit pe șezlongul cel incomod, măsura cu pași mari puntea de la un capăt la altul. „Readers Digest“ zburase de mult peste bord. Pipa, în schimb, nu i se mai stîngea de fel, scoțînd valuri de fum albastru.

Nomo-san îi arunca priviri îngrijorate, profesorul Okava îi apucase de câteva ori mîna, cu intenția vădită de a-i pipăi pulsul. Dar purtarea lui Fredy rămînea un mister.

Și într-o dimineață, cînd vasul se afla la câțiva kilometri de Kagoșima, un marinari veni să-i comunice îngrijorat profesorului Okava că lipsea mica barcă cu motor. Ceva mai

tîrziu se descoperi că o dată cu ea dispăruse și hidrologul Fredy Leech.

★

Pentru Fredy fu destul de ușor să se angajeze pe „Silver Star“. Era în prezimă plecării vasului și echipajul nu fusese încă completat. Primi arvuna și, la întrebarea precizată prietenoasă a căpitanului, spuse că avea de gînd s-o transforme de îndată în whisky. Acest răspuns îi câștigă încrederea căpitanului, un anume Fortunato, precum și a secundului Morris. Caiuta ce-i fusese rezervată o împărțea cu Rob Porter. Acesta era un om de vreo patruzeci de ani, slab, cu părul blond spălăcit și cu ochii veșnic umezi. Fusese pilot, dar din pricina beției i se retrăsese brevetul. Decăzuse repede, coborînd treptele spre mizerie, cu o viteză uluitoare.

Era la a treia cursă pe „Silver-Star“. Hrana era acceptabilă, munca puțină și banii suficienți pentru băutura. Cu o sticlă de whisky, Fredy îi câștigă repede simpatia.

— Dacă ești om cu scaun la cap, îi spuse într-o bună zi Rob între două înghițituri, n-ai să regreti că ai venit cu noi. Numai una să știi: nu-ți viri nasul unde nu-ți fierbe oala! Hai noroc! A fost pe bord unul... Taylor. Dumnezeu să-l ierte...

Rob Porter tăcu brusc și se uită înspăimîntat în jur. Fredy nu insistă și-l lăsă în plata domnului. Era convins că fostul pilot știa și mai puțin decît el și, deci, n-avea nici un rost să-l descoasă.

Lucrurile se petrecură întocmai cum le relatase Taylor. Veni ziua încărcării lăzilor, apoi ridicarea ancorei. Munca pe bord era ușoară. Fredy se învîrtea toată ziua printre marinari, trăgînd cu urechea, încercînd să surprindă discuții, dar fără folos. Se scuseră câteva zile și Fredy Leech căuta cu desperare un mijloc de a descoperi ceva în legătură cu lăzile din cală. Într-o noapte, după ce fusese de cart, în loc să se întoarcă în caiută și să se culce, rămase pe covertă. Era cald și ferestrele rotunde ale cabinei căpitanului erau deschise. Dinăuntru răsunau voci. Căpitanul

FABULA

— roman —

de Maria ROMAN

Capitolul II.

(Urmare din numărul trecut)

Alex, un hăietan slăbuț, în vîrstă de abia șaptesprezece ani, părăsi, mimînd indiferent, salonul în care rideau și vorbeau zgomotos câteva grupuri de tineri. Se strecură pe coridorul îngust și lung care lega holul de bucatărie. După câțiva pași se opri. Era chiar în mijlocul coridorului, în fața ușii dincolo de care se găsea biroul stăpînului casei, Roni S. Usa din stînga acesteia dădea în bibliotecă. Se pregătea tocmai să deschidă ușa biroului, cînd auzi chiar în spatele lui, o voce de femeie:

— Tu, nu dansezi, Alex?

— Nu, doamnă, răspuse el pripit. Nu-mi place. Voiam... Voiam să citesc ceva în bibliotecă.

Era Nora S., soția lui Roni, o femeie înaltă arătînd mult mai puțin decît cei patruzeci de ani pe care-i avea.

★

Alex primise misiunea nu demult, într-o după-amiază. În timp ce se îndrepta spre casa lui Roni, îl întîlnise pe Ali. Acesta se opri brusc în fața lui și, privindu-l cu ochii săi negri, puțin așpri și ironici, îl întrebă:

— Ce e mutra asta pe tine? Parcă te duci la o înmormîntare, nu la o fată!

Alex îl privise stînjînit, fără să-i răspundă.

— Lasă, lasă... Știu eu... O să-mi spui că n-ai nimic cu fata, că nu-i ce-mi închipui eu, și așa mai departe.

Au mers cîțva timp unul lingă altul, tăcuți. S-au oprit în fața casei lui Roni.

— Casa asta nu-mi place de loc, începu Ali, devenit dintr-o dată serios. Nu știu de ce, dar nu-mi place... Se petrece aici ceva ciudat. Tu n-ai observat?

— Ce să observ?

— Am auzit unele lucruri curioase despre tatăl Helenei. Ia, fii mai atent. Nu poți să știi...

Alex nu bănuia în clipa aceea că simpla și aparent nevinovata discuție avea să-l vîre într-o treabă primejdioasă...

★

...Alex mai șezu un timp pe divan, cu cartea în mînă, fără să citească. Din ziua în care Ali îi atrăsese atenția asupra acestei case, începuse să observe la Roni lucruri într-adevăr foarte ciudate: acesta făcea foarte dese călătorii în străinătate, în biroul lui apăreau din cînd în cînd persoane suspecte. Totul părea să indice că Ali avusese dreptate.

Afacerea începuse să-l intereseze pe Alex. Amintindu-și lecturile lui în materie de spionaj, căuta să găsească firul de care să apuce pentru a înțelege despre ce este vorba.

De la un timp îi intrase în cap că dezlegarea misterului e în biroul lui Roni și anume în casa lui de bani. Ca să găsească această dezlegare, trebuia mai întîi să descopere cifra casei de bani. Șarada pe care și-o propusese singur îl pasiona. Obsedat de rezolvarea ei aproape că uitase scopul pe care-l urmărea. Nu-l mai interesa ce va găsi în casa de bani; îl preocupă numai s-o deschidă.

Din spusele Helenei, fata lui Roni, aflase că trebuie format un cuvînt anume și apoi apăsat pe butonul de deschidere. Reușise de două ori să rămînă singur în biroul lui Roni; întrebunțase tot timpul combinînd diferite litere în cuvinte, dicțioane, nume de riuri și de munți; inutil însă: mecanismul nu voia să-l asculte. Dar iată că în seara aceasta, pe cînd se plictisea în salon, îi veni deodată în minte că nu încercase niciodată cuvîntul „Reich“. Tentativa era prea atrăgătoare ca s-o amîne mult.

Alex se ridică, puse cartea la loc, își trecu degetele prin părul negru, creț, tuns scurt, stînsse lumina, și ieși precaut pe coridor. Cînd plecase din salon, de unde continua să se audă muzica, își închipuise că nu fusese observat. În realitate însă, cineva îi urmărise toate mișcările. Dar el nu știa. Se apropie de ușa biroului lui Roni și apăsă clanța. Ușa se deschise fără zgomot. Alex intră. Stătu un timp nemîșcat, cu spatele sprijinit de ușa închisă, pînă cînd, în întuneric, începu să distingă conturul obiectelor.

În vîrfurile picioarelor, se duse spre casa de bani care se afla în stînga ușii. Ca să-și reamintească ordinea literelor și cifrelor pe cadranul de aramă îl privi la lumina unui chibrit. După ce bățul arse pînă la capăt, Alex începu să apese pe butoane, învîrtînd cadranul în așa fel încît să aducă la același nivel literele care formează cuvîntul „Reich“. Abia termină cînd auzi cu bucurie un țâcănit metalic. În aceeași clipă însă se aprinse lumina...

6

Fortunato discuta cu secundul Morris și cu armatorul Jibarez. Spiritele erau agitate.

— Trebuie să mai schimbăm ruta, domnule Jibarez, spuse căpitanul. Ne vor lua la ochi și cred că asta nu-ți convine nici dumitale...

Jibarez trase nervos din țigară și-l măsură pe căpitan, încercând să-i ghicească gândurile ascunse. Era negricios, cu fața puhavă și cu o mustăcioară subțire ce părea desenată cu tuș. Când vorbea i se zăreau, printre buzele subțiri, două șiruri de dinți galbeni, ascuțiți.

— Desigur că nu-mi convine, Fortunato. Dar n-am ce face. Am și eu indicațiile mele, ordine pe care trebuie să le execut întocmai. În contract scrie: „lăzile vor fi scufundate în groapa Bonin”. Așa că de ce să am neplăceri?... Am și așa destule pe cap! Numai eu știu ce am pățimit din pricina individului care s-a apucat să spioneze. Mi-au poruncit să însoțesc de acum înainte toate transporturile și să supraveghez în permanență echipajul — și asta fiindcă dumneata nu știi să-ți alegi oamenii, Fortunato.

Căpitanul își șterse cu podul palmei sudoarea de pe frunte și ripostă cu desul de puțin convingere:

— Asta se poate întâmpla oricui. Important este că l-am prins și l-am pus cu botul pe labe. Dar ruta tot ar trebui s-o schimbăm... Am putea arunca lăzile și în altă parte. Lângă Filipine, de pildă. Parcă au cum să ne controleze?

— Vorbești prostii, Fortunato! Atomic Corporation are antene peste tot. Ea știe în orice clipă ce faci dumneata, eu sau Morris. Dar spune sincer: de ce ții atât de mult să aruncăm lăzile în altă parte?

Fortunato se codi să răspundă, Morris însă sări de pe scaun, se apropie de Jibarez și urlă:

— Căpitanul are motive serioase! Nu-i numai de teamă să fim văzuți ci... ci... din cauza primejdiei de moarte care ne paște!

— Ei, acum iar veniți cu primejdia. V-am explicat doar de atâtea ori: lăzile nu lasă să iasă radiațiile. Sînt dintr-un aliaj de plumb, beriliu și mai știu eu ce. Și groapa Bonin are o adâncime de peste 9.000 de metri. De acolo,

reziduurile radioactive nu mai pot face nimă-nui nici un rău.

Morris, cu fața congestionată, zberă și mai tare, dînd din mîini ca un bezmetic:

— Dar mai e ceva ce nu știi dumneata, domnule Jibarez. Regiunea asta e bîntuită de cutremure submarine. Lăzile vor fi turtite ca niște cuțite de tablă și reziduurile se vor răspîndi. Totul va fi infectat! Totul! Eu unul aș prefera să navighez pe un ocean de nitroglicerină. Pînă vom ieși din zonă, radiațiile se vor fi strecurat în trupurile noastre, în sîngele nostru. În al meu, în al căpitanului și în al dumitale, domnule Jibarez. Asta înseamnă o moarte groaznică, lentă, un fel de lepră...

Fredy auzise totul, cuvînt cu cuvînt. Simți un gol în stomac și o ceață îi împinzi privirile. Se sprijini cu mîna de peretele metalic, gata să cadă. Se produse un zgomot, care făcu să înceteze brusc vocile din cabină.

Căpitanul Fortunato sări în picioare și răcni:

— Care ești acolo?

Leech își recăpătă sîngele rece. Din cîteva pași ajunse la scară și coborî spre caiută. Nu observă însă că-și pierduse baticul, care se agățase de un cîrlig și flutura acum în bătaia vîntului, ca un steag.

Rob Porter ședea pe marginea patului și fredona un cîntec marinăresc, cînd Leech pătrunse val-virtej în cabină.

— Rob, ascultă-mă, am aflat totul. Știi ce transportă „Silver Star”? Reziduurile radioactive!

Porter căscă lung și întrebă plictisit:

— Ei și?

— Cum „ei și”? Noi aruncăm reziduurile radioactive în apă...

— Și ce-i? Știi bine că pe mine apa nu mă interesează...

— Porter! Rob! Ești idiot sau te prefaci? Păi, ăsta-i lucrul cel mai mirsăv din lume. Ascultă, să-ți explic. În uzinele atomice, în urma procesului de fabricație, rămîn reziduuri, deșeuri, ce nu pot fi utilizate. Dar ele sînt puternic radioactive, aduc moarte oriunde se găesc. Infectează pămîntul din care iarba își trage seva și iarba devine radioactivă; o vacă mîncînd această iarbă și laptele ei devine radioactiv. Copilul care bea laptele se îmbolnăvește, se chinuiește cîteva ani și sfîrșește printr-o moarte groaznică...

— Atunci foarte bine fac că le arunc în apă.

— Porter, nătărăule...

Reziduurile se depozitează de obicei în pivnițe adînci, betonate, care apoi se zidesc. Se vede însă că proprietarilor uzinelor atomice nu le mai convine procedeul... E prea costisitor. Și au găsit „soluția” cu scufundatul în mare. Dar nu îndrăznesc și nu vor s-o facă în apele lor și de aceea vin aici, în Pacific, între Mariane și Japonia...

— Și...?

Trezit din indiferență.

Porter asculta acum cu concentrare cuvintele lui Leech.

— Regiunea asta este bîntuită de cutremure submarine. La primul, lăzile vor fi turtite. Apele se vor infecta și apoi... Nu, nici nu pot să mă gîndesc! Populația tuturor insulelor, inclusiv a Japoniei, milioane de oameni vor fi în pericol de moarte! Porter, trebuie să facem ceva! Să-i împiedicăm!

— Să-i împiedicăm? Prostule... Dar cum...?

— Arătînd lumii ceea ce știm! Atunci nu vor mai îndrăzni să continue.

— Bine, dar lăzile scufundate pînă acum?

Pe aeroportul civil din capitala X ateriza un avion de pasageri tip „Junkers”. Patru oameni din personalul aeroportului alergau spre avionul care abia atinsese pămîntul. Doi dintre ei împingeau spre avion scara cu roate. Peste cîteva clipe ușa se deschise și pasagerii începură să coboare.

Cel dintîi coborî un ofițer german, însoțit de o nemțoaică grasă și veselă, apoi un bărbat cu servietă; nici unul dintre ei nu atrăgea atenția în chip deosebit. Cei din urmă coborî doi bărbați care surprindeau prin contrastul izbitor dintre ei. Unul era înalt, uscățiv, cu părul rar, blond și lins, celălalt aproape scund, cam rotofei, cu păr bogat, negru și creț. Nu se asemănau decît prin tîmplele lor ușor albite. Coborîră împreună discutînd cu însuflețire. Hamalul le încarcă geamantanele în port-bagajul unei mașini negre care-i aștepta. După ce rotofeiul îl concedie pe șofer, urcară amîndoi în mașină, trîntind portierele. Rotofeiul se așeză la volan și mașina porni în viteză spre oraș.

În același timp mai pleca de la aeroport încă o mașină.

...Orașul se afla în cel de al patrulea an al ocupației hitleriste. Rotofeiul privea încruntat pe deasupra volanului șoseaua palid luminată de farurile camuflante ale mașinii. Din cînd în cînd în bătaia slabă a farurilor putea citi lozincile scrise pe zidurile caselor. Se poate presupune că rotofeiul era încruntat din pricina textului acestor lozinci despre care într-adevăr nu s-ar fi putut spune că-i urau „bun venit”.

Își regăsi totuși curînd buna dispoziție. Conducea mașina fluierînd, fără să se mai uite la lozincile de pe zidurile caselor. Străbătura în viteză străzile orașului, trecură prin piața centrală, cotînd la dreapta și intrară într-o străduță lăturalnică; se opriră în fața unei mici prăvălioare cu obloanele trase. Bărbatul cel înalt și uscățiv coborî primul, scoase din buzunarul pantalonilor o legătură de chei, alese una și, deschizînd lacătul, surse și își ură singur: „Bine am venit!” Rotofeiul izbucni în ris. Intrară amîndoi în prăvălioara pe a cărei firmă scria cu litere negre șterse de timp: „Schmidt Iohann-Expert în tutun”.

O clipă mai tirziu, de după ce țese și ivi o altă mașină, din care coborî un bărbat gras cu fața rotundă. Bărbatul se îndreptă cu pași ușori spre prăvălie.

★

Helene, fiica lui Roni, îl urmărea pe Alex cu ochi neliniștiți, încercînd în același timp să nu fie observată. Îl vedea gînditor, plictisit, necăjit, aproape.

Helene și cu Alex locuiau în același cartier și crescuseră împreună. Se obișnuiseră atât de mult unul cu altul, încît deveniseră inseparabili. Helene, dacă aceasta ar fi fost posibil.

ar fi petrecut toată ziua cu el; îi plăcea să-l audă vorbind, să joace cu el table sau șah. De multe ori îl compara fără să vrea cu ceilalți tineri, băieți sau fete, pe care îi cunoștea. De toți aceștia se plictisise de mult; ifosele lor de intelectuali îi deveniseră încetul cu încetul inoportabile.

De cînd Helene i se întîmplase, la vîrsta de numai 12 ani, accidentul care o imobilizase în pat pentru trei ani și de pe urma căruia rămăsese cu o ușoară invaliditate, Alex venea în fiecare zi s-o vadă.

Pentru că umbla greu, fata nu prea ieșea pe stradă. Cu toate acestea, prin ferestrele casei lor, ecoul străzii răscolite străbătea în fiecare zi pînă la ea. Se auzeau împuscături, megafone anunțau toată noaptea știrile de pe fronturile antifasciste și încurajau poporul în lupta împotriva nemților.

Abia în ultimele luni însă, mulțumită discuțiilor pe care le avea cu Alex, aflase Helene adevărata situație, ceea ce se petrecea în realitate în lume.

De la un timp fata era stăpînită de presimțirea stranie că-l pierde și pe acest ultim prieten. Alex continua să vină încă pe la ei, dar era foarte tăcut, părea abătut și dădea impresia că examinează cu un ochi critic și lucid tot ce vede în jur. De pildă, chiar în seara aceasta, pe cînd toți ceilalți vorbeau și dansau în jurul ei, sărătîndu-i onomastica, el ședea nemișcat pe un scaun, adîncit în gînduri.

După ce îl văzuse ridicîndu-se, Helene așteptă cîteva clipe, apoi se ridică, urmărindu-l. În ușa camerei se întîlni cu mama ei, care aducea prăjiturile.

— Nici tu nu dansezi?

— Nu pot, sînt obosită, mamă... merg să mă întind puțin. De sub ușa bibliotecii răzbătea o dîră de lumină. „Poate că citește”, își spuse fata. Nu se hotărî să intre, ca să nu-l tulbure. Un timp rămase acolo, pe coridor. Auzi o mișcare în bibliotecă și imediat lumina de sub ușa dispăru. În același timp văzu claușa mișcîndu-se încet. Helene se ascunse după cotul coridorului. Nu voia ca s-o zărească și să-și inchipuie că-l spionează. Îl urmări cum intra cu mîi de precauție în biroul lui Roni și-și stăpîni cu greu un strigăt de uimire. Ce căuta Alex noaptea în biroul tatălui ei? Nu cumva...?

Se apropie și ea de ușa biroului, și trase cu urechea.

Auzi fișitul caracteristic al chibritului care ia foc și înțelese că Alex n-a aprins lumina. Se tîcea probabil să nu fie surprins. Dar ce făcea acolo?

Helene apăsă ușor claușa și intră în cameră.

Cînd se aprinse lumina, Alex întoarse capul, pîlînd. În ușa, albă și cu buzele tremurînde, stătea nemișcată Helene.

(Va urma)

Primejdia există! Nu mai poate fi înlăturată!

— Ba da, Porter. Cunosce eu pe cineva, care ar putea curăți apele infectate. Crimele nu trebuie însă să continue. Tu ești pilot! Pe bord există un heliicopter. Ce-ar fi ca la noapte... Fredy tăcu, căci ușa se deschise brusc și secundul apără, ținând în mână baticul lui galben.

— Al tău e? — Privirea i se pironi în ochii lui Fredy. Nu-l slăbi pînă ce acesta nu dădu afirmativ din cap.

Atunci Morris făcu un pas înainte, scoase pistolul, desfăcu plicul și strigă:

— La căpitan, înainte marș!

Fortunato îl aștepta, mușcându-și buzele. Jibarez, livid la față, îi aruncă căpitanului priviri ucigătoare.

— Alt spion, șuieră el. Ai să mi-o plătești, Fortunato.

Căpitanul se ridică greoi și se apropie de Leech. Strînse pumnul și-l pâlă drept în față. Acesta se clătină, își recăpătă însă echilibrul și dintr-o lovitură îl lipi pe căpitan de perete.

Morris însă, aflat în spatele lui Leech, apucă pistolul de țevă și-l pocni în moalele capului. Fredy simți o durere ascuțită. Aruncă mîinile în lături, căutînd parcă un sprijin, apoi genunchii i se muieră și se prăvăli pe podea. Ca să se răcorească, Fortunato îl mai lovi de cîteva ori cu piciorul, apoi porunci lui Morris să-l scoată din cabină.

Cînd Fredy își veni în fire, în jur domnea o beznă compactă. Deasupra lui străluceau ste-

lele, la fel ca în seara aceea pe Tana-maru, cînd Nomo-san...

Un zgomot îl făcu să-și ridice capul. O umbră apără, se aplecă deasupra lui și îi șopti la ureche:

— Leech, eu sînt, Porter. Ți-ai revenit? L-au pus pe Wilkins să te păzească, dar l-am tratat cu whisky și a adormit. Uite, zace acolo și sforăie. N-avem timp de pierdut. Am pregătit totul. În rezervorul heliicopterului e combustibil suficient. Sprijină-te de mine... așa... și acum, haide.

Leech încercă să se ridice, dar gemu de durere. Rob îl luă însă de subsuori și-l trase pînă la aparat. Totul nu ținu decît cîteva zeci de secunde. Rob îl instală pe Fredy în cabină și porni motorul. Elicea orizontală se puse duduind în mișcare.

Marinarii de cart nu interveniră, căci pe bordul lui „Silver Star” nimeni nu se băga în treburile care nu-l priveau. Pînă ce căpitanul și Jibarez se dezmeticiră și ieșiră pe covertă, heliicopterul, aidoma unui gigantic bondar, se afla la mai bine de 100 de metri deasupra vasului.

Focurile de revolver slobozite după cei doi fugari nu-și atinseră ținta și, în curînd, heliicopterul dispără în noapte...

Nu trecură nici cinci minute de cînd decolaseră, și marea prinse să fremete, să clocotească în bulboane. Un zgomot îndepărtat urca din străfunduri, creștea în intensitate și se transformă în cele din urmă într-un bubuit de tunet. Marea dogorea ca un torent de lavă și căldura se ridică pînă la înălțimea la care zburau. Din loc în loc, exploziile submarine aruncau în văzduh trombe de apă, înalte de cîteva zeci de metri, care recădeau sub forma unei ploii subțiri și calde. Aburi albicioși țeseau o pînză deasă peste întreaga întindere a oceanului, învăluind-o parcă în vată.

Leech se simțea ceva mai bine și privea prin geamul cabinei imaginea apocaliptică a falazurilor fumegînde. În depărtare văzu luminile vasului „Silver Star” cu prora înfiptă în cerul de noapte. Una cîte una aceste lumini se stingeau, înghițite de valuri. Mai rămase o lumină albă ca o stea stingheră, care dispără și ea. „Silver Star” pornise în călătoria cea fără de întoarcere.

După cîteva minute de zbor, Rob observă semnalele luminoase ale unui alt vas, și el pe cale să se scufunde.

Heliicopterul coborî în viteză, făcu un viraj deasupra epavei și Rob aprinse un reflector. La lumina lui văzură oameni desperați aruncîndu-se în valurile arzătoare. Dar pe puntea de comandă, care se mai ridica cu cîteva metri deasupra apei, se țineau înleștate trei siluete.

Aparatul coborî din ce în ce mai jos. Simțeau prin pereții cabinei dogoarea valurilor închinse de lavă.

Fredy recunoscu vasul. Era Tana-maru. Tana-maru cu profesorul Okava și cu... Nomo-san. În jurul vaporului se iveau trupurile nefinsuflite ale marinarilor. Mai erau doar cei trei de pe puntea de comandă. Și puntea se inclina din ce în ce mai mult. În cîteva secunde, totul avea să se sfîrșească...

Cu voga speranță în suflet că printre cei de pe epavă ar putea fi Nomo-san, Fredy îi făcu semn lui Rob să coboare și mai mult. Heliicopterul nu se mai afla decît la vreo zecă metri deasupra vasului.

În ciuda durerilor Leech se ridică și aruncă scara de frînghie. Cineva de jos o prinse din zbor și începu să urce, apoi al doilea și, în cele din urmă, al treilea. Prin aburii albicioși Fredy nu putu să-i recunoască. Aparatul săltă și prinse din nou înălțime, se smulse din îmbrățișarea morții... Trupurile celor trei atîrnau între cerul cel negru și apele involburate. Urcau încet, cu greutate. Fredy Leech se aplecă și văzu fața primului dintre salvați. Era Nomo-san! Întinse brațele, o cuprinse și o trase înăuntru. Apoi sărută buzele arse ale fetei, care-și pierduse cunoștința.

În laboratorul vasului oceanografic „Okava-maru”, Fredy Leech și tinăra lui soție stăteau aplecați deasupra contorului Geiger-Müller. Verificau ultima probă de apă, luată de la o adîncime de 7.000 de metri. Stăteau încordați, privind acul indicatorului, care tremura încet pe cadran...

— Aproape curată, spuse Fredy, cu ochii strălucitori. Apa nu mai este periculoasă.

— Și sper că nu va mai fi niciodată, răspunse Nomo Leech, în timp ce privirile ei lungeau departe, spre orizont.

MOTTO:

Preumblîndu-se, Mohamed dădu peste un șarpe înțepenit de frig. Profetul se milostivi de reptila și ridicînd-o, o încălzi la sinul său.

— Știi că te voi mușca? — spuse șarpele reînșuflețit. Neamul tău e dușmanul neamului meu.

— Tu însuși și semenii tăi omorîți în fiecare zi mil de oameni — spuse profetul. Eu însă ți-am salvat viața. Ai putea fi altfel de nerecunoscător.

— Recunoștința nu e din lumea asta — răspunse șarpele. Dacă te-ai crăpa, tu sau unul dintr-ai tăi, m-ați ucide miine.

Pe Alah, am să te mușc!

Atunci Mohamed spuse:

— Pîndcă ai jurat pe Alah, nu vreau să te silesc să-ți calei jurămîntul. Iată, mușcă-mă.

Și întinse brațul în care șarpele își înșipse colții plini de venin.

Pălînd de durere, profetul își supse rana și scuipă otrava la pămînt. În locul acela răsări o plantă ce ascindea în ea veninul șarpei și neîmurmurita milă a profetului.

Oamenii numiră planta aceea tutun.

(Legendă arabă)

Jaloane

S e pare că între 2 și 5 noiembrie (1492) Rodrigo de Xerez d'Ayamonte și Luis de Torres — amîndoi necunoscuți ai folclorului arab — descoperiră tutunul în Cuba, aproape de Gibara. Întrucît nu mai fumaseră de mult, s-ar putea spune aproape de milenii, gustară puțină „cohiba” (sau „cojiba” sau „coviva”), țigări și scuipară. Dar pe locul unde căzu saliva lor nu mai răsări nimic. În schimb ei se obișnuiră cu tuteaua cu mustiuc dublu, în formă de Y ale cărei capete se înfigeau în nări, ba chiar și cu țigările de foi numite „tabacos”. Cert e că tutunul intră în buznarul spaniolilor, apoi în cel al Spaniei și pătruse în Europa ca hizarerie. Pînă atunci europenii mai fumaseră podbeal tras prin „țevă de trestie” — dacă Plinius nu minte — puțin bălegar, cînepă și multe alte produse agro-vegetale care aveau darul de a-i ameți și de a le crea o nouă patimă. Tutunul însă conținea gudroane, puțin cesiu și rubidiu, zahăruri, nicotină și acestea toate, trecînd în plămîni, ficat și în venele fumătorilor, le procurară delicii de nebanuit.

Vracii văzură în el un panaceu, vrăjitoarele o iarbă de farmece, vicioșii — o sursă de plăceri, negustorii — o afacere. Ultimele două categorii se înțeleseră de minune și trecură mai departe, în istorie, ținîndu-se de mîină.

În același timp la Paris, Baillard declara într-o lucrare închinată lui Bourdelot că „tabacul conservă vederea, vindecă de astimă, tuberculoză, febre intermitente, reumatism, surzenie, gută, alopecie și epilepsie. Închide rănile și curărește colicile nefritice și hepatice, cancerul, carbonul pestilential, mușcăturile de șerpi și turbarea”.¹⁾

Asta nu-l împiedică pe papa Inocențiu al X-lea să interzică fumatul printr-o bulă, pe care însă papa Benedict al XIII-lea o revocă. Întrucît el însuși priza tabac. Tutunul căpătă adversari și prozeliti, apărură dispute etnologice în legătură cu însuși cuvîntul „tabac”, unui atribuindu-l unei insule, alții unui mare cacic²⁾ mexican. Femeile hotentote, a căror picanterie e recunoscută pretutindeni, salutară disputa amestecînd tutunul cu semințe de cînepă în pîtele lor de corn de gazelă. (Rețeta fu preluată mult mai tîrziu de fabrica de țigărete de la Tg. Jiu, care înlocui însă cînepa cu iută, pe care o extrăgea din saci).

Apărură pe lume mari fumători — așa cum existaseră pînă atunci mari magicieni și mari călători. Aceste virtuți aromate ale umanității pîrînd mici fumuri în jurul creștelului deveniră nemuritori prin pastuina ce-i consu-

¹⁾ D. I. Gavrilu „Contribuțiuni la istoricul tutunului etc”. — pag. 158

²⁾ Șef, conducător.

TE VAD!...
TE VAD!...

Foto COSTIN

DOI ANI ȘI JUMĂTATEI

Atî are tinăru Balasz Dionis pe care-l ține... în brațe ospătarul. Vîrsta i-a confirmat-o recent Tribunalul pentru repetatele acte de hufiganism, diatre care ultimul a fost săvîrșit la bufetul „Cerna” din str. Blănari.

ULCIORUL NU MERGE DE MULTE ORI...

...dar nici Constantin Petre zis „puștiu” (specialitate: port-vizite, portofele, ceasornice, stiloni și alte articole de buzunar) nu se va mai plimba multă vreme cu autobuzul.

TUTUN

nase în timpul vieții. Celebrul fumător olandez Van-Klæes, care băuse în viața lui cîte 150 gr tutun pe zi, ceru ca la înmormîntarea lui să ia parte toți umătorii țării, fiind în timpul slujbei și scuturîndu-i pipele pe cosciugul lui. Voința-i fu îndeplinită, ceea ce demonstrează marca solidaritate a fumătorilor. Parafrazîndu-i pe Ilf și Petrov, am putea pune: „Fumătorii trebuie iubiți. Ei reprezintă cel puțin o jumătate a umanității”.

Pasiunea pentru tutun prinse teren și la noi. În momentele de tristețe suvenenii începură să cînte m-aș luli, dar n-am cu cine. „Tutunul pornise deci să țină locul vinului.

Întrucît însă era sursa a prea multe satisfacții, apărură și campaniile antitabagice. Buletinul domnului Decroix declară la sfîrșitul secolului trecut următoarele: „un om de 35 de ani care încetează să fumeze onstată că într-un singur an circunferința capului i e mărește cu un centimetru”³⁾. Iar pe atît de sobrele cene ale „cafe-concert”-urilor se cînta:

D'puis qu'nous savons ce qu'il est
Des savants dis'nt qu'il devroit
Remplacer la guillotine
Car il tue plus promptement
Que ce vulgaire instrument. 4)

Beregata omenirii era amenințată de tășul pipelor și țigărețelor — care acum se fabricau în serie, cu mașina, datorită unui inginer rus. Triburile Quai-lwé (sau Bușmene), din Australia, care pînă atunci umaseră fluturi, se hotărîră să-l transforme în găleți și să înlocuiească patima rușinoasă prin ronțăitul unor vrăjiturele.

Dar știința progresa. Ea emise ipoteza tutunului cancerigen, îl declară cauză a catarurilor, a anghinei ectorale, a infarctului miocardic, a gastritei, a bolilor epatice. Respectiv, folosi înșiruirea lui Ballard, ar în sens invers. Panica ce urmă atinse asemenea roportii, încît... suprafețele cultivate cu tutun cresură de la un an la altul cu șase pînă la șapte procente. ar cînd se bănuî că radioactivitatea tutunului (datorită rubidiului și cesiului) transformă pe fumător, upă douăzeci de ani de activitate, într-o mică pilă tomică, groaza... nu mai avu limite. Femeile începură să fumeze în masă. Era prea mult ca bărbații, e lingă toate, să fie singurii radioactivizați.

★

Eminentul farmacist polonez Modrakovski considera că în timpul fumatului creierul lucrează mai șor și mai repede. Schopenhauer numea fumatul înlocuitor al gîndirii” (Ersatzmittel der Gedanken) și însuși dictionarul universal apărut la Paris în 1841 punea că tutunul (din Spania) „împezește vederea, atînereste creierul și înveselește inima”.

După cum se vede, blestemata plantă bănuită a fi cancerigenă stimula într-atît inteligența, încît arfi utut gîndi singură. Dar cum gîndul nud sperie pe oată lumea, el fu servit fumătorilor în ambalaje.

Astfel apărură zecile de sorturi de tutun, sutele de metode, de preparate, miile de țigări: papiroasele așești, țigările ovale egiptene, cele rotunde turcești, negrele” franțuzești și, la fel cu antiteatrul, apărură anti-gara sau țigara denicotinizată. Tutunul fu sosat u glucoză, glicerină, extract de mere, extract de lemn ulce, sirop aromatizat și parfumat cu uleiuri eterice e bază de cumarină și vanilie... Pentru definirea gustu-i țigărilor fură folosiți degustătorii. Ei trăgeau cîte n fum, apoi își clăteau gura cu cafea turcească, și iar băgeau din țigară...

Între timp narghiilele fuseră înlocuite prin lulele. lulele prin țigări, țigările prin țigarete, țigarețele rin lulele și s-ar putea promova tendința de revenire u narghiilele, purtîndu-le eventual pe umăr ca iste termosuri. Astfel, alături de industria de automo-ile și filme, industria tutunului, a port-țigarețelor și ipelor se arătă a fi o mare aducătoare de venituri.

Probleme

Se pare că, mai întîi, la noi au apărut lulele roșii e pămînt cu țevă scurtă, iar la țară lulele de lut ars. Reintroducerea lor ar scuti pe fumătorul de zi de așa-zisele „poșete” — pachetele de țigări — care esnesc în buzunar și în care țigările se îndoale și scutură. Tendința e, prefătîndeni, în a înlocui șeta cu cutia de carton. La noi asta se întîmplă ștul de rar. Ambalajul e adeseori urf și bun pentru dei uscați, praf de strănutat sau insecticide. Dar mătorul nu alege după pachet, ci după gustul țigării. lei, spre deosebire de băutorul de vin care alege un și pentru antreuri, altul pentru desert, al treilea ntru sarmale, al patrulea pentru mielul fript — mătorul alege țigara numai și numai pentru el — a cum face și cu doamna visurilor sale. El știe um că țigarețele Mureș, Mărășești, Miner fabricate Tg. Jiu sînt inferioare țigarețelor Mureș, Mărășești, iner fabricate la Sf. Gheorghe: dar că, în general, tre Mureș și Naționale, între Miner și Mărășești cam tot alita deosebire ca între sandvișul cu piine salam și sandvișul cu salam și piine. Bietul om să n-are încotro — ce lipsește gustului, mai comple-ază cu titlul și cu pictura de pe pachetel. La un oment dat însă gustul țigării se schimbă — scrie ureș, dar ar putea să-i spună Topolog, Plugar — și nă la urmă țigărele diferite ce scrie, pentru că gus- l nu ț-i-l poate înșela.

3) Georges Guyonnet „Revue des tabacs” nr. 214 e 1956.

4) „Revue des tabacs”. În traducere. De cînd știm ne este, savanții spun că el ar putea înlocui ghilona, căci ucide mai curat decît acest instrument vulgar.

Această schimbare poate avea un substrat banal: fabrica nu respectă rețeta. Dar poate fi și subiectivă. Adică, gustul țigării rămîne același, însă preferința fumătorului variază. El și-a început cariera cu Lux și Victoria, pentru a prezenta fetelor alături de cravata naturală și un pachet în celofan, împarfumat, ce aduce a țigări străine. Apoi, dînd de plăcerea tabacului, a tras și cîteva Carpați, care sînt mai tari. Învrăjbindu-se în senzații tutunice, și-a gargarisit pieptul cu Mărășești și, dacă nu s-ar fi rușinat, s-arfi oprit la Naționale. Dar iată că plămîinii, bine afumați, se umflă de tuse și băutorul de nicotină se retrage ușurel spre Carpați și urcă înapoi spre Specialități. Dacă în drum a încercat vreodată un Pall Mall ori un Luky Strike — la care procentul de nicotină e de trei, patru, cinci ori mai mare decît la Specialități — retragerea lui a fost mai rapidă. Iată dar că ciclul s-a închis și fumătorul s-a dovedit un amant infidel al țigării tineretii sau maturității.

Dar, trecînd peste aceste capricii foarte... omenesti, să revenim în variația gustului obiectiv al țigărilor. Într-o mică măsură el se poate datorita foitei — uneori iute, alteori amăruie, rareori dulceagă — mai todeauna de calitate îndoieinică. Fundamental însă, gustul se datorește tutunurilor componente, al căror număr ajunge adeseori pînă la 24, peste care se suprapun sosarea și aromatizarea. Nici prepararea celei mai fine cafele turcești nu se apropie de prepararea celei mai ieftine țigări. Dacă unul din componente lipsește, cerul gurii, gîtlejul arșăit al fumătorului sezisează imediat schimbarea. Dar ca să poți respecta asemenea rețete riguroase, ai nevoie de rezerve de la un an la altul. Iar la noi s-a întîmplat următorul fenomen: în 1938 se consumau ceva peste șapte sute de grame de tutun pe cap de locuitor. Acum se consumă cam una mie și trei sute de grame. Suprafețele cultivate cu tutun au crescut de atunci cam de două ori și jurătate, dar producția de țigări nici de două ori. De ce? Ani defavorabili și o productivitate scăzută au împiedicat facerea de rezerve — iar fără rezerve industria tutunului e înfrînată. În 1957 producția de tabac a întrecut însă toate așteptările și nesperata rezervă s-a constituit. Dacă și acum Carpații vor avea gust de Tomis, Naționale de București, Oltul de Victoria — aceste grave greșeli se vor datorita numai fabricilor. Și fără îndoială că vor fi aspru sancționate, pentru că au greșit rețetele dînd țigări superioare în locul celor inferioare. Să sperăm însă că asemenea erori nu se vor produce.

Dar chiar cu rezerve, cu ani în care cele șapte vaci grase vor fi umplute cu tutun, productivitatea e limitată. Cum va de lipsa cointeresării? Nu. Cultivatorul de tutun e stimulat. E adevărat că la un heclar de grîu un om lucrează sub patru-zeci de zile, iar la unul de tutun peste trei sute de zile. E adevărat că la grîu munca agricolă se termină la recoltare, pe cînd la tutun abia începe: înșirarea folilor, uscarea pe gherghef, păpușitul, ambalatul etc. Dar munca aceasta e bănoasă căci e o cultură intensivă, care cere multe zile muncă și dă de lucru întregul an. Și la ea pot lua parte și babele, și moșii, și nepoții întorși în vacanță.

În ce constă totuși carenta? De ce nu crește productivitatea? Din cauza uscătorilor. Sau, mai bine zis, din lipsa uscătorilor. Fenomenul e cu totul particular și... tabagic. În regiunile noastre de tradiție întru „nicotiana tabacum”, fiecare gospodărie are o polată, un pod, un șopron unde se usucă foile de tutun. Colectivele, întovărășirile nu au așa ceva — construcția unor uscătorii mari ar fi cerut investiții. Și atunci, în lipsa uscătorilor, se neglijează cultura tutunului. Evident, ar fi o soluție: munca la tutun, pe ogor, să se facă în comun. Uscarea, păpușitul etc., să le facă fiecare pe lingă gospodărie. Dar statutul gospodăriilor cooperatiste nu consemnează nicăieri așa ceva. Ici și colo, președinții cei mai activi ai G.A.C.-urilor aplică soluția de mai sus, pe tăcute, și gospodăriile respective ca și colectivității, cîștigă bani buni. Căci tutunul se predă la bază, se iau banii și acetiia se convertesc în zile-muncă sau se traduc la paritate în produse. Ceea ce, în ultimă instanță, revine la același lucru. E aci

sîmburele unei metode care ar scoate productivitatea din impas. Ea ar putea fi dezbătută în presă — cum s-a făcut în R. P. Bulgaria unde, în urma discuțiilor, s-a ajuns la așa-numitul „acord familial”: familia răspunde de o porțiune însăși înțată cu tutun, recolta se predă la bază, gospodăria oprește o cotă parte din banii luații, iar pentru rest colectivității primesc zile-muncă. Acordul familial pune în mișcare sute, mii de mîini de bătrîni, rezolvă problema uscătorilor și, în ultimă instanță, poate ieftini prețul țigarețelor.

Industria tutunului nu reprezintă numai un furnizor al pieței interne. E și un furnizor al pieței externe — din păcate, în mare măsură, numai furnizor potențial. Căci trecînd peste poșetele triste ale țigărilor Olt, peste foiașul pufînt al ardeiață, peste gustul labil al Carpaților — să nu uităm că producem țigara București, care poate concura cu cele mai bune țigări bulgărești, să nu uităm că tutunul Virginia cultivat la noi e foarte bine primit în Occident. Nu cu prea mare efort, am putea produce pentru export, în terenurile nisipoase ale Oltenei, trei mii tone de Virginia anual. Fără a mai pomeni de marea cerere de export pentru tutunurile de Ialomița, Banat, Ghimpați pe care nu le putem prelucra așa cum ar trebui. Ce ne împiedică s-o facem? Din nou lipsa de mecanizare, lipsa de uscătorii mari și mici. Dar nu polatele și șopronagele, ci uscătorile moderne, care cer într-adevăr investiții și în schimb aduc devize. Adică importante cîștiguri.

★

Pentru a sublinia obiectivitatea problemelor mai sus ridicate, menționăm că autorul e nefumător. În preajma unui degustător de Virginia, prima lui reacție e de a cere o țigară aromată spre a o mesteca. Și dacă prin poziția sa jurnalistică, e preocupat de „contractul familial”, exportul de „Virginia” și ambalajul țigarețelor — pe planul gusturilor personale nu regretă decît faptul că tutunurile se amestecă doar cu esențe dulci și nu și cu susan, alune și năut prăjit.

Camil BACIU

Fotografii de E. IAROVICI și S. STEINER

La fabrica de țigarete „București”, împachetarea țigărilor se face cu ajutorul unor moderne mașini. Iată-o în fotografie pe Elena Petrache, lucrînd la o astfel de mașină.

PALPITANTELE AVENTURI ALE LUI FICKO, PLETYKA ȘI NIMROD

Articol scris pentru „FLACĂRA”
de KATONA Istvan
ziorist din R. P. Ungară

Ficko prepelicarul, Pletyka eretele și Nimrod șorecarul au trebuit să coboare cu parașuta dintr-un avion ale cărui motoare s-au defectat. Ei aterizează în uriașul păpuriș de la Kisbálaton. Iar de acolo în urma unor palpitante aventuri, toți trei reușesc să revină la stăpînii lor. Acesta este subiectul noului film de știință popularizată intitulat „Prietenie” al lui Homoki Nagy István.

Animalele „vorbesc” în acest film prin intermediul voicilor artiștilor Kiss Manyi și Kállai Ferenc. Pentru realizarea acestui film, au fost folosite 40 de kilometri de peliculă.

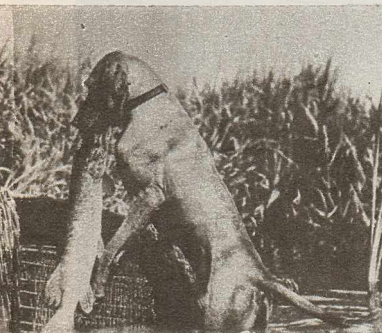
Încă din faza de pregătire, acest film a dat multă bătaie de cap realizatorilor lui. Prepelicarul Ficko, selecționat dintr-un număr de o sută de exemplare identice prezentate la concurs, a fost supus unor variate probe. Cît privește pe micul erete Pletyka, lucrurile au mers și mai greu, deoarece trebuia să se obișnuiască să țină aripile ridicate în sus, chiar cînd cobora cu parașuta. Adeseori probele la care au fost supuse animalele au fost mai pasionante decît filmul însuși.

Leto-ri pe protagoniștii filmului: Ficko, credinciosul prepelicar; Pletyka îndrăznețul erete; Nimrod, șorecarul.

Ficko, curajosul prepelicar cîntăreț.
Ficko... pescar

„CORRIDA” PE LINIA FERATĂ

Astfel, bunăoară, în clipa cînd 70 de „artiști de cinema” sub înfățișarea unor bivoli pe jumătate sălbatice, descindeau din vagon la locul filmării, unul dintre ei, cîntărind 800 de kilograme, cuprins de furie, o zbughi din turnă, făcu tîndări bariera căii ferate și se aruncă cu toată puterea asupra unui automobil care venea în viteză. Bineînțeles că monstrul de fier l-a zvîrlit cît colo pe furiosul animal, care scăpă nevătămat; în schimb automobilul a trebuit să stea în reparație două zile...

CIINELE SCAFANDRU

Într-o secvență a filmului, Ficko trebuie să-l salveze pe Pletyka dintr-o baltă adîncă de patru metri, unde acesta căzuse închis în cușcă, pe cînd era lausat cu parașuta. Secvența aceasta dramatică a fost pregătită timp de trei luni și filmată în cinci zile. Creatorii erau cît pe-acîi să renunțe la această scenă, întrucît ciinele refuza să facă pe „scafandru” și să se afunde. În ultimul moment însă, ciinele fu cuprins de „chemarea sacră” a artei și se cufundă.

„DRAGOSTEA, BAT-O VINA!”

Momentul cel mai palpitant l-a constituit acela cînd, într-o zi de vară, cei doi cîini și eretele dispărură de parcă i-ar fi înghițit pămîntul. Căutările s-au dovedit zadarnice, pînă ce, într-o bună zi, s-a întors mai întii eretele, puțin cam jumult, apoi Ficko prepelicarul, obosit și slab, și în cele din urmă și Nimrod, cu coada între picioare. Secretul dispariției nu mai fu un secret, cînd realizatorii văzură halul în care se întorseseră „vedetele”...

ÎN SICRIUL DE PLUMB ÎNCINS

Ce-am putea spune despre regizor? La sfîrșitul filmului există o scenă care arată păpurișul cuprins de flăcări. Animalele speriate caută să se salveze. Închis într-un glob de plumb prevăzută cu o ferestruică, regizorul Homoki Nagy Istvan urmărea din fundul lacului operațiunile de filmare. Vîntul își schimbă deodată direcția și flăcările cuprinseseră partea de păpuriș de unde se filma. Bineînțeles că oamenii nu au mai putut lucra și s-au retras, uitînd de regizor. Abia în ultima clipă, cineva își aduse aminte de el și-l salvă din sicriul de plumb, care se încinsese în apă.

LA REVEDERE, SUB PĂMÎNT!

După ce a terminat filmul și l-a prezentat cu mare succes spectatorilor budapeșteni, echipa e gata să pornească la o nouă rîncă de patru ani, mai bine-zis la o aventură și mai palpitantă. Noul film va începe cu o secvență în care Ficko se prăbușește într-o grotă. Ce se va întîmpla cu el, prin ce situații dramatice va trece, cum va reuși să scape din adîncul pămîntului — toate acestea reprezintă deocamdată taine ale realizatorilor.

Mimi Saraaga-Maxy a strîns în ultimii ani un buchet de uleiuri, în care tinerețea își manifestă tumultuos prezența. Această talentată artistă ne-a obișnuit să ne prezinte viziunea ei plastică sub aspectul unor compoziții în care pulsul vieții actuale căpăta forme vibrante de o adîncă intensitate emoțională.

Foarte personală în „punerea în pagină” a compoziției, îndrăzneță în surprinderea unei mișcări, voit neglijență în schițarea celui de al doilea plan, își lasă o clipă impresia nedesăvirării, a grabei de a reimpoviza plastic natura. Un examen mai atent însă te lămurește că există totuși multă stăruință pe o suprafață redusă, că fiecare linie și pată de culoare sînt rezultatul unui efort îndelungat, urmarea unui zburcîm pentru găsirea armoniei celei mai potrivite.

Capetele de expresie, nota cea mai personală a artistului, trădează că modelul servește de pretext unei viziuni personale. Figurile par bizare și grimasele duse uneori pînă la schimonoseală. E limpede însă că se citește intenția satirizării, ridiculizării unor expresii negative pe care artistul le-a surprins și interpretat. Ele nu au nimic ieftin, caricatural. O fină ironie străbate toate compozițiile și în unele figuri apare chiar o scîlpire ștrengărească; dar și această ironie este de multe ori amară.

Trebuie remarcat că în pînzele ei, lumina se refuză deseori

Vizitînd EXPOZIȚIILE

paletelor, ca și cum s-ar teme de culoare; e parcă intimidată, în special în peisaje.

De asemenea regretăm, că între pînzele expuse în sala „Victoriei”, numai una singură, „Cizmarii”, abordează tema muncii; aici dovedește incontestabile calități și posibilități, ca și — de altfel — în celelalte compoziții: flori, peisaj, natură moartă, grup de case, dansatoare, nud, portret, gingașă siluetă și mai ales capete de expresie, în care s-a străduit să găsească un nou mod de exprimare.

★

Aceeași lipsă de preocupare în legătură cu temele sociale își face loc și în expoziția Vilmei Badian. Printre cele treizeci de picturi ea prezintă doar chipul a două muncitoare, iar într-o compoziție reușită înfățișează mizeria țărănimii care a dus la răscoalele din 1907. Realismul tragic al acestei picturi dă dovada posibilităților artistului, care din punct de vedere al

forme de exprimare e pe cît sigură a împlinirii. Se constată o creștere a discernămintului plastic, chiar dacă culoarea prezintă pe alocuri unele scăderi.

Vilma Badian e o poeză mică, care depășește pe pînze lirism reținut, cu o pudoare transformă construcția în imagine unei exagerate treceri prin cerebralitate. Povestea care se degajă din cadre onestitatea stilului direct, înflorituri inutile, și sînt cîvingătoare prin sinceritatea etică. În „Pelisorul sub zăpadă paradoxal, căldura te învîlă în „Fata cu bereta galbe” se simte visarea copilăriei și cîtește nerăbdarea privirii; iatul în cojoc alb” vorbesc despre ultimele sale poezii. Lăzsa se afirmă cel mai avînt în florile pictate în culori de o gingășie și sensibilitate osebite. Peisajele din Măcin special acela cu aspect ca al stîncilor, ca o obsesie de și totuși de o realitate desigură, arată posibilitatea de surării în spațiu a unei plături sigure și ascendențe. Ce pînze, cît în ansamblu a impresie de amărăciune, un ușor ironic! Surisul unui copil de pîidă, are gingășia nevătăfii, dar ochii au o melancolie preceoc. Vilma Badian trebuie — atunci cînd se salunecînd spre tristețe — privească florile pictate și să răspundă cu același zîmb Sau, mai bine, să privească viața.

Șt. B.

OPINII...PE SCURT

„BARON & COMP.” LA GALAȚI

S-ar putea ca totul să se datorască intenției de a face o „comedie dramatică”. Noțiunea aceasta, în aparență labilă și foarte personală, are, pare-se, un conținut de ajuns de încăpățînat. Aplicat cu strictețe la ce nu-l convine, sare și pocnește ca acidul sulfuric turnat în apă. E de ajuns să spunem că în comedia lui Miroslav Stehlic e vorba de doi vagabonzi ce se dau drept agenți parașutați, spre a înșela un chiabur și oricine va pricepe că „drama” l-ar umaniza pe chiabur, pe nevastă-sa, pe fiica lui, pe cumătrul său etc. Comedie satirică, da! Căci autorul ne arată cum, împins de ura sa anticomunistă, chiaburul devine de o naivitate prostească. Ura o orbește și pe soacotila, vicleana Barușka, nevastă-sa. Iar fumurile de parvenire o amțelesc pe Milena, fiica lor, care, hrănită cu romane proaste și zguduită de amorul propriu, cade în brațele Baronului — logodnic de meserie. De altfel caracterul pamfletar al piesei trece mult dincolo de peretii casei lui Doudera, vizînd individualismul micului proprietar agricol, în general, căruia îi oferă o dublă morală: „chiaburul e mai neom decît hoțul”, și „țărani, nu vă furați singuri căciula, ascultîndu-l pe culac”.

Figura lui moș Iakub, membru de partid — supra-naiv care vrea să interzică lupta de clasă în sat — țînde prin cinstea și naivitatea sa, să scoată și mai mult în relief noivitatea membrilor familiei Doudera, a morarului Hybes, veșnic setoși de sînge. Elementele „dramatice” pe care Stehlic le-a introdus în piesă — o fată exploatăată, împuscată la sfîrșit de un agent veritabil — nu stau în picioare. Se pare că unele teatre au sesizat aceasta și au creat un spectacol satiric de bună calitate. Galațiul însă a încercat o „comedie dramatică” și n-a prea reușit. Și asta nu fiindcă ar fi aplicat cu perseverență „drama comică” sau „comicia dramatică” în concepția regizorală, dar pentru că a întrovertit elementele, punînd cîte puțin din fiecare și, ici și colo, parfumînd cu aromă de vodevil. Căci cum să-l înțelegem pe Baron (vagabond cinic, lucid, un soi de Ostap Bender) în clipele cînd în sunetele muzicii, vede jucînd în jurul său bancnote trase pe sfori? Cum să înțelegem momentul în care Baronul vorbește de inexistențele sale moșii, amecîndu-l pe chiabur — scenă în care vraja vorbitorului trebuia să devină aproape hipnotică — dacă tot timpul se aud melodii și totuși e auto-sarjat? Și, în sfîrșit, ce caută într-o „comedie dramatică” un cearsaf cu care patru oameni își șterg ochii, fiecare la cîte un colț, ce caută bătaia cu salamul pocnit în creștet, ce caută slăninile purtate după gît? Dacă e „dramatică”, comedia, s-o știm și noi, fără muzică despre dovlecei și

fără clamare a urii anticomuniste de către Doudera, chiaburul, în clipa în care minuieste bucățile de costiță.

Din păcate neînțelegerea caracterului satiric al piesei s-a răsfrînt și în decor. În locul unei odăie de patru palme, împodobită într-un colț cu poze și obiecte de bilci (așa cum cere autorul) — care odăia, sugerînd o colivie, ar fi subliniat caracterul pseudo-subversiv al acțiunii — avem de a face cu o cameră spațioasă luminoasă, indiferentă. Deși lucrat curat, decorul semnat de Ovidiu Moșinschi e străin de ceea ce se întîmplă pe scenă.

Concepția regizorală a lui Ion S. Bologa s-răsfrînge însă în primul rînd asupra jocului actorilor, sărăcindu-l de veritabilele elemente satirice. Ion Lazu (Antonin Doudera) e bun cîine crud și slugarnic, dar e prea puțin viclean. Tanți Romée (Barușka Douderoava) aspră lucidă, ar fi trebuit să pară ceva mai rea de muscă. Dora Stoenescu în Ancicica oscilează între o fată proaspătă, spontană și o asierată Alexandru Năstase (moș Iakub) care reușește oarecare compoziție, dovedește o blîndețe cam inconsistentă. Damian Bozianu (morarul Hybes) e fals în permanentă. Leonard Calea (Francele) Novotny, teroristul) cu tupeu, dur, e lipsit totuși de răceala reținută pe care o cer logica piesei și autorul. Șerban Bogdan (Ian Staniek) complet deservit de textul pe care, din păcate nu-l prea depășește, avînd însă o ținută frumoză și mișcări firești. Leni Ștefănescu (Milena) amintește o doamnă Bovary transplantată în satul cel, dar e puțin prea agresiv (sarjat) în „amoare” și prea puțin romanțioasă în rolul Baronului, Aurel Gheorghiu e nonșalant și corupător, mai mult decît Septimiu Pop, care chiar cu oarecare grație în mișcări și cinism în atitudine, afectează adesea și neunitar. Paradoxal pare faptul că unicul „diletant” din distribuție, profesorul Mișu Gheorghiu, debitează replicile cu cel mai firesc umor și dacă autorul și regizorul nu l-ar fi împinș către melodramă, ar fi menținut nealterat u comic gras și ponderat.

În general, actorii par a fi fost frînați de ideea „comediei dramatice” jucînd această piesă a lui Stehlic sub nivelul posibilităților lor. Evident, revenirea la comedia satirică se poate face și din mers, ca și respectarea decorului cerut de autor, ca și sublinierea caracterului de farsă modernă ce satirizează pe împăciuitorii și-i biciuiește pe chiabur, arătîndu-l mult inferior moralmente infractorului de drept comun.

C. COMAI

Cuvinte încrucisate

CULINARĂ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

R	I	L	A	T						O				
I	C	S	A	R	M	A	L	E	L	E				
S	O	R	T	R	E	A		I	L	O	G	I	C	
A	E	O	P	C	L	A	N	T	A					
L	A	C	I					R	S	S	L	A		
A	S	P	A	R	A	G	A	Z	A					
T	A	I	E	T	U	R	A	B	D					
L	A	T						C	I	M	B	R	U	
R	A			T	A	C	E	A		D	R	O	P	
P	I	F	T	I	E			I	A	N	I			
I	Z	O	S		S	U	P	A		P				
		R			H	U	Z	A		T				
A	T	E		M	A	S	A		S	R		A	L	I
V	T		S	A	L	A	M			I	F			
		A		A	N	A				O	X			

ORIZONTAL: 1) Cunoscut gastro-
n francez, autor al „Fiziologiei gus-
tului” — ... și cel de al doilea nume
său, ce ne amintește de o delicioasă
jitură. 2) Pană — Tradițională min-
erominească. 3) Îi poartă gospodinele
bucătărie — Nu e bună — Contrar
ciii. 4) Eugen Octav Popescu — O
ești la ușile bucătărilor din Mol-
a (sing.) — De la (od.). 5) Notă —
blema produselor farmaceutice ro-
ești — Pronume — Editura de Stat
tru Literatură și Artă. 6) În aspic —
esar pentru gătit mîncarea — Fără
nu poți face omletă... la Berlin.
Se face cu cutitul — Bidiviu. 8)
erial ce are proprietatea de a cimentea
e ele alte materiale. — Specialitate
nară turcească constînd din carne
rătită cu mirodenii și friptă la
are. 9) Soare — Nu vorbește — Se
ară din măruntaie de miel. 10)
itură — Nume grecesc — În că-
u. 11) Gust particular — E bun
ziorbă — Zeamă de carne — Așa e
ronul după ce l-ai spălat. 12)
bun e cu nucii — Mișcarea apelor
ii după o furtună — Verbul cum-
toarelor din pietre. 13) Fire — Nu
este din nici o sufragerie — Conjun-
c — Nume arab. 14) Net! — Cîrnat
chi în sînge. 15) Mîncare specific
inească (2 cuv.).

VERTICAL: 1) Preparat culinar din
stecuri de legume cu oțet și unt
nă — Condimentat. 2) Intră în
mirea mai multor fluvii sudame-
ne — Adverb de mod — Speciali-
culinară italiană pe bază de orez.
Specialitate pescărească — Orez
turca — Notă muzicală. 4) Onoma-
ia tocătorului din bucătărie —
ume — Pește asemănător pălă-
ei, foarte gustos sub formă de pastă

— Pronume. 5) Locul
sigiliului — Centru de
aprovizionare alimen-
tară — Sint — Insu-
lă în Marea Irlandei.
6) Riu în Elveția —
Partea cea mai bună
dintr-un întreg (fig.)
— Piața alimentară.
7) Depășesc un obstă-
col — Poate fi și culi-
nară — Seminte pen-
tru covrigi. 8) Mămă-
ligă (pop.) — Mîncă-
re preparată din făină
fiartă cu lapte și unt,
la care se adaugă și
bucățele de carne. 9)
Pronume — Balaur
mare — Storce lac-
rimi femeilor la bu-
cătărie. 10) Aliment
incomplet... — Abator
sau restaurant cu a-
numite specialități
culinare — Fluviu în
Siberia. 11) Un vinat
din care nu se pre-
pară nici o speciali-
tate culinară — Bu-
cate... pe sîrșite —
Un cîntec în trei. 12)
Fasole verzi cam tre-
cute, care fac neca-
zuri gospodinelor —
Barbu Dumitrescu — Literă grecească
— Fin! 13) Singurul lucru pe care-l
mai fac vitele la abator, cînd ajung
în fața cutitului — A potrivit gustul
unei mîncări cu ajutorul unui anumit
condiment — A chema pe cineva în-
aintea unei instanțe judecătorești. 14)
Ambarcațiuni sportive — Se mîncă
fierbinte și... pe stradă. 15) Băutura
divină din cupele de aur ale zeilor,
la ospetele de pe Olimp (pl.) — Și acum,
la sîrșit, un desert preparat din orez
sau griș.

Dezlegarea jocului „Il caracterizează...“
apărut în nr. 19

ORIZONTAL: 1) Superficiali. 2) Eresuri —
Turn. 3) Nișa — Pat — V. 4) Șifțuri — Oră.
5) I — Moț — Otărit. 6) Blid — Amărită. 7)
les — Opacizat. 8) Lume — An — Dan. 9)
le — Poșta — T — L. 10) Tel — Caius —
Vi. 11) Am — Patologic. 12) Tăcîlos — Line.
13) le — Teritoriu.

SOLUȚIA PROBLEMEI DE ȘAH
de K. JUKOVIN

Soluția acestei probleme este 1. Dh3—g3!
după care negrul se află în zugzvang. Toate
mutările sale permit albului să dea mat la mu-
tarea următoare, de exemplu: 1... Te4 2. Cb5
mat; 1... Ne4 2. Ccb mat; 1... Ng4 2. De3
mat etc.

SAFATURI practice

ecina mea, care se plîngea nu de
t de invazia diferitelor insecte tre-
la viață de primele raze ale soare-
și-a adus aminte deunăzi că mai
ceva de reposedat sezonului călduros.
— Picioarele, dragă — îmi spuneu ea
na fac să sufăr întotdeauna vara.
— merg ceva mai mult pe timp de
ură, amîndouă picioarele mi se
lă și mă ard de parc-aș călca pe
lic. N-am nimic altfel — mi-a spus-o
medicul pe care l-am consultat —
mai că nu-mi priește căldura.
— E indeobște cunoscut — i-am răs-
s — că mersul pe căldură obosește
mult picioarele oricărui om, mai
pe ale femeilor, care uneori mă-
tă și tocuri înalte. Totuși această
seală — dacă nu depășește limita
nală — se poate ușor combate cu
calde, la care s-a adăugat sare de
tărie în proporție de două linguri
upă la un litru de apă, urmata de
luni cu alcool camforat.
— Am încercat, dar în zadar. Mie
ni ajută...
— Am spus că baile acestea pot fi
plote dacă efectul oboselii nu depă-
șește normalul, adică dacă nu se con-
și și umflături, congestioni, du-
de încheieturi etc.

MERSUL PE CĂLDURĂ

— Vezi însă că mie mi se umflă
picioarele cînd umblu prea mult. Ba
mai și transpir, indiferent cît de ușoară
încălziminte aş purta. Nu mai vorbesc
că, în contact direct cu razele soarelui
— că așa e moda acum, să umblăm
fără ciorapi — pielea genunchilor mei
devine aspră și roșie. Ce părere ai?
— Desigur, e dezagreabil — am spus
— dar nu afit de greu de combătut.
Dacă susții că medicul la care ai fost
nu ți-a găsit nici o deficiență organică
și că toate aceste neplăceri provin nu-
mai din cauza căldurii, te sfătuiesc să
încerci, pentru umflături, comprese cu
apă caldă la care ai adăugat oțet în
proporție de trei linguri la un litru.
Dacă umflătura e în jurul gleznelor,
folosești de asemenea comprese, dar nu
calde, ci reci. Iar dacă observi cumva
că picioarele îți sînt și congestionate
cel mai indicat este să faci, o baie
mentolată, care se prepară punînd 125
gr de mentă în doi litri de apă fierbinte.
Masezi apoi timp de oinei minute cu
o pomadă descongestionantă, pe care ți-o
procuri de la oricare farmacie, în di-
minuata faci un mic exercițiu, umblînd
cîteva minute pe vîrfurile picioarelor.
Cît despre pielea aspră a genunchilor,
aceasta își recapătă repede aspectul

Naltă-i mîndra ca seara
Frumoasă ca primăvara

Articole cosmetice și de parfumerie
LA MAGAZINELE

COOPERATIVELOR DE CONSUM

Cooperativa „Mecanochimica”
Bacău

execută OGLINZI (fanteziuri, populare)

Paturi de copii și lavare metalice
CUIERE METALICE — GEN „POM”

Articole de menaj din tablă neagră,
zincată și cositorită

Forme de prăjituri, diferite modele
CORPURI DE ILUMINAT (LUSTRE)
Luminări și unsoare de căruje.

TAPL Tg. Mureș

cu prilejul concediilor de odihnă
VIZITAȚI
unitățile noastre din stațiunile

SOVATA băi BORSEC

Bogat sorti-
ment de pre-
parate culi-
nare și cofe-
tărie.
Vinuri se-
lecțio-
nate
din re-
giunea
Tirna-
ve.

De vorbă cu medicul

ARSURA

Un accident intilnit atit in activitatea casnică, cît și in cea profesională este arsura. Ea nu este, așa cum se socotește adeseori, o afecțiune localizată numai la nivelul pielii sau al mucoaselor, ci interesează întregul organism, avind o mare influență asupra lui.

Arsurile sînt in majoritatea cazurilor produse de căldură care acționează prin flacără (foc, lichide inflamabile etc), prin gaze sau vapori supraincälziți, prin lichide fierbinți (apă fiartă, ulei, smoală topită), prin metale înroșite sau prin radiații (razele solare etc.). Arsurile pot fi provocate și de anumite substanțe chimice — și in cazul acesta ele se vindecă greu — precum și de electricitate, cînd pot merge pînă la carbonizare.

Simptomele pe care le prezintă o persoană arsă sînt in raport cu durata de timp in care căldura a acționat asupra

sa, cu natura căldurii, precum și cu suprafața arsă. In general arsurile sînt de trei grade.

Gradul 1 este caracterizat prin durere, prin roșirea pielii și prin infiltrarea acesteia cu lichid din sînge. Tipică pentru acest grad este arsura produsă de razele solare. Cînd căldura este mai mare și durează mai mult timp, pe lîngă eritem (roșeață) și durere, apar flictene (bășici), pline cu un lichid gălbui sau roșiatic. Acestea caracterizează arsurile de gradul 2. Dacă sînt rupte, flictenele lasă descoperite straturile profunde ale pielii, provocînd dureri foarte mari și prezentînd posibilități de infectare. In cadrul acestei a doua grupe, atunci cînd arsura depășește 10% din suprafața corpului și flictenele sînt numeroase, se produc mari tulburări in organism. Bolnavul are miinile și picioarele reci, este somnolent,

apatic, își poate pierde cunoștința. De asemenea, tensiunea arterială îi scade, pulsul îi este foarte accelerat și slab bătut.

In ce privește arsura de gradul 3, ea este caracterizată prin carbonizarea pielii, a mușchilor și uneori chiar a oaselor. La marginea regiunii carbonizate găsim arsuri de gradul 1 și 2. Bolnavul prezintă simptomele de mai sus, însă mult accentuate.

Primul ajutor dat unui om ce a suferit o arsură trebuie să fie foarte urgent, imediat. In ce constă el? In cazul arsurii de gradul 1 se vor pune la început, pe regiunea afectată, comprese reci curate, pentru calmarea durerii, apoi se va unge regiunea arsă cu o substanță grasă de preferință Jecolan sau unguent sulfamidat. Dacă arsura e provocată de smoală topită, aceasta nu trebuie îndepărtată; pansamentul se va aplica pe deasupra, pînă la căderea pojghitelor de smoală.

In cazul arsurilor de gradul 2 nu se vor sparge flictenele. Se va curăța regiunea arsă cu antiseptice slabe și se va unge de asemenea cu un ulei gras, cu Jecolan, sau cu unguent sulfamidat. Pansamentul se va face strîns, pentru a nu permite flictenelor să crească și pentru a împiedica apariția altora. Totodată se vor da bolnavului medicamente care să-i atenueze durerea ca: Algosedin, morfină, precum și vitamine, in special vitamina C.

Cei cu arsuri care depășesc 10% din suprafața corpului, precum și cei cu arsuri de gradul 3, trebuie transportați de urgență la spital, pentru tratament de specialitate. Pînă la spital, bolnavul nu va fi dezbrăcat, iar suprafețele arse care se află descoperite, vor fi învelite într-un cearșaf curat, proaspăt călcat.

Pînă la internare, pentru calmarea durerilor e recomandabil să se facă bolnavului morfină sau Pantopon (de către un medic).

Pantofii cu talpa de cauciuc
MICROPOPOS
sînt ușori și comози

Uzinele
IANOS HERBAK
CLUJ

NU UITAȚI:
LA 5 ȘI 20 ALE FIECĂREI LUNI
REVISTA **REBUS**

ÎNTEPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALĂ

„Flacăra”-Buzău

PRODUCE
Sobe de gătit din tablă neagră,
dulapuri de bucătărie,
mese și scaune.
Calitate garantată

Abonați-vă la rev
„Flacăra”. Abonam
se fac la toate ofi
poștale precum și la
factorii poștali.

T.A.P.L.
Orașul Stalin

PETRECEȚI O SEARĂ MINUNATĂ
LA
GRĂDINA RESTAURANT

STADION

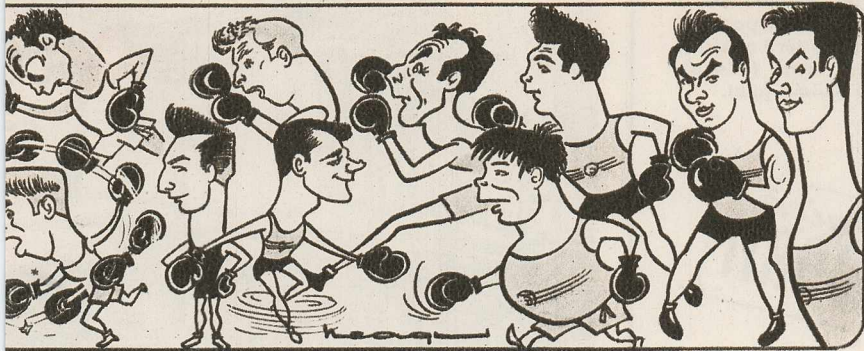
Bd. Vorosilov 12
SPECIALITĂȚI CULINARE ȘI LA
GRĂTAR
VINURI SELECȚIONATE
Muzică — Dans — Antren

T.A.P.L. SIBIU

ÎN MIJLOCUL NATURII
LA
GRĂDINA RESTAURANT

Sub-arini

PETRECEȚI O SEARĂ DE VIS
Variete sortimente culinare, grătar special, băuturi alese
MUZICĂ — DANS

Cei 10 campioni văzuți de Neagu Rădulescu:

olas, Toma Constantin, A. Farcaș, V. Czegely, C. Dumitrescu, I. Dragnea, D. Rizea, P. Popescu, Gh. Negrea și V. Mariușan.

MPIONATUL „SURPRIZELOR”

SPORT

a fotbal — și în box, după meciurile re-
se găsec destui amatori să pldoze pen-
tlatele „normale” care s-au înregistrat.
i putul spune însă, cu zece zile în urmă,
cul lui Dobrescu, Schlopu, Mihalic,
toian, Tiță, Linca, Gheorghiu și Ciobor-
nor apare pe lista campionilor: Putu,
Farcaș, Czegely, Dragnea, Rizea, P.
și Mariușan. Și, totuși...

le ediției 1958 a campionatelor de box
reial într-un chip pe cii de surprinzător,
e strălucit. Și strălucirea, dacă nu a fost
înțoideauna de măiestria protagoniști-
st învariabil dată de ardoarea dispute-
mbiția pugiliștilor și de excelența orga-

Uma găd aproape toate deciziile au fost
chie de cușit. Victor Schiopu a fost sen-
l lui Constantin Toma, Andrei Farcaș

recuperează handicapul în ultima repriză, Nico-
lăie Linca și Ilie Dragnea sîni „numărați” pe
rînd la pdeea, Dumitru Rizea a fost doar cu
pușin mai agresiv ca Serbu Neacșu, iar decizia
în favoarea lui Mariușan a surprins. Clar a cî-
tigat doar Putu prin agresivitate, Czegely prin
silitul său de veritabil scriimer, C. Dumitrescu
prin tehnica, eleganță și uluitoarea sa viteză,
și Negrea prin boxul său cu adevărat complet.

Am făcut aceste precizări pentru a sublinia
valoarea apropiată a finaliștilor. Deocamdată
învingii au ieșit din grațiile spectatorilor, tre-
cînd pe lista creditorilor față de fidelul și pasto-
natul public al reuniunilor pugilistice; reveni-
rea lor n-ar putea fi dect aplaudată, așa cum
aplaudată este victoria noilor campioni.

Florin ȘERBAN

Fotografii de A. LOVINESCU

JURUL RINGULUI... Printre mitle de spectatori care au asistat la cele trei reuniuni
tima etapă a campionatelor republicane de box s-au aflat și jucătorii echipei de fotbal
o-Moscova, care joi — în nocturnă — pe Stadionul Republicii și-a inaugurat turneul
ra noastră.

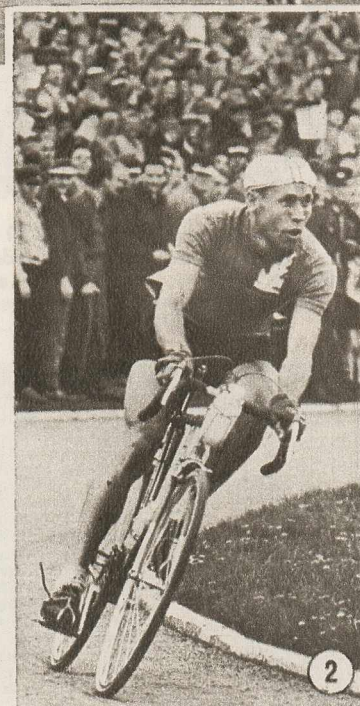
ȘI ÎN RING. Cea mai mare surpriză a finalelor de box a fost furnizată de Vasile Mariușan
a învins pe Dumitru Ciobotaru, nepermițîndu-i astfel acestuia să cucerească pentru a
oară titlul de campion al țării la categoria grea.

Joi s-a desfășurat ultima
etapă a impunătoarei com-
petiții cicliste „Cursa Păcii”
(Varșovia - Berlin - Praga).
Pretulindent cicliștii parti-
cipanți la această întrecere
inchinată păcii și înfrățirii
între popoare au fost intîm-
pinați cu entuziasm. La
Berlin, sosirea caravanei ci-
cliste pe Stadionul „Walter
Ulbricht” a prilejuit o gran-
dioasă și însuflețită mani-
festare. Iată-i pe frunțașii
plutonului rullînd pe pista
marelui stadion (foto 1).

Vă prezentăm în continua-
re și pe doi dintre ani-
mătorii întrecerii, care au
reunit la start pe mulți
dintre cei mai buni cicliști
amatori din Europa: sovie-
licul Kapitonov (foto 2) și
germanul Tăve Schur (foto 3).

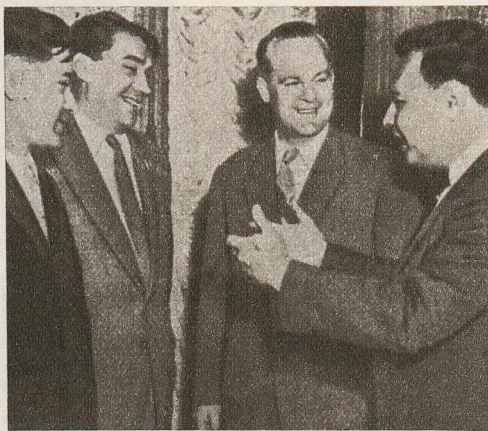
Formată din alergători tî-
neri și după un start nesa-
tisfăcător echipa noastră a
reusit totuși să ocupe un
loc mulțumitor în clasa-
mentul general. Dintre com-
ponentii ei, curajoase ac-
țiuni au întreprins C. Dumitrescu și Ludovic Zănoni. Iată-i surprinși de fotorepor-
teri în fața hotelului „Conti-
nental” din Leipzig (foto 4).

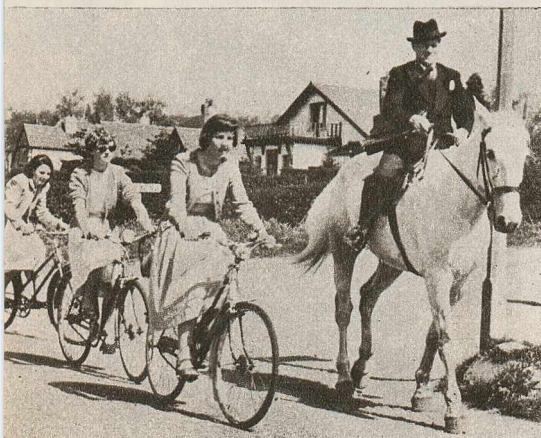

La deschiderea Expoziției economice a R. P. Romîne de la Pekin a luat parte și o delegație guvernamentală a țării noastre, condusă de tovarășa Ana Toma (stînga), ← adjunct al ministrului Comerțului.

fotocronica FLACĂRII

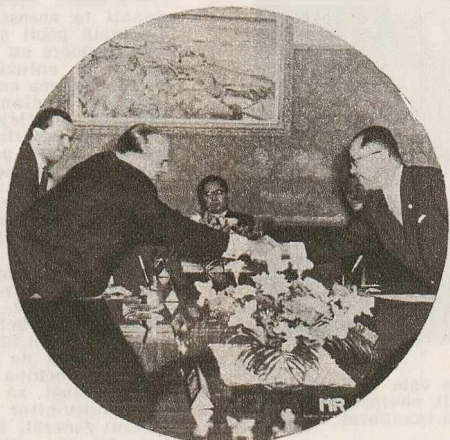
La invitația Comitetului american al veteranilor întîlnirii de pe Elba, o delegație a veteranilor de război sovietici a făcut o vizită în S.U.A. În fotografie: conducătorul delegației, scriitorul Boris Polevoi, eroul Uniunii Sovietice A. P. Maresiev și ambasadorul U.R.S.S., Menșikov, întrefîinindu-se cu un conducător al Comitetului american al veteranilor întîlnirii de pe Elba.

În zilele grevei celor peste 50.000 de conducători de autobuse, mii de londonezi au fost siliți să recurgă, în lipsă de autobuse, la mijloace de transport dintre cele mai diferite.

În polida protestelor opiniei publice din întreaga lume, Khosrow Ruzbeh, luptător de frunte pentru interesele poporului iranian, condamnat la moarte de tribunalul militar iranian, a fost executat în zorii zilei de 11 mai. Khosrow Ruzbeh a căzut, dar cauza pentru care a luptat și s-a jertfit va triumfa prin lupta celor mai largi mase ale poporului iranian.

Recent, la Tokio, la Ministerul de Externe al Japoniei, a avut loc semnarea unui acord comercial polono-japonez. În fotografie: un aspect de la solemnitate.

Bruno Rossi transmite de la Roma

32 de milioane și jumătate de italieni se vor prezenta la 25 mai în fața urnelor pentru a alege 596 deputați în Camera Deputaților. În același timp, cetățenii care au împlinit vârsta de 25 de ani vor alege pe membrii senatului. Mitingurile organizate în aceste zile de Partidul Comunist, la care participă mari mase de oameni, dovedesc puternica afirmare a partidului în viața politică a Italiei. Oratorii comuniști, ca și activiștii care popularizează, casă cu casă, programul electoral al forțelor progresiste dau mult de lucru partidului democratic creștin și în general întregii reacțiuni italiene coalizate împotriva comunistilor, a socialiștilor și tuturor celorlalte forțe progresiste. În fotografie: un uriaș miting organizat la Bologna de Partidul Comunist Italian. La tribună, Nilde Iotti.

Teatrul „Smetana” din Praga în care a avut loc, în ziua deschiderei Festivalului, tradiționala audiere a ciclului de poeme simfonice „Tria mea” de Smetana. În această sală au avut loc zilnic, în primele săptămîni, concerte simfonice prezentate de laureații concursurilor de orgă, de ansamblul simfonic al Armatei populare cehoslovace, orchestra Radiodifuziunii din Praga și Filarmonica de Stat din Sofia.

PRIMĂVARA LA PRAGA 1958

Interviu cu dr. Vilem POSPISIL

— Prin telefon de la corespondentul nostru Pavel Soltesz

Duminică 11 mai s-a deschis în capitala R. Cehoslovace Festivalul muzical internațional „Primăvara la Praga 1958”, una dintre cele mai importante manifestări artistice mondiale din anul.

Cu acest prilej, ziaristul ceh Pavel Soltesz a luat — pentru cititorii „Flacării” — un interviu secretarului general al Festivalului, dr. Vilem Pospisil.

— Ce aduce nou acest festival în comparație cu anii precedenți? — Festivalul „Primăvara la Praga” își are tradiția sa și pășit-o nici de astă dată. Spre deosebire de festivalurile muzicale din mulțări, acest festival are întotdeauna o anumită temă. Anul acesta, Festivalul este consacrat operei lui Leos Janacek unul din principalii continuatori moderni ai școlii naționale cehoslovace.

— Cum s-a desfășurat deschiderea Festivalului? — Festivalul s-a deschis în aula străvechiului edificiu Karlovskas al universității din Praga. Cu acest prilej, directorul școlii de muzică din Brno, prof. Ludwig Kundera, a vorbit despre viața și opera marelui Janacek. Apoi s-a cântat Cvartetul de coară nr. 2 de Janacek, iar seara, potrivit tradiției Festivalului, orchestra simfonică din Praga (FOK) a interpretat ciclul de poeme simfonice „Patria mea” de Smetana.

Cel mai important eveniment al acestei săptămîni a fost prezentarea operei lui Janacek „Jenufa”, luni la Teatrul Național Al doilea eveniment important l-a constituit concertul simfonic cuprinzînd lucrările lui Janacek: „Simfonia”, „Taras Bulșev” și „Messa slavă”.

— Cum s-a desfășurat concursul internațional pentru orgă care a avut loc în preajma Festivalului?

— Organizarea unui concurs internațional de interpretare muzicală a intrat în tradiția Festivalului. Concursul de orgă a fost ținut la un nivel foarte înalt. Pînă azi, (14 mai — N.R.) rezultatele sînt încă necunoscute. În etapa finală, au fost admisi 11 participanți printre care și organistul român Helmuth Plattner.

— Ce muzică nouă este programată în cadrul acestui festival și ce tendințe exprimă ea?

— Muzica programată în cadrul Festivalului aparține în general tradiției muzicale europene. În acest sens, printre evenimentele cele mai de seamă ale Festivalului se numără premiera oratoriei „Dulhamé” de compozitorul Martinu și prima audiere a Simfoniei a XI-a de Dmitri Șostakovič. De asemenea vor fi prezentate lucrările compozitorilor Benjamin Britten, Vaughan Williams, Pjotrkoff, Bartok, Ivanov, Sibelius, Kabalevski și al Rapsodia Romînă a lui George Enescu va fi interpretată și de conducerea dirijorului român Mircea Cristescu.

Organizatorii au inclus în programele Festivalului lucrări care oglindesc viața de azi, actualitatea, și care corespund spiritului de pace, tradițional Festivalului și exprimat prin motto-ul: „Muzica apropie popoarele; arta și prietenia nu cunosc granițe”.

— Care este semnificația Festivalului „Primăvara la Praga”? — La această întrebare se poate răspunde prin cuvintele directorului Conservatorului de Muzică din Praga, dr. Vaclav Heknecht: „Esența Festivalului Primăvara la Praga constă în ideea că toți oamenii de bună-credință se întîlnesc pe tărîmul artei prin eforturile lor comune, prin simpatia și stima reciprocă ajută și sprijină frontul celor ce iubesc pacea în lume și doresc consolidarea ei creatoare”.

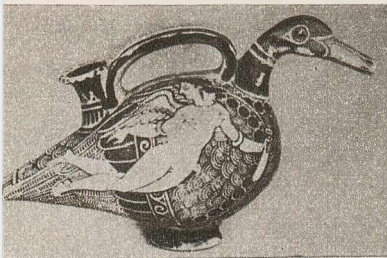
ÎN AJUNUL ALEGERILOR DIN ITALIA

ÎN JURUL GLOBULUI

METROU LA KIEV. Nu va trece multă vreme și în afară de metroul din Moscova și Leningrad, va intra în funcțiune și cel din Kiev. Lucrările primei centuri au eput și continuă într-un ritm rapid.

DEZGROPAT DUPĂ 2400 ANI. Peste 20 ani vechime are acest splendid vas tat, ce a fost descoperit recent la Spina, Italia, cu prilejul unor săpături arheologice. Aceste săpături au scos la iveală, meroase și minunate vestigiile etrusce, ce au stat îngropate sub pământul mlașcos al regiunii.

CAFEA FIERBINTE PENTRU... VIZITATORI. Printre numeroasele exponate în pavilionul R.P. Ungare la Expoziția universală de la Bruxelles se află și un frumos aparat pentru prepararea cafelei, conceput în întregime din porțelan. În P. Ungară cafeaua se prepară în aparate ce o fierb în aburi, sub presiune. Amatorii astfel de cafele pot fi serviți pe loc, nvingându-se astfel de calitățile aparatului.

COPILII LUPTĂ ALATURI DE PĂRINȚI. „Tineretul luptă pentru dreptul la muncă și pentru pace!” „La muncă egală, salarii egale!” Sub aceste lozinci manifestează copiii din orașul italian Biello, participând astfel la lupta grea pentru existența a părinților lor. Grija pentru ziua de mâine întuneacă adesea joaca nevinovată a copiilor din țările capitaliste.

DUO MACABRU. Artistele australiene Pamela Buck i s-a dat ca „partener” în piesa „Doctor în casă”, un schelet. Iată-o în cursul unei repetiții, îmbrățișându-și grațiosul „partener”. Ce nu face omul de amorul artei!...

A SIMȚIT VENIND PRIMĂVARA și de aceea leul de mare, pensionar al grădinii zoologice din Berlin, a ieșit la suprafață să respire aerul cald și înmiresmat.

DOI SUB O UMBRELĂ... O ploaie neașteptată a surprins doi mielușei care pășteau liniștiți. Noroc de umbrela pe care au găsit-o, ca prin minune și sub care, adăpostindu-se, și-au păstrat „blănițele” uscate.

UN ACT DE MARE CURAJ a săvârșit tânărul Massimo Bianchi, fiul unui muncitor din orașelul italian Villa Di Gargano. El a salvat de la înec cinci copii. Iată-l în fotografie, însoțit de cei cărora le-a salvat viața.

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ:

- noua comedie polițistă a dramaturgului berlinez Hans Lucke, autorul „Cautăniții”, jucată și pe scenele din țara noastră. Titlul noii piese: „Domnul din Zürich”;
- emoționanta interpretare a eroinei lui Brecht „Măicuța Curaj” de către Ida Kaminska, directoarea Teatrului Evreiesc de Stat din Varșovia, care deține și direcția de scenă a acestei admirabile lucrări dramatice;
- înscrierea în repertoriul Teatrului Feroviarilor din Sofia a delicioasei comedii fanteziste germane „Doi inșeri picați din cer” de Gustav Weissenborn, în care eroinele sînt două vizitatoare... din Sirius!
- ultima realizare a valorosului regizor moscovit Nikolai Petrov, care a pus în scenă la Teatrul Puskin, pentru prima dată în U.R.S.S., piesa contemporană chineză „Taitun” de Cia Iu;
- premiera dramei lui Priestley „Visul unei zile de vară”, în care dramaturgul englez se ocupă de conflictele de clasă din sinul societății engleze. Piesa, în regia lui Leon Epp, a fost montată pe scena Teatrului Popular din Viena;
- inițiativa Teatrului Tineretului din Sofia de a monta unica piesă a poetului erou Nicola Vapțarov, „Al nouălea val”, în regia lui Kristu Mirski.

PUBLICUL CRITICĂ:

- revoltătoarea „piesă” a americanului Morton Wishengrad intitulată „Persecuțatii”, care e o înlănțuire de grosolane calomnii antisovietice. Opinia publică și presa engleză au criticat aspru postul de televiziune englez care a retransmis această dușmănoasă falsificare a realității sovietice;
- nereușita adaptare a comediei lui Becque „Pariziana” de către Fridolin Tschudi, care a transformat-o într-o comedie muzicală revuistică, pe scena Teatrului Municipal din Zurich, cu Käthe Gold în rolul titular;
- insuccesul Teatrului Guild de pe Broadway, care a prezentat spirituala satiră a lui Shaw „Înapoi la Matusalem”, într-o regie lipsită de fantezie și cu o distribuție criticabilă, cuprinzînd pe Celeste Holm și James Daly, nepotul unui celebru interpret al teatrului shaw-ian. Din păcate, doar nepot... nu și continuator.

GONG!

REDACȚIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 3507 of. 33
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Fittl, de profesie... buievar
disi la Teatrul Tândărică,
și artista minuloare Brin-
dușa Zaița

Fotografie de A. LOVINESCU

Cîntecul păpușilor

Cu capul de cîrpă, cu trupul
de lemn,
în mijlocul lumii ni-i rostul.
Ușor de pe scenă vă facem
un semn,
noi, suflet din sufletul vostru.

Rămînem un zîmbet, ori poate
susplin,
un dor, un regret, o culoare.
Din vremi de demult amintirile
vin,
și suflul păpușii tresare.

Treceam cu chervanul prin
uliți odat',
la bitciuri, păpușă pribeagă.
Voi sufletul vostru atunci ni
l-ați dat,
primiți-ne viața întregă.

Rîdea Vasilache de domni
în giube
și n-avea de nimene frică.
Și copilăria rîdea și plîngea
cu veșnicul nou Țândărică.

Cu voi împreună avem bucurii
cu voi, cel scăpați de oprăliști.
Priviți-ne-n ramele strîmtei cut
cu joc de culori și priveștiți.

Cu capul de cîrpă, cu trup
de lemn
în mijlocul lumii ni-i rostul.
Ușor de pe scenă vă face
un semn
noi, suflet din sufletul vostru..

Veronica PORUMBAC

